Statuti Mss. 158

Statutum Nobilis Castri
Gualdi Capitan.um

(Titolo scritto sulla antica copertina
andata smarrita)

Incipiunt Rubrice primi libri de officiis et Imprimis

De Veneratione sanctorum. Capitulo primo.
De cereis offerendis in festis ecclesiis: et de missa die sabati celebranda in cappella palatii cois cast predci. C. 2°.
De electione dni potatis et eius offitio. C. 3.
De reassignatione libre... C. 4.
De electione et offitio dnorum defensorum. C. 5.
De iurisditione dnorum defensorum. C. 6.
De offitio cancellarii et eius salario. C. 7.
De electione iuramento et offitio camerarii cois. C. 8.
De conseliis spetialibus et gnali consilio et eorum offitio et iur. baiulorum. C. 9.
De consilio congregando. C. 10.
De offitio baiulorum et banditorum et eorum iur. C. 11.
De electione gualdariorum debentium denumtiare malefitia et dammadata. C. 12.
De offitio electione et iur. clauariorum portarum cast gualdi. C. 13
De electione et offitio viariorum et eorum salario. C. 14.
De electione sindicorum ad defendendum causas cois. C. 15.
De electione quatuor hominum ad reuidendum poss et bona cois. C. 16.
De electione hospitatorum hospitalis cois. C. 17.
De pena illorum qui non acceptauint offitium ad quod fuint assumpti. C. 18.
De processionibus et Luminariis fiendis in vigilia festiuitatis sce marie de mese augusti sci angeli de mese ma[illegible] et sci antonii de mese septembris. C. 19.
De libro ordinando de creditoribus cois et ipsorum satisfatione. C. 20
De modo et ordine imponendi datiuas. C. 21.
De modo et ordine exigendi datiuas. C. 22.
De modo et ordine imponendi datiuas prestantias [illegible] et laboratores cogant soluere datiuas. C. 24.

BIBLIOTECA DEL SENATO

Quod Forenses uolentes habitare in castro gualdi uel destrictu sint exempti pro uno anno. C. 25.

De possessionibus non transferendis per aliquem non subiectum iurisdictioni castri gualdi. C. 26.

De pena uendentis seu quocumque concedentis alicui forensi domum iuxta murum comunis. C. 27.

Quod potestas possit imponere penam decem solidorum ex suo offitio et arbitrio. C. 28.

De electione ambaxiatorum et ipsorum salario. C. 29.

De forma litterarum credentialium. C. 30.

Quod bona comunis concedi uel alienari non possint. 31.

Quod partita mutantur ad bussulas et palluctas. 32.

De habitantibus casalenum contiguum muro comunis. C. 33.

De extimatione et accatastatione terrarum que non erant accatastate. C. 34.

De faciendo ensenia per comune absque deliberatione spetialis consilij. C. 35.

De modo conseruandi uexillum priuilegia et iura quecumque comunis gualdi. C. 36.

De immunitate artificum forensium. C. 37.

Quod nullus non allibratus in catasto comunis gualdi a quadraginta libris supra possit habere aliquod offitium in comuni. C. 38.

De non proponendo de suspensione aliquorum statutorum et de non acceptando offitium preter formam statutorum. C. 39.

De pena dominorum defensorum non facientium dari depositum per illos qui emerint aliquid de bonis comunis tempore ipsorum. C. 40.

Incipiunt rubrice secundi libri causarum ciuilium et in primis
De citationibus fiendis in ciuilibus causis. Capitulo primo.
De modo procedendi contra confitentem. C. 2°.
De modo procedendi in causa quando reus petierit libellum offerri et de
expeditione et terminatione causarum ciuilium. C. 3.
De modo procedendi contra negantes debitum petitum in totum uel in partem. C. 4.
De modo procedendi contra contumacem et immissionis tenutam. C. 5.
Qualiter instrumenta mandentur executioni. C. 6.
Quod potestas possit deferre iuramentum et de quolibet precepto solui faciat
salarium. C. 7.
De instrumentis debitorum a uiginti annis retro factis non mandandis exequutioni. C. 8.
De sequestratione fienda. C. 9.
De non emendo ab aliquo forense ius et actionem contra aliquem terrigenam. C. 10.
De executione sententiarum et laudorum in ciuilibus causis. C. 11.
De cogendis consanguineis et affinibus inter quos questio seu discordia
esset ad compromittendum. C. 12.
Quod arbitri et arbitratores in quacumque causa electi cogantur ipsam finire
et terminare et sententiam ferre infra unum mensem. C. 13.
Quod quilibet fideiubens seruetur indemnis. C. 14.
Quod uenditor possit cogi summarie ad recipiendum in se iudicium de re
uendita de qua emptori lis moueretur. C. 15.
De pena uendentium rem duobus uel pluribus in solidum. C. 16.
Quod mulier dotata nihil ultra petere possit nec succedere in bonis
dotantis decedentis abintestato. C. 17.
De modo procedendi cum aliquis dubitaret ne aliquis haberet ius
in bonis suis. C. 18.
De priuata scriptura et filius notarii si esset notarius possit patris
rogita publicare. C. 19.
De viis dandis per terram aliquorum per potestatem gualdi. C. 20.
De feriis estatis uindemiarum et aliis diebus feriatis. C. 21.
Quod notarii teneantur scribere extense scripturas de quibus fuerint
rogati et de ipsorum salario. C. 22.
De modo seruando quando quis petierit se mitti in tenutam et possessionem
rei quam asseruerit ad se spectare. C. 23.

Quod quicumque sustinuerit aliquod damnum occasione represaliarum conservetur indemnis. C. 24.

De certa parte dotis remanenda penes maritum uxore moriente sine liberis. C. 25.

De examinationibus testium. C. 26.

De etate filiorum probanda. C. 27.

Quod nulla mulier patre carens audeat se maritare sine licentia duorum proximiorum consanguineorum. C. 28.

Quod nullus possit petere a comuni debitum. C. 29.

Quod nullus qui alicui servierit possit petere aliquid occasione talis servitii nisi quod ex pacto uel conventione fecerit. C. 30.

Quod uenditio facta de re immobili cuius rei possessio non fuit accepta infra biennium sit nulla et instrumentum factum nullum reputetur. C. 31.

Quod nulla mulier possit facere aliquam donationem uenditionem seu obligationem. C. 32.

Quod minores quatuordecim annorum non admittantur ad testimonium in ciuilibus causis. C. 33.

De electione quatuor bonorum uirorum ad decidendum questiones ciuiles. C. 34.

Incipiunt rubrice tertij libri de malefitijs & penis
De libertate concessa potati sup investigatioe malitioy. Caplo pmo
Que psone admictant ad accusandum in malefitijs. C. 2°.
De modo procedendi in malefitijs & de bnefitio pacis & cofessionis
& de citationibus in malefitijs. C. 3°
De pena insultantis ꝯ aliquem & de pena prestantium auxilium
consilium & fauorem. C. 4.
De pena de pcussionibus factis cum armis & sine. C. 5.
De pena committentis homicidium. C. 6.
De raptu mulieꝝ & adulterio incestu strupo & fornicatioe. C. 7.
De pena furti. C. 8.
De proditoribus & pena proditionem ꝯmictentium. C. 9.
De verbis iniuriosis & reimproperatis. C. 10.
Quod nullus turbat aliquem in aliqua tenuta seu possessioe. C. 11.
De pena offendentium potatem defensores Cam.ii camerarium
& alios offiales dci cois. C. 12.
De pena offendentium parentes uel alios ꝯsanguineos. C. 13.
De pena forensis offendentis terrigenam uel districtualem
castri gualdi. C. 14.
De penis duplicandis. C. 15.
Quod nullus rumpat pacem. C. 16.
De offensis factis ob defensioem. C. 17.
De pena maledicentium uel blasfemantium deum & scos eius. C. 18.
De pena feneratoꝝ uel fenerantium. C. 19.
De pena ludentium ad taxillos uel alios ludos uetitos. C. 20.
Quod potas possit ponere malefactorem ad torturam ꝯ quem pbaretur
delictum p unum testem de uisu. C. 21.
De pena exbentium famulos & mictentium pa temeritate. C. 22.
Quod nullus contendat de ptibus. C. 23.
De pena portantium arma. C. 24.
De pena proijcientium lapides ad domum alterius. C. 25.
De pena non probantis accusam. C. 26.
De pena intrantis uel exeuntis aliunde q portam castri gualdi. C. 27.
De pena facientium congregatioem & adunantium. C. 28.

B

De cogendis inimicis ad faciendum pacem . C . 29 .
De pena exeuntis de carceribus sine licentia dni potatis & canc. C . 30 .
De pena no soluentis ↄdemnatioem infra decem dies . C . 31 .
Q ↄdemnatioes a quinq annis retro debeant p potatem exequi . C . 32 .
De pena accipientium pedagium in destrictu gualdi . C . 33 .
De pena acceptantium & assotiantium exbannitos & malia ↄmictentes . C . 34 .
De modo pcedendi & suando qn gens tusiret p territoriu cast gualdi : C . 35 .
De publicis rapinis . C . 36 .
De pena ↄmictentium assissinatioem . C . 37 .
De pena ↄmictentium incendium . C . 38 .
De ↄdemnationibus dupliciter scribendis . C . 39 .
Q quilibet tempore rumoris pulsante campana cois ad martellum debeat armatus se coram dno potate & defensoribus psitare . C . 40 .
Q mulieres recipiant in testimonium a duodecim annis sup & simil masculi . C . 41 .
De pena piurij . C . 42 .
De no edificando aliqd fortillitum suie oppidum in territorio castri gualdi . C . 43 .

Incipiunt rubrice quarti libri de extraordinarijs & Imprimis ad

De Lampadibus accendendis in palatio cois. Capitulo primo.
De pena euntis de nocte post tertium sonū campane. C. 2°.
De modo & ordine renouandi caputdecinas & de pena custodū omictentium facē custodiam. C. 3°.
Q septuagenarij non teneant ad obsequia p̄lia. C. 4.
De mensuris adiustandis & sigillandis. C. 5.
De macellarijs & ipo℞ obligatione & de mō uendendi carnes adminutū. C 6.
Q nullus remoueat scalas cois de loco suo. C. 7.
De depositario pigno℞. C. 8.
Q cuilibet liceat accusare dampnumdantes in bonis cois. C. 9.
De clauibus cippi cois tenendis. C. 10.
De nō acceptando inuitas nuptia℞ p coe. C. 11.
Q quilibet mercator possit tenē centum bestias p spatium decem die℞. C. 12.
Q nulla p̄a proijciat aliquā turpitudiem uel aquā i uijs & stratis cois. C. 13.
Q nulla psona proijciat turpitudiem ad aliquam portam. C. 14.
De pena occupantium plateam cois. C. 15.
Q nulla psona lauet pannos in fontibus. C. 16.
Q laboratores nō possint absq licentia dnī possessiois stram restugliar. C. 17.
Q quilibet hns domum in castro gualdi teneat ante eam mundare in die sabati. C. 18.
Q quilibet hns parietem uel murum comunē cum alio tractu teneat potas constringere ad reficiendum. C. 19.
Q uendentes panem ad minutū seu uinū uendat p ptio ordinando per defensores. C. 20.
De fontibus cois aptandis & manutenendis p ipm coe & adiacentes. C. 21.
De uijs & stratis aptandis & terminandis. C. 22.
Q potas nō possit custodibus aliud precipe q custodiam preter i casu necessario. C. 23.
De fornarijs. C. 24.
De multura grani pcipienda p molendinarios. C. 25.
Q nullus impediat cursus aqua℞. C. 26.
Q cuilibet sit licitum trasinare lignamen pro edifitijs p possessiones alienas. C. 27.

De arches seu multis non faciendis uel profellis sup viis et stratis cois. C. 28.
De scalis lapideis nō faciendis ante domū amplioribus tbus pedibus. C. 29.
De salario textricium et solutiōe ipax. C. 30.
De eloacis remurandis. C. 31.
Q nullus de gualdo possit comeder cum aliq forense in palatio cois expensis cois. C. 32.
Q nullus de gualdo uel aliunde audeat pascē bestias aliqs i fossis cois. C. 33.
Q offitium potatis duret sex mensibus tm. C. 34.
De molendinis oliuax. C. 35.
Q nullus faciat profellum a latere exterioī muri cois. C. 36.
Q quilibet de gualdo debeat hēre unum starium orti. C. 37.
Q nullus faciat turpitudinem ante domū altius. C. 38.
De non Laborando prope fontes. C. 39.
Q sčpture possint copiari p potatem uel alium offialem. C. 40.
Q quilibet manibus propriis mictat bannū in ceppū cois pnte uno teste. 41.
De pena exhentium auem de alieno ingenio. C. 42.
De pena supflue corrustantium. C. 43.
De eo qui uellet facē cisternam. C. 44.
Q statuta ꝯ Libertatem eccle sint cassa. C. 45.
De scripturis extense scribendis p potatem. C. 46.
Q potas non possit refirmaī in offitio in castro gualdi. C. 47.
De non facientibus custodiam et alias factiōes reales et psles. C. 48.
Q pecunie ꝯdemnationū ueniat ad manus cam dci cois. C. 49.
De pena recusantis dare pignus potati cancellario siue baiulo comunis. C. 50.

Incipiunt Rubrice Quinti libri de dampnisdatis & [illegible] ... ad c° 48

De pena facientis semitam uel traiectam per terram uel posse
ssionem alterius. Capitulo primo.
De pena non tenentis canem ligatum. C. 2°.
De sepibus & arboribus remouendis. C. 3°.
De pena damnum dantium personaliter. C. 4.
De pena damnum dantium cum bestijs. C. 5.
De accusationibus fiendis in damnisdatis. C. 6.
De modo procedendi in damnisdatis. C. 7.
Quod unicuique liceat exhibere accusam uel inquisitioem infra octo
dies a die facte inquisitionis. C. 8.
De his qui sunt habiles ad accusandum & inquisitioes faciendu
in damnisdatis. C. 9.
Quod credatur gualdario cum sacramento in omi quantitate secundum
formam capituli de tali damno loquentis. C. 10.
De pena incidentium arbores domesticas seu uites. C. 11.
De bestijs reptis sine custode & de bestijs reptis de nocte per dnos
& Laboratores siue alios legitimos possessores possessionis ubi
fuit damnum illatum. C. 12.
De capris & porcis non retinendis ultra numerum in dco
capitulo prefixum. C. 13.
Quod teneatur pater pro filio, mater pro filio, frater pro fratre,
dnus pro famulo & bestijs suis. C. 14.
Quod cuilibet de dco castro liceat reducere bestias forensium in damno
repertas. C. 15.
De pena percutientis bestiam alienam. C. 16.
De pena occidentis anseres pullos & canem alterius. C. 17.
De pena capientium columbas alienas & pisces in pischerijs
alienis. C. 18.
De Fide prestanda cancellario siue eius offitiali & baiulo cois
in damnisdatis. C. 19.
De modo pcedendi de similibus ad sententia i damnisdatis. C. 20.
De Fide adhibenda uni testi i damnisdatis i quacumque etate constituto. C. 21.

n nomine domini amen

Primus Liber Statutorum Comunis Gualdi Captaneorum de officijs Feliciter incipit

In nomine domini nostri yhu xpi. Quoniam cuncta in superioris dispositione consistunt quo pretermisso nullum rite fundatur exordium Merito igitur in cuiuslibet operis principium invocandum est devotissimum nomen eius ut sit cuiuslibet implorantis suffragio ad principium bonum mediumque melius et ad finem optimum nos pervenire concedat Idcirco in principio huius operis seu statuti primo et ante omnia invocandum censemus nomen omnipotentis dei patris et filij et spiritus sancti Atque piissime Marie semper virginis matris domini nostri yhu xpi advocatricis nostre Ac principum apostolorum petri et pauli Beatorumque patrum et protectorum nostrorum et Comunis Castri Gualdi Captaneorum Micahelis Arcangeli et sancti Antonij Et ad reverentiam totius curie celestis: Nec non ad honorem statum et exaltationem triumphum et fidelitatem sacrosancte romane ecclesie et sanctissimi in xpo patris et domini domini nostri Sixti divina providentia pape quarti totiusque sacri collegij ac reverendissimorum fratrum Cardinalium et in posterum successorum eius ac etiam rectorum et offitialium presentium et futurorum. Sub Anno domini nostri yhu xpi a Nativitate eiusdem M cccc Lxxxiij° tempore defensoratus spectabilium virorum Caroli Angeli et Jacobutij pauli Barnabei Bartoli pro mensibus Januarij et Februarij.

Prudentes viri Carolus Angeli et Ser Vignatius Johannis de Gualdo Captaneorum statutarij dicti comunis positi electi nominati et deputati per dominos Defensores Consilium speciale et Comune dicti castri ad statuendum ordinandum et reformandum quod predictis melius [illegible] videbitur et placebit pro bono et pacifico statu predictorum comunis hominum et universitatis [illegible] predicti. Quare statutarij prefati [illegible] ad [illegible] peritum [illegible] et Annusdeum Bartholi de Gualdo [illegible] cum ipsi statutarij adessent ad comune [illegible] dum ordinandum et reformandum [illegible] Nec non [illegible]

6v

uocauerunt et deputauerunt me Malatestam Ser Joannis de Spello comunis castri gualdi predicti Cancellarium ad scribendum omnia et singula infrascripta per ipsos statutarios statuenda . ordinanda et reformanda : Et quia scriptum est initium sapientie est timor domini ab infrascripto statuto de ueneratione sanctorum duxerunt feliciter inchoandum .

De ueneratione sanctorum . Capitulo primo .

Statuentes ac presenti lege firmantes ut omnipotens et misericors deus eiusque beatissima mater Maria semper uirgo ceterique infrascripti sancti et sancte prefatos statutarios communis gualdi predicti ac uniuersos et singulos homines et personas ipsius castri continua protectione defendant , et infrascripti dies ab exercitio cultu et laborerio omni manuali custodiantur . Uolunt enim imprimis custodiri ab omnibus et singulis hominibus et personis incolis habitatoribus dicti castri gualdi et eius districtus omnes sancti dominicales totius anni : Omnes dies festiuitatum beate et gloriose Reginis matris marie totius anni : Dies sancti Joannis baptiste de mense Junii : dies sancti Joannis apostoli et euangeliste de mense decembri : dies sancti Micahelis arcangeli de mense maii et dies sancti Antonii de mense septembri tanquam primum protectorum et defensorum hominum castri gualdi predicti . Dies festiuitatum beatorum apostolorum petri et pauli et aliorum omnium apostolorum ac euangelistarum : dies sancti Micahelis arcangeli de mense septembri . Festum sancte lucie . Festum seu festa sanctarum . Caterine et Margarite uirginum : Festum sancti Blaxii : Festum uenerabile natiuitatis domini nostri yhesu xpisti cum tribus diebus inmediate sequentibus : Festum innocentorum : Festum sancti Siluestri pape : dies kalendarum Januarii quo celebratur circumcisio domini : Festum pascatis epifanie : Festum sancte Marie magdalene : Festum pascatis resurrectionis domini nostri yhesu xpisti cum duobus diebus immediate sequentibus : Festum pascatis [illegible] cum duobus [illegible] immediate sequentibus . Festum ascensionis domini [illegible] yhesu xpisti . Festum [illegible] de mense maii : Officium [illegible] corporis xpisti : Festum sancti [illegible] martiris : Festum [illegible] omnium sanctorum . Festum sancti [illegible] Festum sancti Seb[illegible] Festum sancti Maccarii et [illegible] ordani [illegible] Anno [illegible] Julii .

festa sanctorum | Uenerari | communitas et homines

Sancte marie | Sancti Joannis Baptiste | Sancti Michaelis archangeli | Sancti Antonii | Festi [illegible] pauli

de mense Januarij et mense maij: Festum sci Berardini Festum sci Ansbolini. Omnes dies veneris d' mense martij: Quos dies festiuos ut sup ab omnibus hominibus et psonis cast' gualdi et eius districtus uoluerunt et mandauerunt custodiri et celebrari: Et q dci homines et psone cast' prefati se abstineant in dcis diebus ab omni exercitio et laborerio manuali campestrali et agricult? ut premictit. Et qui contrafecerit in pdcis uel aliquo predecor in solidis quinq den? uicequalibz puniatur. Liceat tam cuilibz sine pena et banno in dcis diebus et qbz ipor diebus dominicalibus et beatissime virginis Marie Natiuitatis dni pascatis resurrectionis et pascatis rosate et ascensionis dni et die corporis xpi dumtaxat exceptis ligna cum bobus trahere pro edificijs et trasinar et temporibus messium et vindemiar bladum et mustum deferre et deterrifice herbam ligna et paleas apportar et bladum ad molendinum deferre reportareq eximde domum farinam. Addentes insup huic caplo q singli dies sabati totius anni debeant ut supra dcum est d' alijs diebus festiuis ab omnibus custodiri post horam uespam dum pulsat campana et post sonum campane sci Antonij de dco cast° gualdi et quinq reptus fuit in dco cast° uel eius territorio et districtu contrafacere seu laborar puniatur in dca pena quinq solidor. Excepto q a die festiuitatis sci Joannis de mense Junij usq ad kls septembr sit licitum unicuiq metere bactere uentulare portar granum seu frumentum de campo ad aream et de area ad castrum gualdi componere palearium et omnia alia que ptinent ad recollectioem bladi. Et Cancellarius uel eius offiales siue vicarius qui inuenit delinquentes in predcis habeat quartam ptem pene predci. Et semper generis existent in puniendo pdcos soluat nomine pene uiginti solidos den.

— pena — dies sabati custodiendi

De cereis offerendis in ectis ecclesijs Et de missa die sabati celebranda in cappella palatij cois cast' predci. C. 2°.

Item Statuerunt et ordinauerunt predci statutarij ut omnipotens deus et eius scissime mater et omnes sci et sce ceteriq quibus ... elimosine offerunt ... et omnes alios homines et psonas cast' gualdi pdci ab ...

malis tribulationibus ac rebus adversis custodiunt atq(ue) defendant. It(em) q(uod)
in die festo s(an)c(t)e Marie de roccha de mense augusti si contigerit aliq(uo)
tempore q(uod) d(i)c(t)a ecl(es)ia redificaret(ur) et in p(ri)stinum statum reponeretur pro
elimosina d(i)c(t)e ecl(es)ie offerant(ur) et dentur p(er) comune cast(ri) gualdi p(re)d(i)c(t)i
viginti libre cere (adveniente p(re)d(i)c(t)a conditione cum effectu) al(iter)
d(i)c(t)a ecl(es)ia sive eius rector nihil h(ab)eat nec pete(re) possit. It(em) q(uod) in
die festo s(an)c(t)i Antonij de mense septembr(is) pro elimosinis dentur
et offerant(ur) d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i antonij p(er) d(i)c(t)um comune viginti libre cere.
It(em) q(uod) in festo s(an)c(t)i antholini de mense septembr(is) dent(ur) et offerantur
d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i antonij p(er) d(i)c(t)um comune due libre cere. It(em) q(uod) in festo
s(an)c(t)i Ang(e)li dentur et offerant(ur) d(i)c(t)e ecl(es)ie p(er) d(i)c(t)um comune due libre
cere. It(em) d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i antonij in festo s(an)c(t)i Joannis de mense decembr(is)
due libre cere p(er) d(i)c(t)um comune offerant(ur). It(em) d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i antonij in
festo s(an)c(t)i Blaxij dent(ur) et offerant(ur) due libre cere p(er) d(i)c(t)um comune.
It(em) ecl(es)ie s(an)c(t)i Andree de cast(r)o p(re)d(i)c(t)o pro elimosinis in festo s(an)c(t)i Andree
de mense novembr(is) dent(ur) et offerant(ur) p(er) d(i)c(t)um comune quatuor
libre cere. It(em) d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i andree in festo s(an)c(t)i stefani dent(ur) et offerant(ur)
due libre cere p(er) d(i)c(t)um comune. It(em) d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i andree in festo s(an)c(t)i fabi-
ani et s(an)c(t)i Sebastiani dent(ur) et offerant(ur) p(er) d(i)c(t)um comune due libre cere.
It(em) ecl(es)ie s(an)c(t)i Augustini de d(i)c(t)o cast(r)o in festo s(an)c(t)i [illegible] de mense martij
pro elimosinis dent(ur) et offerant(ur) p(er) d(i)c(t)um comune due libre cere.
It(em) d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i augustini in die festo s(an)c(t)i Martini p(er) d(i)c(t)um co(mune) dentur et
offerant(ur) due libre cere. It(em) d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i augustini in festo s(an)c(t)i nicolai
dent(ur) et offerant(ur) due libre cere. It(em) d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i augustini in die festo
s(an)c(t)i Augustini dent(ur) et offerant(ur) p(er) d(i)c(t)um comune due libre cere. It(em)
d(i)c(t)e ecl(es)ie s(an)c(t)i augustini in die festo beati petri peccirone dentur et
offerant(ur) una libra cere. It(em) [illegible] beati [illegible] in die festo s(an)c(t)i
confessoris pro elimosinis dent(ur) et offerant(ur) due libre cere p(er) d(i)c(t)um
comune. It(em) Monasterio s(an)c(t)e Marie de Cuntellis in die festo s(an)c(t)e
Marie de mense augusti pro elimosina dent(ur) et offerant(ur) p(er) d(i)c(t)um
comune due libre cere. It(em) d(i)c(t)o Monasterio in die festo s(an)c(t)i Jacobi et
s(an)c(t)i Filippi in k(a)l(endis) maij pro elimosina dent(ur) et offerant(ur) p(er) d(i)c(t)um co(mune)
due libre cere. Teneant(ur) (enim) pro d(i)c(t)is elimosinis omnes religiosi
ecl(es)ie s(an)c(t)i Antonij, ecl(es)ie s(an)c(t)i Andree et ecl(es)ie s(an)c(t)i Augustini ad laudem
[illegible] et reverentiam omnipotentis dei cuiusq(ue) p(ro) [illegible]

matris Marie semper virginis omnium Scor & Scar dei vz unus
ipor quolibz die sabati sm consuetudinem celebrare missam in
Cappella palatij cois gualdi residentie potatis. Et quicuq ex dcis
religiosis fuit negligens in missis in supdca cappella celebrandis no
beat nec alicq quesito colore pete possit dcas elimosinas imo eas
ipo facto pdat & amictat

Missa celebranda In palatio cois die Sabati

De electione dni potatis & eius offitio . C. 3.

Quia consedere leges & statuta parz prodesset nisi eet qui
eas obsuaret seu obsuai facet & executioni mandaret.
Jdcirco provida deliberatioe ac ptri constitutioe firmantes
prefati statutarij statuerunt & ord q de ceps in castro gualdi sit
& ee debeat unus rector cui titulus potestarie sit attributus qui
ut iura coia dittant & forma statuti dci cast postulat in civilibz
et criminalibus causis ac extraordinarijs & in alijs dcum potestarie offitium
concernentibus ad ipmq spectantibus & ptinentibus sm formam
dror statutor liberam & plenissimam iurisditionem & baliam beat
exercendi in castro pdco eiusq territorio & destrictu. Cuiusquidem po
testatis electio fiat & fieri debeat de sex mensibus in sex menses per
dnos Defensores & spiale consilium dci cast coadunatum ad sonum
campane more solito que electio mictatur & micti debeat ad partitum
in dco consilio & otineri p duas ptes consiliarior ad minus aliqs ipa
electio facta no teneat. Otenta itaq dca electioe ut sup scribi debeat
p Cancellarium cois gualdi pdci iuxta formam hic inferius annotatam
& predco potati sic electo cum nctis caplis micti & destinari debeat
pro parte dnor Defensor & dci cois p nuntium ad hoc electum
p ipos dnos defensores p deputandum. Formam vo dce electiois
talem ee volunt vz q potas pdcus qui sic fuit electus debeat &
teneatur se p conferre ad officium pdcum [illegible] die qua fuit in eius ele
ctione missus & in dco castro gualdi stare & prosequi continue &
ab inde non discedere absq licentia [illegible] dnor defensor. Debeatq
dcus potas sic electus singulis diebus & horis congruis & iuridicis de
mane & sero sedere ad bancum iuris causar civilium & criminalium [illegible]
in palatio dci cois iuxta sua [illegible] ad ius & iustitiam reddendum [illegible]
[illegible] unicuiq postulanti. Itz teneatur & debeat iura [illegible]
tiones & immunitates quascuq dci cois ppetuo defendat & [illegible]

ad posse viduis orfanis et pupillis et etiam personis ecclesiasticis bona
ecclesie ministrantibus hospitalibus et fraternitatibus et aliis miser
bilibus personis ius summarium expeditum et favorabile ministrare
sine strepitu et figura iudicii omni iuris et statutorum predictorum solle
mnitate omissa: Hec non et forensibus dummodo in locis unde est
statutum vigeat et observetur: Item teneatur et debeat offitium
defensoratus et ipsos dominos defensores qui pro tempore fuerint in honore
here defendere et gubernare: Item universitatem predictam manutenere
regere et conservare sub obedientia fidelitate et devotione sacrosancte
romane ecclesie et sanctissimi domini nostri Sexti pape quarti et suorum
imposterum canonice intrantium successorum: Salarium vero dictus
potestas pro dictis sex mensibus et volunt viginti florenos ad
rationem 40 bononenorum pro singulo floreno et nihil aliud nomine
salarii a Comuni predicto pro dictis sex mensibus petere possit.
Dequo quidem salario in fine sui regiminis relinquere teneatur
et debeat pro una balista duos florenos ad dictam rationem in com
predicto. Et omnia et singula statuta in presenti volumine contenta ad
suum offitium pertinentia potestas predictus vinculo iuramenti teneatur
et debeat observare et inviolabiliter observari facere: Finito vero
tempore sui regiminis stare debeat ad sindicatum in dicto
tribus diebus coram sindicatoribus eligendis per dictos dominos de
fensores et consilium generale et talis electio fiat et fieri debeat
in palatio ultimo mense postquam fit offitium vacaturus et ipsa
electio sic facta teneat et plenam obtineat roboris firmitatem.
Addentes tamen quod nullo modo possit infra tempus sui regiminis
sindicari pena proponenti in aliquo consilio quinque librarum denariorum con
fidenti [illegible] in dimidia:

De reassignatione librorum. C. 4.

Item. Statuimus et ordinamus quod potestas qui pro tempore fuerit tribus diebus
ante exitum sui offitii teneatur reassignare omnes et singulos
libros et scripturas quos et quas ipse fecerit et ordinaverit
in suo offitio et cartas signare et ipsos libros et scripturas simul ligare
et ligatos sive ligatas sigillare sigillo comunis et potestatis predicti [illegible]
[illegible] [illegible] pervenerint ad manus sindicorum eligendorum per dictum
[illegible] ad sindicandum dictum potestatem: Et omnes alios libros et

scripturas dci cois ad eius manus puentes camo dci cois reassignare
ipe potas teneat: Simili mo omes & singlas res dci cois in
palatio existentes & sibi in pncipio sui offitij p inventarium assignas
sindico cois predci infra dcum tempus reassignar teneat:

De electione & offitio dnoꝶ defensoꝶ · C · 5º

AD hoc ut castrm gualdi predci eiusq districtus ac uniusi
homies & psone eiusdem recte stilo offitij ualeant me
lius confuari & gubnau in pace & quiete ad fidelitate
semper sce mris eclie. Statuerut & ord q p pntes dnos defen
sores consiliumq spiale aut p maiorem ptem cois debeat elegi
ordinai & renouai offium defensoratus in huc modum vz q dci
dni defensores & consilium eligant & elige teneant & debeant
quatuor bonos homies de dco castº qui quidem quatuor homies
beant plenum & liberum arbitrium uigor & auctc pntis
statuti dcum offium defensoratus facere creare ordinare &
renouar p decem & octo menses: Ad qd offitium deputentur
decem & octo boni & idonei uiri quoꝶ duo nomina scribant
in una cartula que copiat cera & fiat una pallucta &
sic de singlis usq ad nouem palluctas inclusiue ita q fiant
p dcos decem & octo menses nouem palluctae ut sup singlim
cera cohopte que in una bussula misse poni debeant & mitti
in quadam cassettam ad hec deputata clausa duabus clauibus quaꝶ
una sit penes unum defensorem & alta penes altum defensorem pro tempore
existentes; que cassetta debeat obsiuai in quodam armario existente in eclia
sci Antonij degualdo predco & clauso duabus clauibus quaꝶ una beat
& teneat unus defensor & altam alter defensor qui pro tempore fuint
quam cassettam pntes dni defensores per quatuor dies ante exitum
debeant una cum consilio spiali ire & sep conferre ad dcam ecliam sci
antonij & de dco armario exhi face dcam cassettam & eandem p
baiulum cois ante ipsos defensores & consiliarios deferri face & poni
ad palatium cois residentie dni potatis ubi apta dca cassetta p ipsos
dnos defensores claues retinentes de dca bussula exhi debeant
cancellarij dci cois omes palluctae in dca bussula existentes que
eundem mittant in quodam bacili de quo [illegible]
exhi debeat una pallucta tantu & ille duo homies [illegible]

p cancellarium cois predci alta et intelligibili uoce lecti nominati et
publicati sint et ee debeant dni defensores in castro gualdi pdci et
cor offitium duret p duos menses continuos incohandos kls mensis
maij proxime uenturi et finito dco tpe duor mensium p quatuor
dies ante finem cor offitij debeat similis forma supra tradita obsuari
donec dca imbussulatio durabit. Et deinde finita dca imbussulatioe
debeat alia in simili forma renouari. Addentes huic caplo q si contigerit
aliquem de predcis imbussulatis fuisse mortuum siue abntem et nō
redeuntem ad dcum offitium q predci quatuor homies imbussulatoes
possint et debeant alium loco mortui uel abntis ponere et eliger
prout eis uidebitur et placebit. Et hoc facto dca cassetta claudatur et
reponatur p predcos ad dcum locum et ibidem obsuetur et custodiatur ut s.

De iurisditione dnor defensor. C. 6.

Item statut et ord q dni defensores qui pro tpe fuint sic forma
transcendant in exercendo pfatum cor offitium In introitu
cor offitij teneantur et debeant ad delatioem cancellarij cois
predci qui pro tempore fuit manibus corpalr tactis scripturis sacramntū
prestare de bene et legalr et bona fide exercendo offitium defensoratus
ad honorem statum et exaltatioem sac sancte romane eccle et scissimi
in xpo pris et dni sixti diuina prouidentia pape quarti suor q in pon-
tificatu successor et ad bonum et pacificum statum ac pacem et ppetua
unionem cois et hoium cast gualdi. Itē q nō pmictant durante
cor offitio q pecunie dce coitatis zuertantur neq expendantur nisi pro
euidenti necessitate utilitate et bono cois predci. Volunt tamn pdcos
dnos defensores liberam auctem hēre uigore pntis statuti de pecunijs
dci cois expendendi pro pntis cois euidenti utilitate et bono absq ali
cuius consiliarij uel alterius requisitione usq in qntitatem quinq librar
den. Et Camerarius qui pro tempore fuit debeat usq in dcam qntitatem
soluere ad instantiam ipor. Et q dci dni defensores hēant et pere de-
beant pro eor salario duos florenos vz unum florenum p quolibet ad ron
40 bon pro singlo floreno quos duos florenos camerarius dcus teneatur et debeat
man to ipor defensor. Et dci dni defensores non possint nec debeant uenire
ad palatium sine mantello de colore et sine calligis et sotularibus ad pena
decem solidor pro quolibet et qualibet uice de eor salario retinendor et
si opus fuit potas teneatur ... sic facientes facē executioem finito ipor

offitio ad penam quinq(ue) librar(um) den(ariorum) de suo salario retinendar(um) si in p(re)dictis
exequendis negligens extiterit. Jt(em) dicti d(omi)ni defensores h(ab)ito p(ri)mo inter eos
colloquio teneant(ur) et debeant face(re) o(mn)es et singulas p(ro)positas occurrentes
in consiliis que fient tempore ipo(rum) offitii preter q(uam) propositas prohibitas
ex forma p(rese)ntis statuti. Addentes et q(uod) dicti d(omi)ni defensores possint et valeant
dicta cuiuscu(m)q(ue) consiliarii arrengantis in consilio inicte(re) ad p(ro)pitum pu(ro)
de eo(rum) processerit uoluntate excepto dumtaxat si dictum ubius e(ss)et (contra) for
mam statuti alicuius inserti in uolumi(n)e dco(rum) statuto(rum). Et iidem d(omi)ni
defensores teneant(ur) et debeant ea die qua intrabunt officium ad se ue
nire face(re) o(mn)es clauarios portar(um) cast(ri) gualdi cum clauibus dicta(rum) portar(um)
et sibi p(rese)ntari face(re) et recip(er)e ab eis et ipas receptas eisdem uel aliis p(ro)ut
et sicut de ipo(rum) d(omi)no(rum) defenso(rum) uoluntate processerit et mandato di(mittere)
et assignare. Jt(em) dicti d(omi)ni defensores h(ab)eant arbitrium et potestatem eligendi
unum sindicum factorem et nuntium sp(eci)alem uel plures qui faciant et
administrent facta dicti co(mun)is p(ro)ptium possess(ionum) et terra(rum) tam cultar(um) q(uam) incultar(um)
ipius co(mun)is et hoc totiens quotiens ipis d(omi)nis defensoribus uidebit(ur) necessarium
et oportunu(m) pro utilitate dicti co(mun)is. Et predca o(mn)ia et singula in p(rese)nti capitulo
contenta et alia ad eo(rum) offitium p(er)tinentia et spectantia que in aliq(uo) capitulo
p(rese)ntis uoluminis reperient(ur) insta teneant(ur) et debeant uinculo iuramenti obs(er)uar(e).
Et q(uod) ipi d(omi)ni defensores toto tempore eo(rum) offitii sint et e(ss)e debeant exempti
a custodia et aliis factionibus (com)pluribus et q(uod) durante eo(rum) offitio no(n) debeant
nec possint in curia co(mun)is gualdi ab aliquo terrigena uel forense conueniri
Excepto dumtaxat p(ro) maleficiis nec quemq(uam) qualicumq(ue) occasione con
uenire in dca curia et si secus fctum fuit non teneat nec sit alicuius
ualoris.

De offitio Cancellarii et eius salario. C. 7°.

Item statuerunt et ord(inaverunt) q(uod) Cancellarius co(mun)is gualdi p(er) dicti eli
gatur in consilio sp(eci)ali siue p(er) electionarios in dco (con)silio eligen
dos potestatem h(ab)entes eligendi dictum Canc(ellariu)m. Et sit homo bonus
l(egal)is erudiens bene morigeratus integer et offitiis ... qui Canc(ellarius)
ut sup(ra) eligat(ur) pro semestri in(tegro) et in dco semestri h(ab)ere debeat
pro suo salario florenos quindecim ad rationem 40 bon(orum) pro singulo floreno
retinendo in fine sui offitii de dco suo salario uno floreno ad dictam rationem
pro una balista dco co(mun)i relassanda et plus pro dco suo salario ...
Delato sibi corporali iuramento de bene et fideliter exercendo toto tempore offitio

Qui Canc. stare et habitare debeat in Cancellaria cois posita in dco cast°
sbtus palatium cois p dei residentie potatis dci cast. et ibidem moram
trahere et nunq discedere et se absentare a dco cast° sive eius teritorio
vz pnoctando ibi sine expressa licentia dnoz defensoz pro tempore
existentium sive dci spalis ofitij : Et habeat et habere debeat pro usu
dce Cancellarie et eius offitij cartam intinctam et ceram rubeam
ad sufficientiam sumptibus et expensis dci cois : Deinde dcus Canc.
in introitu sui offitij teneat facere unum librum in quo inprimis scri
batur Hic est Liber etc. Deinde scribant banumenta gnalia
ad dcum offitium ptinentia put ad pns uiget consuetudo . et
q in principio dci sui offitij in dcis bannimentis gnalibus exprimatur
inter alia et alta uoce preconizet plocha publica et consueta dci cast.
q quicumq de dco cast° gualdi uel eius destrictu sive habitor eiusdem
uoluerit pro dco semestri licentiam alicui concedere de bonis suis
sive ad ipm quocumq titulo et coptumi et laborerij ptinentibus et
spectantibus debeat coram eo comparere infra uiii octo dies proxime
futuros a die facti dci bannimenti currere incipientium et ut seqtur
finiendos et faciat p ipm Canc.m scriber dcam licentiam in
bastardello ipius Cancellarij ubi scribunt omes inquisitiones et accu
sationes p homines dci cast. fiendas et in dco coi relassando pu
blicato manu dci Cancellarij et quicumq ueniret elapso dco termino
non audiatur : Salvo et reservato q in primo et scdo gradu tantu
inter coniunctos uolunt intelligi dcam licentiam fuisse concessam
omi tempore duraturam donec uixerint dci coniuncti i primo et scdo
gradu tm ut dcum est no obstante dco bannimento Dummodo procedat
hoc de uoluntate ipoz aliis dce licentie inter coniunctos no ualeant
nec locum habeant qd apparebit qn quis dixerit nolo talem coniunctum
meum habere licentiam de meo coram Canc.o : Addentes q tales
licentie ut supra infra dcum tm concesse et scripte no habeant locum
in damnisdatis de nocte p illatis in possessionibus illius qui dederit
dictas licentias : Volunt et q omes licentie no predco scripte
habeant locum in damnisdatis factis et repertis p accusationem dci Canc.
sive eius notarij si eum habuerit et in damnisdatis repertis p gualdarios
dci cast. set in aliis uo damnisdatis p inquisitionem et accusationem faciendis
uolunt no habere locum / primo in inquisitionibus p quoscumq fiendis

P[illegible] et [illegible] soluunt

[illegible]

uolunt in exceptuationibus ipsarum apponi et scribi debere omnes illos
penam non soluturos ad uoluntatem illius qui fecerit inquisitionem
dicendo exceptis talibus nominatim prout sibi uidebitur et placebit
et excepto uno de domo intelligantur omnes excepti in eadem
domo habitantes et cohabitantes et de omnibus bestijs ipsorum. Volu
erunt et in dicto libro scribantur omnia consilia in dicto semestri fienda
cum inscriptione dierum mensium et Millesimi cum propositis per de
fensores pro tempore existentes in eisdem factis cum dictis et consultationibus
in eisdem consilijs per consultores redditis cum ipsarum consultationum
partitis ad bussulas et pallottas sollemniter missis et quibus fabis
obtentis et quibus in contrarium repertis. Scribantur et in dicto libro omnes
factis pro dicto communi celebrandi de quibus rogatus fuit ipse Cancellarius et
per dictum Cancellarium si oportuerit in publicam formam redigi sine
aliqua mercede. Ac et registrentur in dicto libro omnes patentes
et commissiones per superiores fiende dominis defensoribus potestati Cancellario
siue alijs offitialibus dicti communis. Nec non registrentur omnes electiones
potestatis et Cancellarij in dicto semestri fiende cum omnibus et singulis
capitulis in eisdem assumptis. Et quod arbitrium dicti cancellarij de im
ponendo penam alicui pro qualibet uice sit et esse debeat usque in
quantitatem quinque soldorum et non plus de facto exigendorum pro duabus
partibus applicandorum dicto communi et pro quarta cancellario predicto. Sta
tuentes et quod dictus Cancellarius de omnibus et singulis dampnis per inuen
tionem ipsius per inquisitionem per accusationem et per guardarios factis
et per quoscumque et undecumque et quocumque emergentibus et de
ueteribus per ipsum exactis habeat et habere debeat quartam partem
quibuscumque in contrarium non obstantibus. Et quod in omnibus
dampnis datis intus castrum gualdi per uel cum bestijs illarum possit
possit dictus Cancellarius procedere prout in alijs extra castrum per dictum consilium
possit et procedere dictus Cancellarius contra omnes et singulos homines et personas non
custodientes dies festos et diem sabati post sonum [illegible] secundum
formam capituli loquentis de ueneratione [illegible] extra castrum
per territorium et districtum eiusdem. Possit [illegible] procedere
contra omnes et singulos homines et personas occupantes uias [illegible]
ubicumque extra dictum castrum in territorio et districtu eiusdem per for
mam capituli de tali materia loquentis. Simili modo procedere possit

[illegible marginal note]

q omes & singlas psonas facientes aliquid in fontibus ex dcum castro
in territorio & destrictu eiusdem existentibus q formam capli loqntis
de fontibus Et nihilominus de predcis omibus ut supdcum est
quartam partem pene recipe teneatr: Et totum dcum caplum
in omibus & p omia inuiolabr ab omnibus uolunt obsuari
Volunt tam finito dco semestri Cams predcus star debeat ad
sindicatum in dco casto tribus diebus coram sindicatoribus
eligendis p dnos defensores siue spale consilium

De electione iuramento & offitio camerarij cois. c. 8.

Item statt & ord q quatuor super imbussulatioe & reno
uatione offitij defensoratus ut sup in alio precedenti caplo fit
mentio heant & hre debeant auctoritatem liberi arbitri-
um & facultatem uigore pntis capli eligendi & imbussulandi p
eo tempore quo dni defensores imbussulantur vz p decem & octo mses
ut pz sup in alio caplo sex bonos & idoneos uiros ad offitium
camerariatus in dco casto deputandos qui sic electi p dcos quatuor
scribi debeant obsuari & exbi vz unus pro qualibz uice sm for
mam sup traditam de electione & extractione dnorum defensorum
& simile renouari: Cuius quidem Camerarij sic extracti de dco bu-
ssulo duret offitium p tres menses & ipo finito fiat noua extractio
queadmodu de defensoribus: Et pdcus Cams qui fuit sic extractus &
assumptus ad offitium Camerariatus teneatr & debeat ea die q
extractus fuit coram potate & dnis defensoribus se psentare & manu
corpali tactis scripturis ad delatioem Camerarij dci cois qui pro tpe fuit
iurare ad sca dei euanglia dcum offitium Camerariatus bn face
& legalr exercere sine fraude & omnis odio amore timore prece pretio
& omi alia humana gra: Voluerunt insup & ord q dcus Cams infra
tertium diem post initium sui offitij p Camrm dci cois fiat liber Came-
rariatus [illegible] ibus & expensis cois predci In quo quidem libro p manu
dci Ca[illegible] beat ipe Cams omes & singlas pecunias & quoslibz
introitus [illegible] qui ad eius manus puenerint dce & omnes
exitus [illegible]: Et ipos introitus & exitus & pecunias scribi
face te[illegible] debeat ea die qua ipas pecunias recepit uel ex
pendiderit ad penam decem solidor pro qualibz uice qua omissus
& negligens fuit in scribi faciendo: Itt q dcus Cams non possit

nec ualeat de pecuniis dci cois ad eius manus puentis solue ultra summam quinq libras ut supra de arbitrio dnor defensor continet absq deliberatione fienda p dnos defensores & osilium spiale & si secus fecerit soluendo absq deliberatione predca totum id qd soluit de suo pprio dedisse & soluisse intelligat. Itt q dcus Cami non possit nec ualeat se absentar a dco castro & eius destrictu sine licentia dnor defensor pro tempore existentium ad penam decem solidor pro qualibet uice. Statuentes & q Cami predcus teneat & debeat ad penam uiginti solidor in fine cuiuslibet mensis sui offitij legi facere omnes introitus & exitus dci cois ad eius manus puentos & factos in consilio spiali. Voluerunt insup q ipe Cami interesse debeat omnibus & singlis osilijs gnalibus & spialibus fiendis in dco coi ad penam pdctam pro qualibet uice de facto auferendam p potatem si secus fecerit. Et in pncipio eiusdem consilij an q in ipis osilijs aliquid proponat uel osulatur protestari in eisdem q potas & dni defensores no debeant aliqd directe uel indirecte proponere qd sit o formam statuti dci cois. Et q nullus osiliarius sup tali proposita facta o formam statutor pdcor osulet uel arrenghet ad penam contentam in statuto loquente in quibus casibus proponi & arrengari in osilio non liceat. Itt q finito tpore dci Camerariatus idem Cami post depositionem sui offitij infra tres dies debeat dedisse & assignasse librum sui offitij & roem eiusdem administrationis eiusdem ratiocinatoribus ordinandis p dnos defensores qui pro tpe erunt. Et si negligens fuit in reddendo roem uillicationis sui offitij soluat nomine pene de facto solidos uiginti & durante tempore dci sui offitij sit & ee debeat tantummo exemptus a custodia diurna & nocturna. Hoc tam addito q dca exemptio custodie intelligat & sit pro tpe triuum mensium quibus durat offitium licet ultra dcum tempus ro assignara suam roem ut s. & in ratiocinatores eligendi ut sup habeant a coi pro eor salario solidos quinq den pro quolibet. De osilijs spetialibus & gnali consilio & eor offitio & iuramento baiulor. c. [illegible]

Item stat & ord q in dco castro guildi pro bono regimine ppli dci castri sint & ee debeant duo osilia spialia prout ad pns sunt & qdlibet sit nuo xxiiij bonor uiuum q vnum incipiat kls ianuarii & duret pro sex mensibus ut sequit & aliud consilium & xxiiij hominum incipiat kls iulij immediate sequentis finitis ... pmis sex mensibus pmi consilij & duret pro sex mensibus ut ...

& finitis dcis sex mensibus reincipiat illud primum consilium in kls
ianuarij ut predcum est & sic semp forma pdca fuerit. Que duo
consilia spialia sint & ee debeant ppetua & durent quousq supue
xerint consiliarij ad pns in eis descripti. Et si ptigerit aliquos de dcis
consiliarijs mori q supdci quattuor imbussulatores & qui pro tpore
fuerint auctē pntis statuti una cum defensoribus tunc existentibus
possint & ualeant alios ponē & describere loco premortuorum put eis
uisum fuit equum & iustum & quicqd p unum & spiale consiliu
dcorum duorum consiliorum fuit gestum decretum stantiatum & reformatum
teneat & ualeat ac si fuisset factum p dca duo consilia insimul
cohadunata siue p consilium gnale. Que consilia ex nouum &
uetus pro rebus magne importantie cohadunentur put uisum fuit
defensoribus pro tpore existentibus & alr non. Et si contigerit q
occurrent res maioris & maxime importantie q tunc precipiatur uocetur
& cohadunetur in palatio cois predci residentie dni potatis unus homo
pro qualibet foculari & illud appelletur consilium gnale. Qd consilium
nisi ex necessitate & causis maxime importantie ut dcum est
non cohadunetur. qd semp remaneat & sit in pectore defensorum
pro tempore existentium. Et quicqd p supdca duo consilia spialia
siue p unum ipsorum fuit factum stantiatum & reformatum teneatur ratum
& firmum & teneat & ualeat ac si fuisset factum p dcum gnale consilium.
Itt q consilium spiale qd pro tempore fuit ad requisitionem potatis i principio
sui offitij possit ualeat & debeat eligere octo gualdarios uz unum p qualibet
Gualdarij breue finito ordine mixto de breuibus uz in primis pro breue Sci Marci
pro B. Sci Antonij pro B. Vicimontanar pro B. Marcholis pro
B. Vaccar pro breue Cauallar pro B. Lori & pro breue Ville
ad referendum omnia & singla malefitia cmissa in dco castro gualdi siue
eius territorio & districtu & omnia alia ad offitium dci potatis ptinentia
& spectantia & dci gualdarij durent pro dco suo semestri & no plus
etiam si fuit refirmatus & non sint minores xx annis gual
darij pdci. Simili mo dci consiliarij possint & debeant ad requi
sitionem cancellarij eligere octo gualdarios ad referendum omnia
& singula dampna data p ipsos & a quolibet ipsorum cepta in dco castro
siue eius territorio & districtu. Qui gualdarij ad delationem cancelli
dci cois iurent eorum offitium bn & lealr exercere absq malitia & fraude

Remotis a beis amore timore odio prece pretio et omni alio spiritu et humana gratia. Item quod predicti consiliarii spirituales consilii una cum dominis defensoribus habeant arbitrium eligendi et nominandi baiulos et precones quemcumque et quotienscumque fuerit opus et videbitur oportunum et eisdem statuere et ordinare salarium prout eis visum fuerit et placebit. Tenenantur insuper dicti consiliarii illo die quo primo venerint ad consilium ad delationem cancellarii communis predicti iurare ad sancta dei evangelia manibus tactis corporaliter scripturis dictum eorum offitium bene et fideliter exercere. Et quod potestas teneatur et debeat predictis consiliariis pro prima vice qua consilium cohadunabitur per baiulum denuntiari facere et significare eorum offitium.

De consilio congregando. C. 10.

Domini defensores ad penam quinque solidorum pro quolibet ipsorum et vice qualibet semper qui pulsatur campana dicti communis ad consilium ad primum sonum dicte campane venire et se presentare coram potestate debeant. Alii vero consiliarii omnes de consilio venire debeant ad consilium pulsato tertio sono dicte campane et in dicto consilio stare et qui non veniret antequam fieret requisitio consiliarum solvat supradictam penam pro quolibet et vice qualibet. Et quicumque ex dictis consiliariis veniret ad dictum consilium sine sotularibus solvat penam predictam. Illi vero qui haberent iustam causam non teneantur ad penam si non venerint ad consilium. Et quod sit iusta eorum causa remaneat discretioni domini potestatis et dominorum defensorum pro tempore existentium. Et quod predictum consilium debeat congregari et cohadunari mandato potestatis et defensorum si dominus potestas fuerit presens alias possit cohadunari mandato defensorum tantum. Et si aliter fieret nihil in dicto consilio fieri possit vel deliberari et si deliberatum fuerit non teneat ipso iure.

De offitio baiulorum et banditorum et eorum iuramento. C. 11.

Item statuerunt et ordinaverunt quod banditores seu baiuli communis castri predicti debeant eligi per dominos defensores et consilium spirituale et ipsis salarium ordinari per predictos iuxta formam superadditam in statuto sub rubrica de consiliis. Et quicumque fuerit electus baiulus sit et esse intelligatur et debeat etiam esse banditor et possit teneatur et debeat utrumque offitium exercere. Item quod eadem die qua fuerit electus debeat se coram dominis defensoribus presentare et de dicto offitio bene et legaliter exercendo manibus corporaliter tactis scripturis sacramentum prestare in manibus cancellarii communis predicti. Et potestas defensoribus

et Canč in omnibus et p omnia que sibi officiales predči preceperint et mandaverint
obedire, citatioes facere et eas potati referre infra sm diem et bannimenta
facč ad mandatum dni potatis et Canč etiam ad mandatum cuiuscumq
alterius prelatis psone petentis pro factis propriis et beat pro inmo bann
nito inecqualibet sex den; tenutas accipe et creditoribus assignare. pignora
que accepit custodire et suare et ea ad man[tum] dni potatis uel Canč consi
gnare et pro quolibet pignore qd accepit qualicumq occasione possit
accipe et bere sex den et pro qualibet citatioe et pignoratioe seu datioe
tenute et aliis sm ordinem hic inferius denotatum et traditum videlicet
qualibet citatioe quam dcus baiulus fecerit ad petitioem cuiuscumq psone
recipe possit et valeat ab illa p[ersona] ad cuius instantiam citatioem fecerit
si in cast[ro] gualdi pro qualibet citatioe et quolibet citato sex den im si ad
instantiam terrigene fuit citatus si uo forensis accipiat duplum
Si uo baiulus citaret aliquam p[ersonam] ad petitioem alicuius in aliq[ua] villa destr[ictus]
gualdi accipiat pro qualibet citatioe et quolibet citato duodecim den si
ad instantiam terrigene si aut ad instantiam forensis duplum accipiat.
Quando uo baiulus pdcus iret ad dandum tenutam uel pignorandum
aliquam p[ersonam] in cast[ro] gualdi uel ad citandum ad destrictam accipiat den
sex et tondem den pro sequestratioe. Et si ex cast[ro] iverit pro sequestratioe
uel tenuta accipiat den duodecim. Potas uo pro qualibet tenuta qua
accepit et quolibet quem capet in cast[ro] gualdi accipiat et accipe possit
quinq solidos den. Si uo in destrictu extra dcum cast[rum] iret ad capiendu
aliquem uel ad dandum tenutam alicui accipiat et accipe possit decem
solidos den et no ultra. Item q supradcus baiulus teneat et debeat ad
penam quinq solidorum de suo salario retinendorum qualibet die ad omem
requisitioem Canč ire p territorium dci cast et eius destrictus ad pquire
dum p[er] se uel cum bestiis inferenda videlicet postq demane potas discesserit
de banco. Et q dcus potas teneat sedere ad bancum de mane ante
terciam ad penam ... pro qualibet vice qua co fecerit. Et dcus
baiulus teneat de mane referre potati omes citatios pro sero factas sequitur
ad penam pdcam si co fecerit. Ad hoc ut de sero hora ... dcus baiulus
possit ire cum dco Canč ad pquirendum damna predca. Et ... pdcis dcus
baiulus fuit negligens puniat supradca pena pro qualibet vice q[ua] ...
fuit. Sentientes et pro conservatioe possessionum et fructuum hominum dci
cast q si potas in predcis omnibus observandis fuit negligens videlicet retinens

Nota ... denar ...
... q ...
... quinq

Danni ...

dcum baiulum dco tempore pro rebus minimis et pars importantibus puniat pro quolibet die pena quatraginta solidorum de suo salario retinendorum. Addentes quod in omnibus et per omnia relationi dictorum baiulorum plena fides adhibeatur absque aliquo alio iuramento per quecumque petito si in principio sui offitij iuravit suum offitium de bene et fideliter exercendo secundum formam supius traditam.

De electione gualdariorum debentium denuntiare maleficia et dampnadata. c. 12.

Item Statuimus et ordinamus quod potestas qui pro tempore fuerit infra octo dies postquam iuravit offitium teneatur et debeat eligi facere per consilium spiale unum gualdarium sive custodem secretum pro quolibet breve qui gualdarij sive custodes sic electi teneantur et debeant coram ipso potestate denumtiare omnia et singula maleficia et alia ad suum offitium pertinentia et quoscumque homines et personas et blasfemantes deum et gloriosam virginem mariam aut aliquem sanctum et sanctam et omnes qui iurant per corpus sanguinem et alia membra vel similia iuramenta facerent nec non omnes qui non custodierint festivitates custodiendas secundum formam statuti supra positi de veneratione sanctorum intus dictum castrum. Et simili modo et forma ad requisitionem Cancellarij per dictum spiale consilium elligi debeant alij octo gualdarij videlicet unus pro quolibet breve qui debeant denumtiare et referre dicto Cancellario omnia et singula dampnadata que fierent et committerentur intus dictum castrum et in eius territorio et destrictu per quascumque personas et bestias nec non omnes non custodientes festivitates custodiendas extra dictum castrum per territorium et destrictum eiusdem secundum formam capituli de veneratione sanctorum. Qui custodes et gualdarij sint et esse debeant etatis ad minus viginti annorum et teneantur iurare ad sancta dei evangelia manu tactis scripturis quod denumtiabunt omnes et singulos quos invenerint in malefitijs vel dampnisdatis delinquentes quos denumtiare teneantur et debeant ea die vel sequenti postquam commissum fuerit maleficium et dampnadata infra octo dies postquam ad sui notitiam pervenerit. Ad quorum denumtiationem potestas et Cancellarius procedere teneantur et debeant contra predictos denumtiatos. Et quorum gualdariorum sive custodum nomina sint secreta. Et si fuerint negligentes infra dictum terminum in denumtiando delinquentes solvant pro pena soldos quinque denariorum pro qualibet et vice qualibet. Et eorum relationibus credatur in dampnisdatis in omnem quantitatem et in malefitijs non usque in quantitatem quadraginta solidorum. A viginti solidis supra usque in omnem quantitatem cum uno teste de visu.

De offitio electione et iur.to clauarior. portar. cast. gualdi . C . 13 .

Item statt et ord q dni defensores qui pro tempor fuunt teneant
et debeant singlis duobus mensibus postq fuunt electi vz ea die
qua iurabunt offitium ad se uenire facere clauarios portars cast.
gualdi ad se portari face et pitari claues portars pdcar. Et illis vel alijs
adiacentibus dcars portars prout eis uidebitur recepto ab eis fidelitatis
debite et dictor. obseruantie iuramento dummo dci clauarij siue potarmarij
sic electi beant et possideant in bonis usq in qntitatem ducentars librars
den. Et q dci potarmarij teneantur et debeant de sero hora debita ad
uoluntatem defensor. qui pro tempore fuunt claudere dcas portas et
de nocte quacuq imminente causa nemini apire sine uoluntate
dcor. defensor. ad penam centum solidor. pro quolibet et qualibet uice
qua cotrafecerint. Et q nullus dcor. clauarior. siue potarmarior. possit
clausis portis ipas apire alicui bannito de cast.o gualdi ad penam
centum librar. den ultra penam sup statutam. Addentes q quicuq
intrauit dcum cast.m gualdi alibi et alio mo qm p portam aptam
siue eius sportallinum apurtum pro qualibet uice q fuit cotrafactum
puniatur pena uiginti quinq librars den de facto auferendar.

vide et lib. 3. cap 27.

De electione et offitio viarior. et cor. salario . C . 14 .

Item statt et ord q potas teneatur et debeat face eligi infra octo
dies post initium sui offitij p consiliarios spiales ciuitatis in castro
gualdi duos bonos homines qui sic electi sint uiarij qui teneant
et debeant coram dco dno potate iurare et iureiu ad sca dei euangelia
corpale tactis scripturis eor offitium sm formam ptis capli bn legaliter et
bona fide facere et exercere hoc mo vz q ipi uiarij et quilibet
eor semp cum fuunt requisiti p aliquem de adiacentibus alicui vie
vel strate cois gualdi seu uicinali ad penam decem solidor. pro quolibet
eor. et qualibet uice acttari face omes et singlas stratas et vias totius
territorij gualdi p adiacentes ipius strate vel vie expensis ipor ad-
iacentium quibus dicta talis uia est funtis. Qui adiacentes et quilibet
eor teneantur et debeant uiarijs obedire in omnibus que eis preceperint
ad penam quinq solidor. pro quolibet et uice qualibet eis de facto
p potatem seu cast. siue camr.um auferendor. qui et uiarij teneantur
et debeant ad dcam penam decem solidor. p uice qualibet qua fuerint
negligentes eis de facto pro quolibet auferendor. ad requisitionem

cuiuscumq persone dicti castri et eius destrictus, ire et terminare itenera et uiis de quibus inter aliquos de qualdo aliqua discordia orietur occasione alicuius seruitutis et ipsas partes ad concordiam reducere. Et ad ipsas seruitutes et terminationes uocare uicinos et testes quos uoluerint prout eis uidebitur pro reperienda ueritate. Quibus uiariis testes et conuicinos quos ipsi uocauerint seu uocari fecerint ad predicta obedire debeant ad penam quinque solidorum pro quolibet eis per potestatem uel camerarium auferendam de facto. Qui uiarij in predictis omnibus et singulis exequendis habeant plenum et liberum arbitrium et iurisdictionem auctoritate presentis statuti predictas terminationes faciendi. Et potestas dicti castri uinculo iuramenti facere teneatur obseruari totum et quicquid per ipsos uiarios fuerit factum. Teneatur et ipse potestas infra dictum tempus per dictum consilium eligi facere duos bonos homines qui sub dicta pena teneantur ire ad extimandum dampna data in bonis et possessionibus hominum dicti castri semper cum fuerint requisiti quas quidem extimationes ipsi extimatores possint facere in quibuscumque diebus et habeat quilibet eorum pro eorum salario pro qualibet extimatione bonorum unum denarium inter ambos extimatores duos bononinos soluendos per illos qui fieri faciunt dictam extimationem et postea reficiendos per illos qui dampnum intulerint.

De electione sindicorum ad defendendum causas communis. C. 15.

Item statuimus et ordinamus quod potestas castri gualdi uinculo iuramenti teneatur semper quando opus esset eligi facere in consilio speciali duos bonos et sufficientes homines in sindicos et prosindicos dicti communis qui defendant et defendere debeant et omnes et singulas causas et lites motas et que in posterum mouerentur in communi predicto et sententias et condemnationes a quibus esset uel fuerit in posterum appellatum et omnes et singulos processus et lites motas et mouendas in communi predicto in curia generali et quolibet alia curia quotiens opus fuerit pro interesse et quibuscumque pro[es] dictum commune gualdi defendere uisi possent, et dictum eorum officium [bene] et legaliter et bona fide exercere teneantur et debeant pro eo tempore quo fuerint sindici et cum eo salario quibus dicto consilio uidebitur conuenire. Qui sindici teneantur et debeant promittere et iurare dictum eorum officium bona fide facere et exercere omni fraude remota. Et si fraudem uel negligentiam ...

penam incurrant cois de facto auferendam ad libitum & arbitrium dnor potatis & defensor & consilij spialis.

De electione quatuor hominu ad reuidendu poss & bona cois. C. 16.

Item statt & ord q potas cois gualdi teneatur & debeat eligi facere p consilium spiale infra unum mensem post introitum sui offitij quatuor bonos homines qui teneant & debeant reinuenire & terminare possessiones & omia alia bona cois & q nulla psona labo ret nec supapprehendat de ipis bonis & sodis & siquis supapphenderit uel supapphensum tenuerit totum id qd superapphenderit dimicter & relassare teneat ad penam uiginti solidor den sibi de facto aufe rendor & nihilominus ad restitutioem fructuu teneat quocunq & quatecuq exinde pcepit extimandor p extimatores cois. Et pdci et qlibet predcor potas dci cast gualdi qui pro tempore fuit infra duos menses executioni mandare teneat ad pena decem librar.

De electione hospitator hospitalis cois. C. 17.

Item statt & ord q dni defensores & consilium spiale qncunq eis uidebitur necessarium & oportunum teneant & debeat eligere duos bonos homies factores & hospitatores hospitalis comunis qui heant manutene conseruar & augumentare res & bona dci hospitalis. Qui sic electi heant potatem & libertatem ordinandi disponendi & ministrandi bona oblationes introitus & prouentus omnes dci hospitalis & inutilitatem ipius hospitalis eo modo & forma quibus eisdem uidebitur & placebit. Qui tales sic electi debeant prestare iuramtum de bene & fideli exercere eor offitiu Remotis ab eis &c.

De pena illor qui no acceptauint offitiu ad qd fuint assumpti. C. 18.

Item statt & ord q quicunq fuit assumptus electus & depu tatus p dnos defensores & consilium spiale siue p electionarios eligendi potatem [illegible] ad aliqd offitium cois prelec & deinde offitium recusauit soluat nomine pene quatraginta solidor den de facto exigendor p potatem & applicandor camere cois & [illegible] [illegible] aliquod offitium in dco cois [illegible] [illegible]

De pcessionibs & luminarijs fiendis in uigilia festiuitatis scte Marie de mense augusti sci angli de mense maij & sci antonij [illegible] mense septembr. C. 19.

Item [illegible] Laudem & [illegible]

& gloriosissime Marie semper virginis matris eius. Stat. & ord.
q. quilibet de castro gualdi & eius districtu teneat. & debeat in vigilia
dicte gloriosissime virginis de mense augusti & in festivitatibus sci angeli
de mense maii & sci Antonii de mense septembri se congregari & co
hadunari in platea cois vz ante palatium & here unam faculam
de cera ponderis trium unciarum & cum ipa facula accensa ire
post processiones p dictum castrum per loca consueta una cum dno
potate dci castri & cum dnis defensoribus & Camerario & cum dictis
processionibus & faculis visitatis dcis ecclis redire ad dictam plateam
ubi de predcis omnibus p potatem dci castri fiat publice requi-
sitio & siquis contrafecerit & predca facere & observare neglexerit incurrat
penam quinque solidorum de facto p dnum potatem auferendorum.

De libro ordinando de creditoribus cois & ipor satisfactione. C. 20.

Animadvertentes diligenter ut negocia cois recte valeant
custodiri & nequis ipm coe valeat in aliquo defraudari
hac pnti lege firmarunt Stat. & ord. q. in coi predco fiat & fieri
debeat expensis cois p dnos defensores unus liber qui sit & ee de-
beat centum cartarum de carta bambacina & vocetur liber creditorum
cois. In quo quidem scribi debeant & omes & singli homines
& psone debentes aliquid recipe in coi predco exprimendo dictam
causam & quantitatem quam recipe quisque teneatur hoc mo &
ordine vz q. in principio cuiuslibet defensoratus scribi debeat & in-
titulari in principio predci libri in hunc modum vz infrascripti sunt
debentes recipe a coi gualdi infras quantitates causis & rationibus
infra positis & annotatis & hoc tempore talium defensorum
nominando illos qui pro tempore erunt cum millesimo & ind. mi
& dies introitus dictor. defensorum & infra hunc pdictum titulum
scribantur omes debentes recipe a predco coi modo & ordine supradco
& talis modus servetur & servari debeat imposterum p defensores qui
pro tempore erunt donec in dco libro scribi potit. Et deinde re-
novetur & fiat & fieri debeat alter mo predco. Addentes quod
cum [illegible] liber sic ordinatus reponatur & poni debeat in armario
[illegible] cois existente in eccla sci Antonii de dco castro gualdi &
inde extrahi non possit nisi qn aliquid pdca occasione scribendum [illegible]
seu tempore [illegible] [illegible] dumtaxat q. ipe dcus liber [illegible]

romaneat apud Camerarium cois. Item qui fieret aliqua excomputatio
alicui debenti recipere aliquam quantitatem denariorum uel qui fieret
solutio aliqua ipsa excomputatio siue solutio scribi debeat in mar
gine dicti libri iuxta ipsum creditorem: et talis creditor cui fuerit
integre solutum et satisfactum cancelletur de dicto libro adeo quod de
bitum predictum iterum repeti non possit: Insuper uoluerunt quod
dni defensores scribi facere teneantur et debeant omnes et singulos ho
mines et personas debentes recipere a coi predicto illas quantitates quas de
bent recipere ante exitum offitij ipsorum. Et si fuerint negligentes
in scribi faciendo tempore eorum offitij post finitum offitium scribi
facere non possint pena scribenti quinque solidorum defacto auferendorum
et nihilominus prefati creditores non scripti in dicto libro dicto tempore
nullum regressum habeant contra coe sed tales defensores teneantur
ad dictam solutionem.

De modo et ordine imponendi datiuas. C. 21°.

Item statuimus et ordinamus quod dni defensores teneantur et debeant in
principio eorum offitij rimari facere et diligenter inquirere
omnia et singula debita que sunt scripta et annotata in libro
creditorum cois et qui reperirentur scripti in dicto libro debere aliquid
in coi predicto recipere habeantur et reputentur pro ueris et legitimis
creditoribus dicti cois et non alij et hinc dictis debitis sic repertis
prefati dni defensores teneantur et debeant congregari et coa
dunari facere consilium generale secundum modum et ordinem superius scripti
de consilio congregando et in dicto consilio legi facere per Camerarium
dicti cois omnes et singulos creditores predictos sic in dicto libro repertos
cum summis et quantitatibus ibidem scriptis et annotatis. Et sic lectis
ipsi dni defensores proponant et proponere teneantur et debeant
quid consilio predicto uidetur et placet prouidere et ordinare
de modo unde pecuniam in coi predicto pro satisfaciendis debitis
sic lectis et nominatis in dicto consilio: Item uoluerunt quod si tempore
quo dicta debita erunt satisfacienda non esset pecunia in coi predicto
imponi debeat datiua per libram in quantitate sufficienti pro satisfa
ctione condigna dicti debiti secundum consuetudinem hactenus obseruatam.

De modo et ordine exigendi datiuas. C. 22°.

Item statuimus et ordinamus quod omnes et singuli homines et persone terre

gene q̃ forenses cuiuscumq̃ conditionis existant recti accatastat in
catasto cois qualdi soluunt et solue teneant et debeant omnes et singulas
datiuas et prestantias tam impositas q̃ imponendas p dictum coe q̃
imodocumq̃ et quantumcumq̃ imponerent infra tm̃ statuendum p dictum coe
dumodo nõ excedat uel preteriat spatium duorum mensium [illegible]
nõ maneat quilibet qui solue neglexerit datiuam tangentem sibi
p libram sui catasti sibi impositam dc̃o statuendo tẽmio elapso soluere
et solue teneat et debeat ipam datiuam sibi impositam cum quarto plus
Et potas qui executionem fecerit de dicta datiua solui duodecim den
pro qualibet libra summe dc̃e datiue sic exacte pro sua executione recipe
teneat et non plus: Et potas possit et ualeat p predcõs solue recusan
tes executionem face in psona et bonis prout sicut quomodo et aliter
eidem potati uidebit conuenire cum detentione carceratione et modis
omnibus necessarijs et oportunis: Et potas tpe quo datiua fuerit
imposita teneat et debeat p baiulum cois bamniri face quilibet
accatastatus in castro cois qualdi debeat infra tm̃ statuendum p dictos
defensores soluere ad penam quarti pluris.

De modo et ordine imponendi prestantias. C. 23.

Item statũ et ord q dñi defensores qui pro tempore fuerint una cũ
consilio spiali possint teneant et debeant quotiens opus fuerit
imponere omnes et singulas prestantias oportunas coi pro eo illis
hominibus et psonis de castro qualdi quos eis uidebitur in eo q̃ esse
ac habiles ad mutuandum dc̃o coi: Et q illi quibus prestantia impo
sita eet ad requisitionem rectoris dci castri soluere teneant et compelli
modis omnibus quibus dc̃o potati uidebitur.

Q̃ Laboratores cogantur soluere datiuas. C. 24.

Item quia non licet cuiq̃ non portanti onera cois gaudere
proprijs possessionibus: Idcirco statuerunt et ord q omnes et
singli de castro qualdi predci uel forenses insolo dci castri qui
laborant seu in futurum laborabunt aliquas possess [illegible] qualibet
alicuius nõ soluentis datiuas in coi predco et alia onera et oblig
realia et psonalia non prestantis laboratores dc̃as terras seu possess
de fructibus pceptis seu pcipiendis ex eisdem possessionibus [illegible]
solue compellant vz de parte tangenti dño dc̃e possess quos fructus
dñus dc̃e possessionis recipere non possit: Et si fructus predci [illegible]

174

pro satisfatione dicta datiarum sic impositarum uel imponendarum secundum summam quam capit libra dicte possessionis quam laboraverint ipsi laboratores de suo proprio supplere et satisfacere teneantur et debeant usque ad satisfactionem dictarum dictarum datiarum ac si sua propria talis possessio esset et potestas qui pro tempore fuerit teneatur et debeat predicta omnia et singula in presenti capitulo contenta attendere et observari facere et omnes et singulas datias tempore sui offitii et que fuissent imposite tempore sui immediate precessoris exigere teneatur ad penam decem librarum de suo salario retinendarum. Et forenses volentes habitare in castro gualdi uel destrictu sint exempti pro uno anno. C. 25.

Item ad liciendum forensium animos qui desiderant ad castrum gualdi uel eius destrictum venire et habitare et eis materiam tribuatur libentius habitandi in castro et destrictu eiusdem: statuimus et ordinamus quod omnes et singuli forenses habitare volentes in castro gualdi uel destrictu eius debeant se presentare coram dominis defensoribus et in libro reformationum communis predicti se scribi facere et iurare quod de inceps in futurum perpetuo in dicto castro uel eius destrictu continue habitabunt et predicti tales forenses qui predicta firmaverint sint et esse debeant immunes exempti ab omnibus et singulis oneribus et factionibus personalibus pro uno anno proxime sequuturo incohando a die qua se scribi fecerit et ut sequitur finiendo. Et si tales forenses fuerint negligentes in se scribi faciendo teneantur et debeant toto tempore quo fuerint in mora pro custodia quam non fecerint solvere quolibet mense camerario dicti communis soldos quinque denariorum et nihilominus finito tempore dicti anni uel quod se scribi fecerint uel non teneantur et debeant custodiam et alias factiones reales et personales in dicto communi facere prout alii de dicto castro gualdi et eius destrictu faciunt et ipsi tales qui sic iuraverint et promiserint habeantur et reputentur pro veris et naturalibus castellanis dicti castri et in omnibus et per omnia pertractentur et pertractari debeant ut alii oriundi de castro predicto. Addentes huic capitulo quod forenses habentes domum aliquam in dicto castro quam ipsi non habitarent teneantur quolibet anno solvere camerario communis pro qualibet domo quam non habitaverint soldos decem denariorum. Excepto quod predicti omnes non possint nec debeant gaudere aliquo offitio et honore dicti communis gualdi per tempus quinque annorum a die inscriptionis predicte incipiendorum et ut sequitur finiendorum. De possessionibus non transferendis para aliquem non subiectum iurisditioni castri gualdi. C. 26.

Item Statut et ord. q nulla persona audeat uel psumat do-
nare uendere concedere uel alio quocumq titulo uel colore
quesito alienar obligare uel permutare aliquam terram seu
possessionem accatastatam uel scriptam in catasto cois gualdi alicui
cuiuscumq condinonis existat nō sbiecto iurisditioni dci cast
uel qui non solueret sbstinerez omia et singla onera realia et psonalia
in dco casto et qui contrafecerit puniatur in uigintiquinq libris den. uice
qualibet et nihilominus talis uenditor donator seu alienator et etiam
laborator dcarum possess ipa donatione uenditione seu alienatione nō obstante
et datias et collectas pro dcis possess et bonis soluere penitus compellatur
Et talis donatio uenditio seu alienatio quouismodo facta in personam non
sbiectam iurisditioni dci cois ut prefertur nō ualeat nec teneat sed ipo
iure sit nulla et nullam obtineat roboris firmitatem: saluo et reseruato
si talis cui dca donatio uel concessio facta fuit dederit fideiussores
idoneos et sufficientes de soluendo omes et singlis datias et prestantias
imponendas in coi gualdi predci et de faciendo et sbstinendo omes
alias factiones reales et psonales prout et sicut alij de dco casto gualdi
facient et sbstinebunt in quo casu dca uenditio concessio seu donatio
uel alienatio ut s. facta teneat et ualeat ac si facta fuisset alicui dic
sbiecto iurisditioni dci cois et nihilominus talis possessio sic alienata
uel alio quocumq modo concessa remaneat in catasto talis concedentis
et sbiecti et de ipo catasto eleuari quocumq mō non possit. Siquis uō
non sbiectus iurisditioni predce succederet in bonis alicuius sbiecti pfate
iurisditioni ab intestato simili teneatur et debeat prestare idoneos fideiu-
ssores de soluendo datias et prestantias quascumq imponendas i dco coi
et alia sbstinere onera et obsequia realia et psonalia que sbstinebunt et por-
tabunt alij dco coi sbiecti et hoc capitulum sit precisum et locum habeat
ad pterita pntia et futura. Statuentes et ne confraudetur in datiis
et collectis impositis et imponendis q omia predia possess et bona sita
in casto gualdi et eius districtu sint tributaria et onera tributi affe-
cta et cum onere soluendi datias et collectas transeant et onus da-
tiarum et collectarum quomodocumq imponatur intelligatur onus tributarium
et ordinarium ad qd omnis possessio teneatur.

De pena uendentis seu qcumq mō concedentis alicui forensi domum infra muros. C. 27.

Item ad abolendam omnem suspitionem de mentibus hominum cois cast

gualdi et securius uiuant et psistere ualeant sub fidelitate et deuotione sce
m[at]ris eccl[es]ie et summor[um] pontificum canonice intrantium. Stat[uimus] et ord[inamus] et hac
p[rese]nti lege firmamus q[uod] nulla p[er]sona hi[n]c domum uel casalenum [in]terius uel int[ra]
murum co[mun]is cast[ri] gualdi audeat uel p[re]sumat aliq[uo] quesito colore uel ca[usa]
ip[s]am domum uel casalenu[m] alicui forensi no[n] subiecto iurisdictioni d[i]c[t]i cast[ri]
locare ad penam uiginti quinq[ue] librar[um] den[ariorum] in qua potestas talem locatorem
debeat condemnare. Et quicu[m]q[ue] aut forensis non subiectus iurisdictioni p[re]d[i]c[t]e
domum aliquam int[ra] d[i]c[t]os muros iure relicti donationis uel uenditi-
onis h[ab]eret, non possit ip[s]am habitare et si habitaret facta sibi prohibitione
p[er] potestatem puniatur in decem libris den[ariorum]. Et nihilominus talis uenditio
locatio aut concessio uel alienatio sit ip[s]o iure nulla et nullius efficacie
uel momenti. Q[uod] pot[esta]s possit imponere penam decem
solidor[um] ex suo offitio et arbitrio. C. 28.

Item ad hoc ut materia tribuatur bene uiuendi et q[uod] mem[bra] unu[m]
quisq[ue] offitialibus qui pro tempore erunt in cast[r]o gualdi liberius
circa concurrentia ipsor[um] offitio prestent debitam obedientiam
et ip[su]m offitium ualeat comodius exerceri. Stat[uimus] et ord[inamus] q[uod] pot[esta]s d[i]c[t]i
cast[ri] pro ip[s]o exercendo offitio possit et ualeat qu[an]documq[ue] et quotienscumq[ue]
sibi placebit et uidebitur conuenire impon[er]e penam inobedienti usq[ue] in
q[uan]titatem decem solidor[um] ultra et preter penam statutam in cap[itu]lo p[rese]ntis uo-
luminis loquente de mali pro qualibet uice qua fuit inobediens que
pena imposita exigi et tolli possit p[er] ip[su]m d[omi]n[u]m potestatem de facto totiens
quotiens quis fuit inobediens uel p[er] co[n]dempnatio[n]em si uidebitur. De
electione ambasiator[um] et ipsor[um] salario. C. 29.

Item quia iustitiam conseruant et consonum equitati et ut no[str]e rei pu[bli]ce
utiliter prouideatur hac p[rese]nti lege Stat[uimus] et ord[inamus] q[uod] in sp[eci]ali et ordinario
consilio d[i]c[t]i co[mun]is eligi debeant et nominari duo boni homines p[ro]
tantum respectu ad sufficientiam ipsor[um] et amorem et fidelitatem circa
d[i]c[t]am n[ost]ram rem publicam qui pro rebus arduis et maxime impor-
tantie destinentur oratores d[i]c[t]i co[mun]is quocumq[ue] opus fuit et uidebit[ur]
oportunum pro negotiis d[i]c[t]i co[mun]is. In rebus aut[em] leuioribus duo ora-
tores ut supra et plures si uidebitur expedire pro utilitate d[i]c[t]i co[mun]is et
plures si uidebitur oportunum eligantur p[er] d[omi]nos defensores pro tempore ex[i]-
stentes qui ualeant et teneant ac si electi et nominati fuissent in dicto
sp[eci]ali consilio. Qui oratores si iuerint p[er] quinq[ue] miliaria et infra distantie

a dcō castº habeant pro coīs salario vz pro quolibet ipoꝝ et qualibet
die nō pnoctando ext dcm castrum siue eius territorium bon̄ tres. si
pnoctaūint ext dcm castrm. bon̄ sex pro quolibet oratore: Et si ivent
per octo miliaria et infra distantia a dcō castº heant pro quolibet
ipoꝝ et qualibet die bon̄ quatuor si nō pnoctaūint ext ut supradictum est
si pernoctaūint bon̄ sex: Et si ivent p decem uel quindecim miliaria
et non ultra distantia a dcō castº heant pro quolibet et qualibet
die bon̄ octo et si pnoctaūint ext ut supradictum est: Et si ultra dcā qu
decim miliaria distantia a dcō castº ivent heant pro quolibet et
qualibet die ultra dcōs octo bon̄ prout discretioni uidebitur defensoꝝ
pro tempore existentium:

De Forma lrāꝝ credentialium . C . 30 .

Item quia sepe qꝫ plurimi sub umbra et fauore sui coīs propria negotia
pertractare nitunt᷑ Cupientes ipoꝝ malitiam reprimere statuit
ord. q quelibet lrā credentialis que in psonam alicuius uel aliquoꝝ
ambaxiatoꝝ fieret debeat summam otinere substantiam ambaxiate sibi con
misse p comune pdcum: Volunt insup q ambaxiatores electi ut sub
in precedenti caplo continet᷑ antꝫ ad dcam ambaxiatam faciendam se
conferant iurent in manibus dnoꝝ defensoꝝ ambaxiatam sibi comissam
bn̄ et legatr et bona fide facē et exponē pro coī predcō et nullam aliam
pro factis propriis uel alienis facē uel exponē preter comissam sibi a
coī predcō et qui contrafecerit soluat nomine pene in coī predcō uiginti
quinqꝫ libras den̄ in quam p potatem debeat condemnari. Quod bona
communis concedi uel alienari non possint . C . 31 .

Item quia nō nulli consueuerunt sub bene uiuendi uelamine
bona coīs inutiliter consumere et pro se alienis sumptibus
beniuolentiam captare Cupientes itaqꝫ fraudibus huiusmodi et
iniquis calliditatibus obuiare pnti lege statt et ord q nulla donatio
concessio
remissio, seu obligatio fiat nec fieri possit uel ualeat de bonis coīs qua
lri a centum soldis den̄ sup absqꝫ deliberatioē consilij gnalis et decem
alioꝝ bonoꝝ hominū de dcō castº quos defensores pro tempore existentes
uoluerint conuocare inter quos concessio talis seu obligatio obtineat
p tres ptes ipoꝝ consiliarioꝝ conuocatoꝝ ad bussulas et pallottas
et si aliter fieret donatio ipa uel concessio seu alienatio nō ualeat nec
teneat ipo iure: Et si quis contra dcam formam pposuerit statuerit uel

19v

formauit incidat in penam quinque librarum den. pro qualibet et uice qualibet.

Quod partita mictantur ad bussulas et palluctas . C . 32°.

1 Item stat. et ord. quod omnia et singula partita que fient in consiliis diuisis mictantur ad bussulas et palluctas seu fabas dicendo quod quicumque uult dictum talis exprimendo nomen illius qui consuluit mictat palluctam seu fabam in bussulam Albeam del sic et quicumque uult contrarium mictat palluctam seu fabam in bussulam rubeam del no et quilibet mictat ambas manus clausas in ambabus bussolis videlicet in qualibet unam manum ita quod nemo possit perpendere in qua bussola palluctam siue fabam misserit. Et predicta potestas faciat obseruari et siquis consiliarius contrafecerit soluat statim duodecim den. Et quod omnia et singula ordinamenta et reformationes que fierent in consilio dicti cast. optineantur per duas partes consiliariorum tunc presentium: saluo quod ubi tractaretur de aliqua donatione concessione uel remissione fienda de bonis communis quo casu optineatur per tres partes consiliariorum tunc presentium: Et si aliter fieret talis reformatio non ualeat et sit ipso iure nulla. Et quod in omni consilio possint arrengare usque ad quatuor consiliarios et non plures ad penam quinque solidorum:

De habentibus casalenum contiguum muro communis . C . 33°.

1 Item stat. et ord. quod quicumque habet casalenum in cast° gualdi iuxta murum communis in quo muro non essent merli et parapecti teneatur et debeat merlari facere super ipso muro infra tempus per consilium ordinandum suis sumptibus et expensis ad penam uiginti quinque librarum den. pro qualibet contrafaciente et qualibet uice et nihilominus dictus talis teneatur et cogatur per potestatem ad faciendum predicta et potestas qui pro tempore fuerit infra unum mensem sui regiminis teneatur ire ad uidendum circum circa murum ipsius cast. et ubi inuenerit non esse merlatum et parapectatum dictum murum faciat merlari ad penam decem librarum den. de suo salario dummodo pro dicto tempore detur arena et calx per commune predictum: Et dictum capitulum locum habeat in preteritis presentibus et futuris:

De extimatione et accatastatione terrarum que non essent accatastate . C . 34°.

Item stat. et ord. quod quicumque habet possessionem seu terram in districtu gualdi non accatastatam in catasto communis gualdi eam debeat assignare circa [illegible] communis pro tempore existentibus infra unum mensem a die introitus eorum offitii computandum et quicumque non assignauerit soluat nomine pene uiginti solidos den. Et nihilominus soluere teneatur et debeat ac refice[re]

in comuni predco omes datiuas non solutas de dca petia terre no assignate & acatastate in catasto predco pro eo tempore quo fuit i mora assignadi possess predcas quas cogatur pone in suo catasto: Et qui catasterij sint duo boni homines & eligantur in consilio spiali quorum offitium duret pannum & ipi catasterij teneant uidere & corrigere debeant errores catasti & poni faciant p Canrm dci cois & scribi terras uenditas emptoribus & eleuari faciant uenditoribus: Et Canrs pro eius labore & mercede habeat a qlibet parte & pro qualibet petia terre sex den: Et qui Canrs non possit dcas petias terre pone & eleuar nisi presentibus & consentientibus defensoribus & catasterijs dci cois in consilio spiali electis ut sup & ipis presentibus: Et uoluerunt q predci catasterij electi ut sup habeant & here debeant pro eorum salario & labore ab illis in quorum catastis fuint errores repti pro qlibet libra catasti quam in coi defraudauint ultra predcas penas soldos quinque den: Insup addunt prnti caplo q siqui homines & psone de castro gualdi & eius destrictu habentes aliquas possess comunes seu petias terrarum uel aliquam hereditatem debeant & teneantur infra duos menses continuos postquam dce possess ad ipsorum manus peruenint ipas possess & petias terrarum uel hereditates diuide & scribi & quilibet pone & poni face pro parte sibi tangente in suo catasto ad penam pdcam ita q nullus de gualdo uel eius destictu habeat nec here possit nisi proprium catastum & in pro catasto scribi & no in alieno exceptis dumtaxat fratribus carnalibus qui ad pdca minime teneantur nec intelligantur dum uixerint in coi & ipsorum fuint inter ipos coia: Et eo ipo quo fres predci uenerint ad diuisionem teneantur & debeant ad eandem penam infra dcum tm duorum mensium possessiones quas simul & cois habuerint diuider & diuisum quilibet ipsorum poni face & scribi p Canrm dci cois & face nouum catastum si non haberet.

De no faciendo ensenia p coe absque deliberatione spialis consilij. C. 35.

Item Statut & ord q quicumque fecerit aliqd ensenium alicui psone expte cois de quo no esset delibatum p defensores & consilium spiale dci cois talis enseniams de suo proprio illud ensenium soluere teneatur.

De modo conseruandi uexillum priuilegia & iura quecumque cois gualdi. C. 36.

Item ut iura cois priuilegia immunitates ipius cois melius & salubrius debeant conseruari: Statut & ord q uexillum seu banderia ac priuilegia immunitates & iura quecumque dci cois conseruentur & custodiantur in una cassetta fabricanda expensis cois & dca cassetta ...

uexillo priuilegiis immunitatibus et iuribus reponat(ur) et custodiat(ur) in armario existente in eccl(es)ia s(an)c(t)i antonij de gualdo predc(t)o sub duabus clauibus quarum una sit penes unum defensorem et alia penes alium defensorem et de dictis priuilegiis iuribus ac uexillo fiat inuentarium et reponat(ur) in dc(t)o armario adeo q(uod) qn fuit opus p(ro)quiri pro aliquo priuilegio uel instr(ument)o co(mun)is uiso dc(t)o inuentario facilius reperiant(ur) et ad auferendam materiam nequis ip(s)o(rum) quo aperiet(ur) dictum armarium subtrahat uel auferat aliquid :.

De immunitate artificum forensium · C · 37 ·

Item statt(um) et ord(inatum) q(uod) quicumq(ue) artifex forensis cuiusq(ue) (con)dic(i)o(n)is existat uenerit ad exercendum aliquam artem in cast(r)o gualdi uel eius districtu qui sit bone condic(i)o(n)is et fame ab omnibus et singulis oneribus p(er)sonalibus sit exemptus p(er) unum tantum annum computandum a die qua uenerit ad habitandum in dc(t)o cast(r)o uel eius districtu : Q(uod) nullus no(n) allibratus in catasto co(mun)is gualdi a 40 libris sup(ra) possit h(abe)re aliq(uo)d offitium in co(mun)i · C · 38 ·

Item stat(utum) et ord(inatum) q(uod) nullus de gualdo uel eius districtu q(ui) non sit allibratus in catasto co(mun)is in quadraginta libris uel ab inde sup(ra) h(abe)re possit nec exerce(re) offitium defensoratus camerariatus et sindicatus co(mun)is nec ad aliq(uo)d dc(t)o(rum) offitio(rum) eligi uel deputari et si eliger(etur) talis electio non teneat nec ualeat ullo mo(do) et qui (contra) dictam formam acceptauerit puniat(ur) in decem libris d(enariorum) et eadem pena qui ipsum elegerit puniatur : De no(n) p(ro)ponendo de suspensione aliq(uorum) statuto(rum) et de no(n) acceptando offi(ti)u(m) preter formam statuto(rum) · C · 39 ·

Item statt(um) et ord(inatum) q(uod) pot(esta)s qui pro tempore fuit et d(omi)ni defensores supra positi nullo mo(do) possint uel debeant aliqua ro(n)e causa uel quesito colore proponere in aliquo consilio g(e)n(er)ali uel sp(eci)ali de suspensione seu mitigac(i)o(n)e alicuius capit(u)li constituti cuiuscumq(ue) (con)dic(i)o(n)is uel materie existat : Et q(uod) nullus offi(ti)alis co(mun)is gualdi possit eligi ad aliq(uo)d offitium dc(t)i co(mun)is nisi s(ecundu)m formam stat(uti) loquentis de electio(n)e offitialium et si aliter eligeret(ur) talis electio non ualeat et talis electus (contra) dictam formam no(n) possit offitium aliq(uo)d ex(er)cere et alius loco sui eligatur et occasione talis electionis nullum ius sibi acquirat(ur) (contra) co(mun)e et si pot(esta)s et d(omi)ni defensores (contra) predc(t)a proponerent uel p(ro)poni p(er)mitterent in aliquo consilio de suspensione alicuius capit(u)li constituti soluat quilibet

cor nomine pene centum soldos den. Et quicumque contrafecerit de aliqua suspensione fienda ad dictam penam similiter teneatur et hoc capitulum sit precisum et mutari non possit. De pena defensorum non facientium dari depositum ab illis qui emerint aliquid de bonis comunis tempore ipsorum offitii. c. 40

Item statuimus et ordinamus quod quicumque de dicto castro vel eius districtu sive habitator eiusdem emerit aliquid de bonis comunis in perpetuum vel ad tempus videlicet pedagium macellum vel aliquid aliud ad fictum vel ad coptimum vel quocumque alio titulo eidem datum locatum vel venditum fuerit teneatur et debeat dictis defensoribus vel aliis quibuscumque dare dicto comuni vel eius nomine defensoribus pro tempore existentibus idoneum depositarium de solvendo cum effectu omne id et totum ad quod teneretur secundum conventionem inter ipsum et dictum comune factam. Qui depositarius ad minus allibratus sit in catasto comunis in quinquaginta libris ad penam decem librarum den. de facto solvendarum camerario dicti comunis. Et nihilominus dicta venditio vel locatio valeat et teneat. Et defensores pro tempore existentes si in predictis omnibus defuerint fuerint negligentes totum ipsorum amittant salarium.

Incipit secundus liber causarum civilium.

De citationibus fiendis in civilibus causis. Capitulo primo.

Prefati statutarii providentes et grati utilitati bonum et pacis castri gualdi predicti statuerunt et ordinaverunt quod quicumque voluerit conqueri de aliquo sive aliquibus aliqua occasione vel causa debeat coram potestate dicti castri comparere et illum sive illos de quo vel quibus conqueri voluerit citari facere per baiulum comunis dicti castri qui baiulus publice citare debeat et possit quemcumque prout cum commissione sibi facta per potestatem de qua appareat manu ipsius potestatis in iudicio vel extra sedentis pro tribunali et non sedentis. Et quod talis citandus debeat citari de sero precedenti pro mane sequenti et de mane pro sero prout voluerit ille ad cuius petitionem fit citatio et hoc locum habeat in illis personis que nominatim citarentur. Citatio vero videlicet fiat hoc modo

Quomodo fieri debet citatio de heredibus

quod baiulus vadat ad domum habitationis olim illius cuius heredes citari debent et ibidem publice et palam citet omnes heredes et volentes esse heredes vel volentes pro heredibus respondere ad petitionem talis nominando illum ad cuius petitionem fit citatio quod inde ad tertiam diem proxime venturam coram potestate debeat comparere ad respondendum sibi de iure vel ad illum actum ad quem actor voluerit et sufficiat una citatio facta in personam citati. Si vero ad domum fieret citatio debeat citatus ad domum secunda vice et peremptorie citari que secunda citatio fiat et fieri debeat expensis citati. heredes vero si in prima citatione fuerint contumaces citentur iterato pro sequenti die eorum expensis que secunda citatio fiat ad domum publice et coram potestate ipsorum relatio publice ad bancum iuris et dicte due citationes dicto modo facte sufficiant actori et ad pronuntiationem procedi possit contra reum vel reos secundum formam initii capituli tamquam si essent heredes et hereditatem adivissent eius defuncti et pro eius debito citarentur et hoc quanto ad processum faciendum inde super bonis defuncti per hoc tamen ipsi citati tamquam heredes non possint condemnari personaliter ad debitum solvendum nisi primo eis fuerit assignatus terminus certus ad libitum potestatis assignandus infra quem debeant declarate respondere aut velint adire vel repudiare hereditatem et si fuerint contumaces in respondendo intelligantur ipsam repudiasse vel adivisse prout voluerit et interfuerit eius ad cuius petitionem citatio et terminus supradictus fuerit assignatus que citationes et relationes debeant et scribi debeant et omnia acta civilia que fierent in communi coram potestate seu per potestatem ad petitionem cuiuscumque ad quem quomodolibet pertineret quorum baiulorum relationibus stetur et credatur prout per potestatem communis predicti scriptum apparebit.

Citati tanquam heredes non possunt condemnari personaliter ad debitum solvendum.

De modo procedendi contra confitentem. C. 2°.

Item statuerunt et ordinaverunt quod si citatus in termino citationis comparuerit coram potestate dicti communis et confessus fuerit suo creditori se debere quod sibi teneri in aliqua quantitate pecunie vel re in iudicio potestas seu rector qui habet ius iudicandi coram quo talis confessio facta fuerit precipiat et precipere teneatur et debeat reo qui confessus fuerit debiturum quod [illegible] solvat suo creditori [illegible] quantitatem confessam [illegible] decem [illegible] precipiat et [illegible] illud [illegible] precepti [illegible]

Si vero debitum fuerit a viginti soldis den(ariorum) supra de quacumque quantitate sit assignetur terminus et precipiatur per potestatem debitori quod illud solvat suo creditori infra decem dies continuos immediate sequentes ab inde in antea cogatur debitor ad voluntatem creditoris et contra debitorem tale preceptum executioni mandetur realiter et personaliter dummodo creditor in contestatione litis solvat in ceppum communis sex den(arios) pro libra quantitatis predicte petite seu extimationis pecunie seu rei quam peteret et de qua in precepto mentio fieret tempore executionis precepti solvat et solvere teneatur et debeat creditor in contestatione litis ut supra ante executionem precepti sex den(arios) per libram totius quantitatis pecunie seu extimationis rei de qua in precepto fit mentio de quo fiat mentio in actis curie dicti communis per potestatem et aliter preceptum sit ipso iure nullum et ex eo nulla executio fieri possit. In executione cuius precepti potestas ad voluntatem et petitionem creditoris personaliter detineri faciat debitorem pro quantitate contenta in precepto et pro expensis legiptimis quem debitorem potestas ad petitionem creditoris si debitor fuerit suspectus mitti faciat in carceribus dicti communis de quibus exire non possit sine licentia sui creditoris et debeat potestas pro quolibet detento in carceribus habere pro custodia quolibet die duodecim soldos usque ad decem dies ab inde vero in antea si ultra steterit sex soldos pro qualibet die et nocte ab ipso debitore habeat donec in dictis carceribus fuerit detentus et intelligatur esse suspectus illeque non possideret bona immobilia sufficientia ad satisfactionem debiti petiti contra eum. Si vero debitor non esset suspectus detineatur in palatio communis residentie potestatis de quo exire non possit nec debeat sine licentia sui creditoris vel potestatis dicti castri ad penam arbitrii dicti domini potestatis pro quolibet et detento et vice qualibet de facto auferendam nisi primo satisfecerit suo creditori set eadem pena puniatur pro qualibet die qua fuerit in ... ad destrictam postquam fuerit citatus ad petitionem creditoris ... per baiulum dicti communis. Si vero creditor post dictum preceptum vellet ... de bonis sui creditoris debitoris solvere primo ... potestas dicti castri teneatur et debeat ad petitionem creditoris dari facere et assignari tenutam dicto suo creditori de bonis sui debitoris pro quantitate debiti et pro expensis legiptimis primo mobilium in duplo quantitatis petite secundo stabilium in triplo tertio nominum debitorum in quadruplo quantitatis petite que executio fieri ... quolibet tempore absque aliqua citatione ... de tali debitore ad petitionem creditoris in debito confessato ...

Execuo precepti fieri debet a dicta die ... ad voluntatem creditoris ... debitorem ...

De carceribus ... debitore ...

deis preceptis factis in confessis minus possit ex aliqua causa appellare nec
prouocare ad aliquem superiorem. Valeat tamen et teneat causa appellationis
qui in confessione fuit creatum p confessionem. Et tunc ipe potas ostito
et probato q ipe talis confessus creauit debeat dictum preceptum tenere
et de causa principali cognoscere aliquo modo non obstante. De modo
pcedendi i ca qn reus petierit libellu offerri et d expeditione et terminatione cau ciuilium. C. 3.

Item statut et ord q si citatus in termino citationis de eo facte ad petitionem
actoris compuerit coram potate dei cast et petierit sibi libellum offerri
potas no possit p talem citatum procedere ad aliquem actum nisi primo
p actorem fuit sibi oblatus libellus quo libello oblato assignet et det copia
libelli reo p actorem quo libello sine expensis actoris p potatem assignari et
assignari debeat reo terminus quinq dies tunc proxime futuros ad respon
dendum dicto libello quo termino elapso si non fuerint opposite exceptiones p
parte rei que impediunt litis contestationem procedat ad litis contestationem
sup ipo libello et iuretur de calumnia p utramq ptem nisi de uoluntate
partium tale iuramentum remittet et assignet terminus utriq pti
ad probandum de eorum iuribus in dicta causa decem dies et in causa
procedatur ad examinationem testium publicationem processus et sententiam
et ad singulos actus sm formam iuris diuino in ciuilibus causis ter
minentur et terminari debeant infra quadraginta dies continuos a die con
stationis litis computandos nisi steterit p partes. Saluo q pro prestationis
litis solummodo sex den p libram ab actore tantum dumtaxat predicta i ppria capitulo
contenta locum habeant i causis excedentibus decem libras uel estimationis
rei que excedat dictam quantitatem alias dictus ordo fiuri no debeat.

De mo pcededi c negantes debitum petitum in totu uel i ptem. C. 4°.

Item statut et ord q si reus in termino citationis de eo facte compareus
coram potate et debitum sibi ab actore petitum in totum uel i parte
negauerit potas statuat actori tm quinq dies tunc proxime sequentes
ad probandum et [illegible] debitum p eum petitum et sibi negatum
p reum q termino elapso si actor non probauerit reus absoluatur et si no
actor probauerit infra dictum tm sibi prefixum potas sibi precipiat ut se ut
quantitatem sibi petitam et probatam sm modum et ordinem supradictum
in capitulo de modo procedendi [illegible]. De mo pcedendi contra
contumacem et missionis in tenutam. C. 5.

Item statut et ord q si citatus uel citati ad petitionem alicuius p [illegible]

in termino citationis de eo vel ex facto per baiulum dicti comunis secundum formam principii subscripti de citationibus in quibus non compareret et contumax fuerit si actor ad cuius instantiam reus citatus fuit comparuerit in termino dicte citationis coram potestate et dicti rei citati contumaciam manifestam accusaverit et procedi debeat et cum vel tunc ad pronuntiationem factam secundum prius de debito existente coram potestate non obstante contumacia dicti debitoris et non obstante lite contestata et cum potestas ad petitionem actoris post dictam et manifestam contumaciam possit interloquendo pronuntiare in contumaciam rei et cum in omni eo et in omni quantitate pecunie quod et quam actor a reum repetere voluit dummodo in pronuntiationem actor mictat in cippum comunis sex denarios pro qualibet libra quantitatis petite vel extimationis rei quam peteret quis solvere. Si creditor voluit suum debitorem facere detineri post dictam factam pronuntiationem citetur debitor prosequenti die ad detinendum et si comparuerit detineatur in palatio comunis secundum formam subscripti capituli et inde non possit recedere sine licentia sui creditoris seu potestatis dicti comunis et si non comparuerit vel sine licentia discesserit puniatur pro qualibet die qua fuit in mora obediendi in decem solidis denariorum. Si vero creditor post pronuntiationem voluit tenutam de bonis sui debitoris pro quantitate contenta in pronuntiatione et pro expensis [illegible] dicti rei actori predictam tenutam baiulus assignet et dari debeat creditori liberam et expeditam. Et si tenuta fuit de re mobili in duplum assignetur quantitatis petite. Si vero de re inmobili in triplo. Si vero fuit de nominibus debitoris ut supius dictum est in alio capitulo. Et in tali tenuta si fuit de re mobili detineatur et detineri debeat per creditorem octo diebus. Et si fuit de re inmobili vel nominibus debitorum detineatur quindecim diebus quibus terminis elapsis per baiulum dicti comunis ad [illegible] omnium huius coram potestate bannatur tribus vicibus et qualibet vice assignetur terminus et in quolibet banno dicatur et precipiatur quod quicumque velit emere talem tenutam vel aliquis alius [illegible] vel opponere contra vendi non debeat vel instrumentum dare [illegible] compareat [illegible] et si aliquis infra [illegible] comparuerit qui tenutam emere voluerit plus [illegible] vendatur. Et si nullus comparuerit elapsis dictis terminis extimetur et extimari debeat per quattuor extimatores [illegible] inmobili et per duos extimatores si tenuta fuit de re mobili [illegible]

Citatus debitor pro distinctione [illegible] sequentis

fiat et fieri debeat presente debitore uel saltim citato et citatus per baiulum comunis extimatoribus suprascriptis quia extimatione facta procedatur ad petitionem creditoris ad iudicationem et in solutum dationem siue concessionem tenute quam tenutam si fuit de re mobili debitor recuperare possit infra duos menses a die adiudicationis computandos. Et si fuit de re immobili infra quatuor menses a die iudicationis et insolutum dationis computandos pro duabus partibus eius que talis tenuta fuit extimata et concedi debeat insolutum creditori quam tenutam exinde creditor possit habere tenere et possidere et de ea fructus percipere qui fructus a die qua tenutam habuit creditor sint ipsius creditoris et non computentur in sorte. liceat tamen debitori tenutam facere recuperari infra decem dies postquam tenuta data fuit ex primo decreto refectis actori siue creditori expensis legitimis et prestito fideiussore de iudicio sisti et iudicato soluendo. Et similiter si reus citatus ad districtam ob ipsius contumaciam voluit reficere expensas legitimas et dare fideiussorem de iudicio sisti et iudicato soluendo possit infra tres dies a die citationis ad districtam computandos a preda districta absolui presente actore et hoc locum habeat in prima citatione dumtaxat.

Reus citatus ad districtam in quo termino potest reficere expensas si uoluerit et dare fideiussionem

Qualiter instrumenta mandentur executioni. C. 6

Item Statuimus et ordinamus quod instrumenta et promissiones facte facta et facte inter quoscumque personas castri gualdi uel eius districtus in dicto castro uel eius districtu uel alibi ubicumque scripta et publicata manu cuiuscumque notarii de dicto castro uel eius districtu uel aliunde que abrasa cancellata seu uiciata non essent quare executio peteretur exequantur et executioni mandentur per potestatem dicti castri contra debitorem siue debitores ad petitionem creditoris hoc modo videlicet quod ad petitionem creditoris debitor per baiulum comunis gualdi citetur quod infra quinque dies immediate sequentes post ipsam citationem comparere debeat coram potestate dicti castri ad accipiendum copiam si uoluerit talis instrumenti quod talis creditor contra eum petit exequi et executioni mandari in tanta quantitate et infra alios quinque dies tunc immediate sequentes probandi contra ipsum instrumentum contra quod instrumentum possint opponi exceptiones falsitatis solutionis usure prescriptionis temporis decem annorum minoris etatis et pacti conuentionis que exceptiones si infra dictos terminos opposite et approbate non fuerint seu altera earum dictis decem diebus elapsis ad petitionem creditoris soluto primo salario sex denariorum per libram [illegible] per potestatem dicti castri executioni mandari debeat [illegible] creditor voluerit ipsam executionem faciendo

recte & personaliter contra eum in eius bonis secundum formam suprascriptorum capitulorum. Et si in eodem instrumento essent plures debitores scripti & non declararetur quis eorum esset principalis neque appellatum sit quod in solidum teneantur quod executio fiat & fieri debeat contra omnes qui ad petitionem actoris pro equali portione tangente omnes cogantur ad solvendum & prius contra principalem debitorem quam contra fideiussorem fiat & fieri debeat executio instrumenti & non possit ullo modo gravari vel inquietari fideiussor donec principalis debitor repiretur vel de bonis suis tantum quod sufficeret ad satisfactionem debiti & expensas. Decimus principalis debitoris bonis fiat & fieri debeat executio per baiulum communis predicti qua executione facta si in bonis talis debitoris non repiretur tantum quod sufficeret ad satisfactionem dicti debiti possit creditor contra fideiussorem & alios in ipso instrumento scriptos procedere & in dicto casu contra alios debitores executio fieri possit ut supradictum est.

Quod potestas possit deferre iuramentum & de quolibet salario precepto solvi faciat salarium. c. 7.

Item statutum & ordinatum quod potestas qualdi possit teneatur & debeat diffinire & terminare omnes & singulas questiones que coram eo verterentur per iuramentum quod iuramentum detur illi cui dicto potestati videbitur convenienter offerri debere dummodo quantitas que peteretur non excedat summam centum solidorum denariorum summarie & defacto sine libelli oblatione & sine strepitu et figura iudicii. Etiam a centum solidis supra de quacumque quantitate pecunie vel rei deferentur possit ipse potestas de voluntate partium & aliter non. Et si actor vel reus aut alter ipsorum qui partium fecerit reservavit sibi beneficium reprobandi potestas statuat ei quinque dies tunc proxime sequendos ad reprobandum tale iuramentum ad cuius reprobationem sufficiat fides a probatio duorum testium fidedignorum summarie & sine aliquali sollemnitate precedente dummodo pars adversa sit presens delationi iuramenti duorum testium vel saltem legitime citata vel per instrumentum publicum vel protocollum quibus instrumentis vel protocollis nulla exceptio possit opponi preter supradictas exceptiones in precedenti capitulo descriptas ad quas exceptiones opponendas tali opponere volenti seu opponenti statuatur terminus quinque dies infra quem si in supradictas exceptiones non probaverit habeatur pro confesso & nihilominus puniatur periurii ut infra de pena periurii continetur. Et in casu quod neutra partium venerit ad iuramentum sequatur via ordinaria & solvatur salarium secundum formam suprascriptorum capitulorum.

De instrumentis debitorum a viginti annis retro factis non mandandis executioni. c. 8.

Item statutum & ordinatum ad obviandum maliciis & cavillationibus [illegible]

quod nullum instrumentum debiti promissionis sive depositi et aliarum obligationum factarum a viginti annis citra inter quascumque personas castri Gualdi vel eius districtus vel aliunde in quo aliquis terrigena dicti castri reperiretur alicui obligatus possit mitti executioni mandari: sed illud tale instrumentum sit ipso iure nullum et ex eo nulla actio competat creditori sed ex nunc cassetur et cancelletur et pro casso et cancellato habeatur et reputetur aliquo statuto vel decreto in contrarium disponente non obstante et hoc statutum non vendicet sibi locum in instrumentis dotis dominarum et ipsarum restitutionum venditionum et alienationum in quibus procedatur via ordinaria secundum formam statutorum presentis voluminis quod statutum non vendicet sibi locum in pupillis et minoribus viginti quinque annorum sed procedatur ut iuris est:

De sequestratione fienda. C. 9.

Item statuimus et ordinamus quod potestas castri Gualdi teneatur et debeat ad petitionem cuiuscumque persone de castro et districtu Gualdi per suum dicti communis sequestrari facere quascumque res et bona cuiuslibet forensis vel terrigene pro debito ad quod teneretur et obligatus esset alicui persone de dicto castro et eius districtu et ipsas res et bona recommandari facere penes aliquam sufficientem personam de dicto castro donec discussum et cognitum fuerit de iure partium: Salvo quod si ille contra quem factum fuit sequestrum voluerit promictere et idoneum fideiussorem dare de iudicio sisti et iudicatum solvendo et expensas reficere, tale sequestrum debeat revocari et intelligatur esse suspectus ille qui non possideat bona immobilia sufficientia ad satisfactionem debiti et expensarum: Et antequam sequestrum fiat, fiat fides per illum qui peteret sequestrum per instrumentum publicum vel per testes vel per eius iuramentum de novo prestandum:

De non emendo ab aliquo forense ius et actionem contra aliquem terrigenam. C. 10.

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de castro Gualdi vel eius districtu emat vel ius aut actionem recipiat ab aliquo forense contra aliquem terrigenam castri Gualdi vel eius districtus nec vendat donet vel concedat aliquod ius quod haberet contra aliquem de Gualdo vel eius districtu alicui forensi ad penam centum solidorum denariorum pro qualibet et in quolibet casu a contrafaciente de facto auferendorum: Salvo quod si terrigena esset obligatus forensi seu forensis terrigene usque in quantitatem debiti dicti apparerent iura inde vendi et concedi possint et quod potestas ad petitionem talis cessionarii non possit executionem facere ad penam centum librarum ...

et executio facta defacto debeat reuocari et non ualeat :. **De executio[n]e**
s[ente]ntiar[um] et laudor[um] in ciuilibus causis. C. 11.

Item Stat[utum] et ord[inatum] q[uod] potas cast[ri] gualdi teneat[ur] et debeat executio[n]i
mandare de facto ad petitio[n]em cuiuslibet cuius interesset omnes
s[ente]ntias latas et pronuntiatas factas p[er] eius precessorem in ciuilib[us]
causis nec no[n] lauda data lata p[er] quoscumq[ue] arbitros et arbitratores inter
quascumq[ue] p[er]sonas s[ente]ntias sine lauda non penderent p[er] appellatio[n]es
uel reductionem ad arbitrium boni uiri uel nullitatem s[ed] in rem transierint
iudicatam. Et hec locum h[ab]eant in appellationibus que non essent prohibite
p[er] aliq[uo]d capitum statutor[um] co[mmun]is gualdi :. **De cogendis [con]sanguineis et affinib[us]**
inter quos questio seu discordia e[ss]et ad compromittendum. C. 12.

Item ad tollendum inconuenientias et scandala que possent inter
consanguineos uel affines oriri: Stat[utum] et ord[inatum] q[uod] potas et quili-
bet alius officialis teneat[ur] et debeat quandocumq[ue] et quotienscu[m]q[ue] aliq[ua]
discordia oriret[ur] inter quoscumq[ue] consanguineos et affines quacu[m]q[ue] de
causa oriente ad instantiam alterius eor[um] litigantium uel no[n] litigantium
cogere p[ar]tes p[er]sonalit[er] ad compromittendum de ip[s]is lite q[ue]stio[n]e seu discordia
in aliquem uel aliquos ex eor[um] [con]sanguineis uel affinibus aut i[n] alios
quoscumq[ue] communes et amicabiles compositores de quo uel quibus p[ar]tes
ip[s]e fuerint concordes et ip[s]os donec compromiserint non relassare quin
cohacti de eo loco eis p[er] potatem assignato no[n] discedant ad penam centum
solidor[um] den[ariorum] pro quolibet [con]traffaciente et uice qualibet. Et hec locum h[ab]eant
in omni causa exceptis debitis de quibus apparerent instr[umen]ta uel testamenta
uel iam e[ss]et s[ente]ntiatum in quibus presens statutum locum no[n] h[ab]eat :
Q[uod] arbitri et arbitratores in quacu[m]q[ue] causa electi cogant[ur] ipsam finir[e]
et terminare et s[ente]ntiam ferre infra unu[m] mensem. C. 13.

Item Stat[utum] et ord[inatum] quia compromissa inuenta fuere ut lites et
cause expedirent[ur] et ne expensis [et] fatigationibus partes uexarent[ur]
ne itaq[ue] sub tegmine breuitatis expeditionis in longiori tempore p[ar]tes
compromittentes uexarent[ur] q[uod] potas teneat[ur] et debeat quoscumq[ue] arbi-
tros et arbitratores electos et nominatos inter quascumq[ue] p[ar]tes super
quacu[m]q[ue] diffiniendai causa seu lite super qua et ad quam uidendam
et cognoscendam electi fuerint coge[re] et compellere ad uidendum cognoscendum
terminandum ac s[ente]ntiandum et laudandum super ea seu lite sup[er] qua et ad
quam uidendam et cognoscendam [com]positi et electi s[u]nt compromissum [illegible]

infra unum mensem proxime sequuturum a die celebrati compromissi incohan
dum ad penam quadraginta solidorum pro quolibet et vice qualibet auferendos
a quocumque vel quibuscumque recusantibus causam sibi seu eis compromissam
finire et terminare et in maiori vel minori termino fieri contentam compromissi
in quo terminum aliter statutum et ordinatum esse appareret ::

Quod quilibet fideiubens servetur indemnis C· 14·

Item statuit et ordinavit quod quicumque dixerit se principalitatem seu fideiussionem fecisse
pro aliquo per castri gualdi vel eius districtus apud aliquam personam et quod quidem
principalitate vel fideiussione vellet exire seu damnificatus esse talis
principalis vel fideiussor occasione dictis principalitatis fideiussionis seu obligationis
et hec probaverit coram potestate dicti castri per publicum instrumentum vel per testes fidedi-
gnos quod potestas coram quo petitum fuit teneatur et debeat ad petitionem talis
principalis cogere et compellere illum pro quo talis principalitas seu fideiussio
facta fuit in palatio dicti comunis prout voluerit ille talis qui principalitatem
seu fideiussionem fecerit donec ab ipsa principalitate sive fideiussione fuerit
conservatus indemnis et inde recedere non possit sine licentia dicti princip-
alis seu fideiussoris. Et si ille talis qui principalitatem seu fideiussionem
fecerit occasione talis principalitatis seu fideiussionis damnificatus fuerit talis
quantitate pecunie cogatur ille talis pro quo principalitas seu fideiussio fa-
cta fuit ad restituendum et reficiendum tali damnum passo totum illud quo
damnificatus esset occasione predicta summarie et de facto sine libelli oblatione
sine strepitu et figura iudicii dummodo de damno recepto occasione talis prin-
cipalitatis vel fideiussionis legitimam fidem fecerit quam fidem per instrumentum
vel testes coram potestate summarie facere possit omni iuris sollemnitate omissa.
Et tali cohartione detentione seu [illegible] appellari non possit seu de nullitate
opponi et predicta locum [illegible] ad preterita presentia et futura.

Quod venditor possit cogi summarie ad recipiendum in se iudicium de re
vendita de qua emptori lis moveretur. C· 15·

Item statuit [illegible] quicumque vendiderit alicui persone de [illegible] gualdi et
eius districtu aliquam [illegible] terram seu possessionem vel aliquid
aliud mobile vel immobile cuius rei [illegible]
[illegible] in presentia testium et talis [illegible] emptori [illegible]
[illegible] coram quo [illegible] teneatur et debeat [illegible]
[illegible] compellere [illegible] defendere [illegible]
[illegible] defensionem [illegible] summarie [illegible]

obstatione strepitu et figura iudicii cogere talem venditorem ad recipiendum
iudicium defensionis in se ad defendendum et quod defendat ipam talem rem
venditam compellendo et cogendo ipum venditorem omni tempore feriato
et non feriato prout et sicut quomodo et quotiens emptor voluit realiter
et psonalr et predca locum heant ad preterita pnia et futura.

De pena vendentium rem duobus vel pluribus in solidum. C. 16

Item stat et ord quod quicunque vendiderit alicui psone aliquam rem
mobilem vel inmobilem et ipam eandem rem alteri psone uni vel
pluribus vendiderit in solidum incidat in penam decem librarum den et
nihilominus pmo facta teneat et valeat et alie venditiones una vel plures
sint et esse debeant ipo iure nulle et nullius efficacie vel valoris dummodo
talis venditor ad petitioem secundi emptoris seu plurium si plures essent teneat
et debeat pretium pceptum pro dca scda venditione restitue et refice omia
et singula damna et expensas que et quas sustinuisset occasione solutionis talis
pretii. Et potestas ad petitioem talis scdi emptoris predcum venditorem
cogere et compellere teneat realr et psnlr prout sicut et quomodo et quotiens
emptor predcus voluit diebus feriatis et non feriatis et predca locum habeant ad preterita pnia et futura.

Quod mulier dotata nihil ultra petere possit nec succedere in bonis dotantis decedentis abintestato. C. 17.

Item stat et ord quod si aliqua mulier de castro qualdi vel eius destu dotata fuerit a patre matre fre vel sorore seu patruo vel alia aliqua psona
quod non possit succedere in bonis vel hereditate illius qui eam dotavit
si decesserit ab intestato sed contenta sit et esse debeat suis dotibus et nihil
aliud petere possit in bonis talis dotantis seu illius qui pro ea dotem pmisit
si decesserit ab intestato ut prefertur. Et hoc intelligatur suprstitibus filiis vel
nepotibus talis dotantis vel aliis quibuscumque p rectam lineam descendentibus ex eodem dotante masculis usque in tertium gradum de iure canonico
computandum. Et hoc caplum sit precisum et mutari non possit et locum
habeat ad preterita pntia et futura.

De modo procedendi cum aliquis dubitaret ne aliquis heret ius in bonis suis. C. 18.

Item stat et ord quod si aliqua psona de castro qualdi vel eius destu dubitaret quod aliqua alia psona heret ius aliquod in bonis suis [illegible]
que p eum possiderentur seu aliquod aliud [illegible] eum occasione alicuius [illegible]
contractus vel obligationis p eam vel aliam psonam cui succes[illegible]
castri teneat et debeat ad petitioem et requisitionem cuiuscumque psone [illegible]

Rva in fine [illegible] additione [illegible]

se dubitare de aliqua persona quod aliquod ius haberet seu aliquid petere posset contra
eum uel eam seu in bonis eius facere citare et requiri per bannitum comunis illum
uel illam de quo uel qua dubitaret quod infra terminum decem dierum debeat comparere
coram ipso potestate ad ostendendum monstrandum et producendum omne ius
quod haberet in bonis illius seu contra illum de quo assereret se dubitare et si talis
citatus non comparuerit in termino unius citationis facte de eo personaliter
seu duarum citationum factarum ad domum habitationis citatus habeatur pro con-
tumace et procedat contra eum uel eam ad pronuntiationem et sibi mandari
personaliter uel ad domum sue solite habitationis per baiulum dicti comunis ex parte
dicti potestatis quod infra unum mensem a die precepti computando producere
ostendere et demonstrare debeat omne ius quod haberet contra illum uel illam qui
uel que diceret se dubitare illum contra ipsum aliquod ius habere uel in eius
bonis. Et si ille de quo dubitaret infra dictum terminum unius mensis non
produceret uel ostenderet iura sua uel alius pro eo uel eius nomine
a dicto termino in antea dictum tale preceptum vim obtineat diffinitiue
sententie et ab inde in antea non audiatur per aliquem officialem dicti
comunis in aliquo suo iure contra talem qui dubitaret illum ius acquirat
et ipso iure si qua postmodum producerentur sint ipso iure nulla et
ex eis nulla actio competat et ipso rigore contra illum uel illam qui uel
que ut predicitur dubitaret a dicto termino in antea nulla actio seu
excusatio competat seu fieri possit. De priuata scriptura et filius
notarii si esset notarius possit patris rogita publicare. C. i9.

Item statutum et ordinatum quod si aliquis teneretur uel obligatus esset alicui persone
de castro Gualdi uel eius districtu uel aliunde in aliqua quantitate pecunie
uel re de qua appareret scriptura manu propria debitoris scripta
quod illi tali scripture in quantum faceret contra ipsum scriptorem adhibeatur
et reddatur plena fides quemadmodum esset publica et autentica
scriptura et manu publici et autentici notarii scripta et publicata.
Et potestas dicti castri possit teneatur et debeat ad petitionem illius qui
appareret creditor in ipsa scriptura contra scriptorem ipsius tamquam contra debitorem
procedere ad pronuntiationem faciendam et contra eius heredes et bona
in omni et ex toto quod appareret ex forma et tenore ipsius scripture
in omnibus et per omnia prout et sicut ipse creditor uoluerit faciendo
executionem ipsius scripture secundum formam statuti loquentis de executione
[illegible]

Dicentes insuper et pnti lege firmantes q filius legitimus cui
cumq notarij mortui si notarius fuit succedat in scripturis et ro
gitis sui pris que rogita et scripturas publicare possit et cancellar
et omia facer que pr eius ante mortem suam facer potat et quas
scripturas nihil possit obijci vel opponi quin talis scriptura non
careat sollempnitatibus et sollempnitalitatibus iuris. De viis dandis
per terram aliquorum per potestatem gualdi. C. 20.

Item statut et ord q quicunq hr vel haberet in futurs aliquam possessionem
in districtu gualdi ad quam comode ire vel ab ea redire no posset
et ad quam p suam possm iter viam seu anditum liberum no haberet possit
petere et habere viam et iter seu anditum duorum pedum ad pedem ptice cois
gualdi dummo si petenti vel volenti dcam viam iter seu anditum ptentis et
possessiones vicinos proximiores et p loca minus dampnosa que loca minus dan
nosa declarentur et declarari debeant per tres de melioribus et sufficientioribus
convicinis hntibus cois possess iux ipas terras seu possessiones et talis via
sive iter extimetur declaretur et declarari debeat p ipos convicinos quam exti
mationem seu declarationem faciant et facere teneantur et debeant iuramento
premisso bene et legaliter et bona fide remotis odio amore prece precio et
timore. cuiuscunq declarationi stetur et pareatur et quicunq contempserit seu
viam dare recusavit in casu predco cogatur p potestatem ad dandum viam
predcam et iter et nihilominus de facto pro eo qd recusavit dare dcam
viam de facto decem libras den in coi solvere compellatur. Et predca potas
vinclo iuramenti fieri facere et observare teneatur. Facta vero extimatione predce
vie ille cui data et assignata est via teneatur et debeat pretium extimationis
extimationem ipius solvere illi vel illis cuius vel quorum est talis possessio.
Et predca locum habeant et intelligantur in possessionibus quocunq
ad preterita pnsa et futura. De ferijs estatis vindemiarum et
alijs diebus feriatis. C. 21.

Item statuimus et ord q potas castri gualdi et quilibet alius officialis
dci castri positus ad ius reddendum pro comuni in dco castro teneatur
et debeat vinclo iuramenti ad penam decem librarum den de suo salario
singulis diebus iuridicis stare ad bancum iuris in loco sibi deputato per om
bis in die ad ius reddendum omnibus et singulis hominibus qui p locum cor
eo comparere volentibus publice et palam usq ad medii tertie usq ad vesperas [illegible]
tertie et ante vesperas usq ad vesperas in civilibus et criminalibus causis [illegible]

Dieb ferrati

Ubi nō loqr statuta ius cōe seruetur

quacunq pſonas et ipas causas diffinire et terminare sm formā stat[utorum] dci cois
et ubi statuta non loquerent[ur] sm ius cōe intellat[ur]. Et sint dies iuridici oēs
et singuli dies totius anni exceptis diebus īfris qui feriati sint et pro fe
riatis hēant in quibus diebus ius nō debeat reddi et si redderet qd
fieret non valeat nec teneat ullo mō. Dies vō feriati sint et eē de

Dies feriati

beant infri vz Natiuitas dnī nrī yhu xpi cum duobus diebus sequentibus
et omnes alij dies immediate sequentes usq ad diem pmum mensis Ian.
inclusiue. Pasca resurrectionis dnī nrī yhu xpi cum septem diebus prece
dentibus et duobus diebus īmediate sequentibus. Pasca pentecostes cum
duobus diebus immediate sequentibus. Pasca epiphanie. Dies rogationū.

Rogationi

Festum ascensionis dnī nrī yhu xpi. Festum corporis xpi. Festum oīum scoꝝ
Dies festiuitatis gloriosissime semp uirginis marie. Festiuitates oīum apo
stoloꝝ et euangelistaꝝ. Festiuitates beati Michaelis arcangli d mense maij
et scē crucis d mense maij. Festum sci Ioannis Baptiste d mense Iunij. Et
dies sci Martini sci Blaxij martiris sci Antonij de mense Ian. Festiuitates
sci Antonij et sci Antholini de mense septembr. Dies scē Caterine scē Ma
rie magdalene scē Lucie. Omnes dies dominicales. Omnes dies veneris
de mense martij et alijs aūt diebus omnibus ius reddat[ur] ut supradictū est

Viduis orfanis [et] personis miserabilibus ius sumarium

Forensibus vō viduis orfanis pupillis et alijs quibuscunq miserabilibus p[er]s[onis]
fiat et fieri debeat sumarium et fauorabile ius siue actores sint siue rei
prout et sicut ipi potati uidebitur et placebit omī iuris sollemnitate omissa
dumō forensibus in coꝝ terris idem ordo seruetur. Et quicuq voluerit
conqueri de aliquo veniat et uenire debeat coram curia dci cois horis
predcis in quibus horis ut ad singloꝝ notitiam predcā pueniat potas
faciat pulsari campanam cois consueti. Ferie aūt estatis incipiant in kl[endis]

Ferie estatis

mensis iulij et durent usq ad festum scē Marie de mense augusti inclusiue.
Ferie vō vindemiaꝝ incipiant in die festiuitatis sci angli de mense septembr

Vindemiar[um]

et durent quindecim diebus continuis immediate sequentibus quibus
diebus potas sedere non debeat ad bancum ad ius reddendum in ciuilibus
et predca intellant[ur] et locum hēant in ciuilibus causis tm. In crimi[n]alibus
vō non obstantibus dcis ferijs uel alijs quibuscunq possint processus for
mari et super ipis procedi sicut et quomo alijs diebus iuridicis. De notarijs.
teneant[ur] scribere extense scripturas d quibus fuerint rogati et d ipoꝝ salario. C. 22.

Item quia dicerum fore consueuit ... notarij in coꝝ arte requisitam
patiant[ur] quadmodum et alij ... ... in forma non tendant

comoditatis & sibi ipis pro scripturis quas fecerint preter modum & ordines
satisfaciant & percipiant. Jdcirco pariter constitutione firmantes & statuentes quod
omnes & singuli notarii de castro gualdi possint teneantur & debeant scripturas
quas fecerint & de quibus fuerint rogati scribere extense & aperte secundum
uoluntatem contrahentium in libro rogitorum talis notarii qui fuit inde rogatus
infra unum mensem a die stipulationis talis contractus soluant ipsi notario
inde rogato pro prima scriptura bon. unum pro qualibet parte de quocumque
contractu & cuiuscumque conditionis fuit. Pro instrumentis uero in publicam formam
redactis notarii predicti qui fuerint inde rogati percipiant percipere possint
& ualeant quantitates infrascriptas videlicet pro quolibet instrumento dotali uenditionis dona
tionis quietationis ultime uoluntatis diuisionis mutui & depositi ac &
obligationis a centum libris ex denariis extimationis infra notarius qui fuit
rogatus & in publicam formam instrumentum reddiderit percipiat ab eo cuius
intererit bon. octo. Ab inde uero supra usque in omnem summam & extimationem
den. sex pro quolibet floreno uel extimatione rei. De aliis quibuscumque
instrumentis in publicam formam redactis ueluti de instrumento pacis procurationis
& de similibus percipere possit usque in omnem summam bon. octo & non ultra
Addicientes huic capitulo quod notarii predicti ad instantiam cuiuslibet cuius interest
teneantur & debeant infra quatuor dies postquam fuerint requisiti scribere &
publicare instrumentum seu instrumenta de quibus fuerint rogati & que peterentur
ab illis quorum interesset ut predicitur ad dictam penam. **De modo fuando**
quando quando quis petierit se mitti in tenutam & possessionem rei
quam asseruerit ad se spectare. C. 23.

Item statuimus & ordinamus quod si quis peteret se mitti in tenutam uel possessionem
alicuius rei mobilis uel immobilis quam dicet ad se pertinere citari
faciat possessorem ipsius rei bis & si dictus talis possessor fuerit
contumax & non comparuerit in termino assignando per baiulum dicti comunis
ex parte potestatis dicti castri quod ipsis terminis elapsis potestas teneatur ad petitionem
illius qui peteret se mitti in possessionem pronuntiare ipsum actorem fore
mittendum in possessionem & tenutam ipsius rei petite & ipsum actorem
mitti & poni facere in corporalem possessionem & tenutam dicte rei per baiulum
dicti comunis. Si uero infra unum mensem dictus talis possessor non compar
uerit & iura sua non produxerit ab inde in antea ille talis qui possessor
& missus fuit in possessionem auctoritate curie remaneat in possessionem ipsius
rei & idem intelligatur si talis possessor comparuerit in termino citat. ...

coram potestate [illegible] produxerit [illegible] vel non aliquam [illegible] quare
talis actor non debeat mitti in possessionem et tenutam dicte rei vel si
produxerit minus valida et non iure dicta et causam allegaverit minus
et non admittendam. Sed si illa vera in forma produxerit [illegible]
causam allegaverit procedatur via ordinaria [illegible] forma statutorum [illegible]
voluminis.

Quod quicumque sustinuerit aliquod damnum occasione represaliarum conservetur indempnis. C. 24.

Item statuit et ordinavit quod quicumque de castro Gualdi vel eius districtu sustinuerit vel sustinebit aliquod damnum [illegible] vel [illegible] aliquam iniquitatem potestatis occasione represaliarum concessarum per commune [illegible] singulares personas dicti castri alicui persone pro debito alicuius terrigene eiusdem castri in aliquo loco culpa terrigene castri predicti vel eius districtus et talis damnum passus probaverit cum uno teste bone fame et fidedigno quod dictum damnum sustinuerit potestas et quilibet alius officialis dicti communis potius ad ius reddendum teneatur et debeat ad petitionem talis damnum passi recepta primo fide ut dictum est summarie de facto omni iuris sollempnitate omissa cogere et compellere realiter et personaliter illum talem pro quo et cuius culpa represalie concesse essent prout voluerit ille qui damnum passus erit usque ad integram satisfactionem dicti damni. Item si aliquis occasione debiti communis [illegible] aliquis specialis persona dicti castri Gualdi pro aliquam obligationem vel facti [illegible] [illegible] cum aliquo forensi [illegible] dicti communis de causa [illegible] specialem persone ipsius castri Gualdi per aliquam civitatem represalias concederent vel [adversus] specialis persone [illegible] persone detinerent volumus quod expensis communis mittatur ambaxiata ad illum [illegible] ad petitionem cuiuscumque petentis si pro debito communis fuerit detentus et expensis dicti communis defendantur et damna reficiantur et expense [illegible] occasione predicta. Salvo et reservato quod si preconizaretur ex parte [illegible] defensorum dicti castri [illegible] [illegible] per loca publica et consueta dicti castri quod nullus de dicto castro vel eius districtu [illegible] [illegible] audeat exire ex [illegible] dicti castri tali occasione exprimendo causam in banimentis quod qui contrafecerit vadat ad suum resicum periculum et fortunam et dicto casu talis contrafaciens et dicta de causa [illegible] et [illegible] [illegible] communis expensis minime defendatur nec [illegible] per dictum commune damna interesse et expense [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et si non pro debito alicuius [illegible]

81

[illegible]

psone fuit detentus et ille talis pro quo uel eius occasione detentus fuit recusauit solvere et restituere tali detento uel illi ad cuius instantiam ille talis castellanus detentus fuit absque aliqua alia citatione semper et cogantur de facto per potestatem soluere omnem quantitatem pro qua ille talis fuit detentus ad reficiendum omnia et singula damna expensas et interesse de quibus stetur iuramento eius damnum passi ::

De certa parte dotis remanenda penes maritum uxore moriente sine Liberis . C . 25 .

Item uolentes modis omnibus congruis prouidere laboribus oneribus et expensis factis per uiros tempore nuptiarum nec omnes sumptus dictis temporibus propriis expensis fecisse intelligi statuerunt et ord. quod si contigerit aliquam mulierem dotatam mori sine liberis ex se natis eius dote soluta uiro suo in totum uel in partem postquam ipsa penes maritum fuit et matrimonium per carnalem copulam consumatum ex filiis ex ea non remanentibus ex dicto marito quod maritus lucretur et habeat quartam partem predicte dotis que quarta pars ab eo non repeti possit et hoc capitulum sit precisum et mutari non possit.

De examinationibus testium . . C . 26 .

Item stat. et ord. quod in omnibus et singulis causis et questionibus ciuilibus in quibus lis contestata et terminus ad probandum fuerit assignatus partibus uel alia partium litigantium quod potestas dicti communis ad quem huiusmodi causa diffinienda spectaret seu coram quo talis questio uerteretur teneatur et debeat uinculo iuramenti ad penam decem librarum den. de suo salario excomputandarum post datum parti ad probandum terminum super articulis actoris examinare omnes testes iuratos in dicta causa et eorum attestationes et dicta clare examinare et aperte scribere in quaterno infra decem dies proximos postquam per partem uel procuratorem fuerint coram eo producti per ipsum producentem ipsos testes saluo quo minus examinari deberent.

De etate Filiorum probanda . C . 27 .

Item stat. et ord. quod si de etate alicuius dubitaretur quod talis etas probetur et probari possit per iuramentum patris et matris uel alicuius eorum saluo quod si aliquis uellet probare contra dictum iuramentum parentum quod eius probatio admittatur et si probauerit per testes ipsos omni exceptione maiores non stetur iuramento parentum

Et nulla mulier patre carens audeat se maritare sine licentia

De requisitione duorum consanguineorum. C. 28.

Item statuit et ordinavit quod nulla mulier de gualdo patre carens audeat vel presumat se aliquomodo maritare sine licentia prius et assensu duorum consanguineorum proximiorum ipsius mulieris masculorum vel saltim sine requisitione ipsorum legitime de eis fienda, et si contrafecerit cadat ipso facto a successione omnium suorum bonorum in quibus succederet tam paternis quam maternis que quidem bona sint comuni gualdi pro medietate confiscata et pro alia medietate consanguineis proximioribus ex recta linea. Et nullus eorum audeat vel presumat scribere instrumentum dotis talis mulieris nec sponsalitiorum ipsius sive matrimonii nec aliquod aliud instrumentum ad talia quomodolibet pertinens sine licentia dictorum duorum consanguineorum qui assistant talem mulierem ante tale instrumentum conficiendum fuisse maritatam et qui contrafecerit in decem libris denariorum currentium vice qualibet puniatur et predicta locum habeant ad preterita presentia et futura.

Quod nullus possit petere a comuni debitum. C. 29.

Item statuit et ordinavit quod nulla persona possit vel debeat petere nec habere a comuni gualdi aliquam quantitatem pecunie quam diceret se debere recipere a comuni gualdi a quinque annis retro nisi haberet publicum instrumentum ad penam quinque solidorum pro quolibet et vice qualibet.

Quod nullus qui alicui servierit possit petere aliquid occasione talis servitii nisi quod ex pacto vel conventione fecerit. C. 30.

vide c° pag. 54 Item quia multi sunt qui dum ad invicem administrant … inde plurima servitia faciunt animo ultius consequendi lucri qui postmodum insidiatione inimici humani generis venientes ad discordiam nituntur ex largitis beneficiis premia consequi grandiora. Nos itaque cupientes in quantum possumus obviare fallaciis huiusmodi humani generis inimici statuimus et presenti lege firmamus quod nullus de castro gualdi vel eius districtu qui alicui servierit seu auxiliatus fuerit ad aliquod laborerium vel exercitium ex quo premium aliquod possit quolibet promereri possit vel valeat a dicto tali cui servierit vel auxiliatus fuit aliquod pro mercede et premio dicti sui servitii petere nec habere nisi primo cum dicto tali convenerit et conventionem fecerit specialem vel generalem quo casu petere possit occasione predicta premium sibi dari dicta conventione per duos testes legitime probata et aliter non audiatur. Quod venditio facta de re immobili cuius rei possessio non fuerit accepta infra biennium sit nulla et in

strumentum inde confectum nullum reputet᷑. C. 31°.

Item ad obuiandum fraudibus et fictionibus committendis seu que sepe in uenditionibus committuntur que plurimum hominibus nocuerunt. Stat et ord q uenditio quelibet facta seu que fieret in futurum per quamcumq personam de re immobili et de ipa re pemptez non fuit tenuta seu possessio corpalis accepta infra biennium a die celebrate uenditionis computandum talis uenditio sit nulla et nullum sortiat effectum ac si minime facta fuisset. Et instrum inde confectum fictum reputetur et sit nullum et nulla emptori predco ex tali instro resultat actio et hoc capitulum sit precisum et mutari non possit et locum habeat ad preterita presentia et futura.: contra capitula

Q nulla mulier possit face aliqz donationem uenditioem seu obligatioem. C. 32°.

Item ne mulieres blanditiis decipiant᷑. Stat et ord q nulla mulier de castro Gualdi uel eius districtu possit uel ualeat facere uenditionem donatioem alienatioem uel obligationem aliquam de bonis suis a decem libris den supra absq prius consensu et uoluntate sui uiri si fuerit et duorum consanguineorum proximiorum uel saltim requisitorum p baiulum cois si fuerint ex linea directa. Si uero non inuenirent seu fuerint ex linea directa intelligatur idem de affinibus propinquioribus et ipis non existentibus uel alr fiat et fieri possit et ualeat talis uenditio donatio alienatio concessio uel obligatio coram potestate ad qd ipe potes auctem et decretum suum et dni cois interponere teneatur et debeat et talis uenditio donatio alienatio concessio seu obligatio sic facta teneat et ualeat pleno iure et alr non.: quid si uelit donare causa mortis

Q minores quatuordecim annorum no admictant᷑ ad testimonium in ciuilibus causis. C. 33°.

Item stat et ord q nullus de Gualdo uel districtu eius aut alium de [illegible] minor quatuordecim annorum admictat᷑ uel admicti possit ad testimonium pibendum in aliquo ciuili actu et si ad mitteretur attestatio talis minoris in ciuilibus actis nullam fidem seu probatioem faciat nec uigore talis attestationis possit potestas in aliqua causa procedi seu sententiã. Et qd processum et terminatum fuit uigore attestationis talis minoris non ualeat nec teneat ipso iure. De electione quatuor bonorum uirorum ad decidendum questiones ciuiles. C. 34°.

Item statut et ord. pro evidenti comodo et utilitate hominum et
cois cast. gualdi quod potas cois dicti cast. qui nunc est aut pro tpore
fuit teneatur et debeat vinculo iuramenti ad penam viginti quinque
librarum den. de suo salario elegi facere per consilium speciale infra quatuor
dies post initium sui offitij quatuor bonos viros de dicto castro qui sic electi
pro bono pacis et concordie et comodo et utilitate predictis habeant plenum et
liberum arbitrium vigore presentis statuti videndi cognoscendi decidendi omnes
et singulas lites et questiones et causas civiles coram presente potestate et q
pro tempore fuit et verti possint in futurum inter quascumque personas de castro
gualdi sumarie et deplano de iure et de facto et de iure tantum vel de iure
et de facto et presens potas et qui pro tempore fuit habeat arbitrium
et mandatum vigore huius presentis statuti compellendi constringendi
partes litigantes ad requisitionem dominorum defensorum pro tempore exi-
stentium seu partium litigantium vel alterius ipsarum ex suo arbitrio ad
ipsas lites causas et questiones compromictendum de iure tantum aut de iure
et de facto et eisdem partibus imponere penam .xx. librarum den. ut non
secedant de cella sancti antonij de dicto castro si femine fuerint si masculi de palatio
donec compromiserint modis predictis in manus dictorum sic electorum. Tene-
antur etiam ad dictam requisitionem idem dominus potas pronuntiare ipsam
vel ipsas causas nominandas per prefatos dominos defensores vel ad requisitionem
partium quod sint ex nunc et esse debeant in dictos quatuor sic electos et eo
compromisso per partes in ipsis quatuor bonis viris sic electis potas
precipere teneatur et debeat dictis partibus ad penam predictam infra decem
dies proxime venturos debeant ostendisse dedisse et produxisse et
consignasse omnia et singula eorum iura que producta et ostensa et
allata fuerint coram potate cast. predicti. Et que et coram ipsis qua-
tuor sic electis potuerunt dicere producere et allare infra dictum terminum. Et
ipse potas statuat et prefigat terminum ipsis quatuor electis quod infra
decem vel quindecim subsequentes dies teneantur et debeant diffi-
nivisse et terminasse lites et causas in eis compromissas pena arbi-
trio potatis auferenda prius dictis quatuor sic electis ad predicta si com-
promissum in eis per partes factum fuit de iure tantum de facto et consilio
eis corporali iuramento per potatem de bona fide et legaliter et de iure senten-
tiando et decernendo sub consilio sapientis Et in aliis compromissis factis
in eisdem quatuor sic electis ut supra sumarie et deplano de iure et de facto

sine sacramento possint diffinire decidere et terminare prout discretioni
ipsorum videbitur convenire : Et post datum vel assignatum suprascriptis partibus
ad producendum iura eorum et producta cogantur dicte partes per suprascriptum dominum
potestatem ad dandum et assignandum sapientes suspectos in causis eorum
et deinde tempore compromissis in eisdem quatuor sic electis et datis
et assignatis per ipsas partes sapientibus suspectis ipsi quatuor sic electi
insimul et occulte nulla partium sciente receptis et omnibus et
singulis ipsarum partium iuribus teneantur et debeant eligere unum bonum
et sapientem iurisperitum seu legum doctorem ab ipsis partibus non
datum nec assignatum suspectum ad quem ire et accedere
debeant cum omnibus et singulis iuribus ipsarum partium coram eis ex
hibitis et productis ea eadem partium sumptibus et expensis et mer
cede : Qui ut supra sic electi pro dictis sumptibus et expensis et
mercede habeant et habere debeant pro quolibet et qualibet die
bononenorum sex a dictis partibus et et recipiant ab ipsis partibus suffi
cientem mercedem pro habendo consilio sapientis sub sigillo et pro copia
sententie ex eo consilio fiende per eosdem quatuor sic electos manu su
scriptoris dicti consilii scripta : Et hoc facto supradicti quatuor sic electi te
neantur et debeant pena arbitrio potestatis auferenda ad bancum
iuris causarum civilium positum et assistum in sala magna palatii
comunis predicti pro tribunali sedere et sententiam ferre cum rogatione predictorum notariorum
et secundum continentiam supradicte copie quam non dicte partes ante legitime
citentur per baiulum dicti comunis ad audiendum sententiam : Quorum sententie dicte
partes tamquam absentes quam presentes teneantur et debeant stare tacite et contente
et contra non facere vel venire ad penam in compromisso contentam
Et hec omnia in presenti capitulo contenta potestas teneatur et debeat ad
supradictam penam inviolabiliter observari facere : Et hoc capitulum sit
precisum et locum habeat ad preterita presentia et futura :

Incipit tertius Liber de Malefitijs.

De Libertate concessa potati sup investigatioe maleficioꝝ Capitulo pmo

Statuerunt et ordinaverunt Statutarij supradicti q potestas cois
Gualdi et quilibet alius offitialis cast predei cui commissa
esset auctoritas sive iurisditio p commune Gualdi et quilibet
ipoꝝ ꝑse possit teneatur et debeat inquirere investigare et invenire
ex suo et sue curie offitio cum denuntiatione et sine prout quo modo
et quotiens et quando opus fuit et sibi videbitur de omnibus
et singulis maleficijs iniurijs percussionibus nec non generaliter de
omnibus et quibuscumq alijs maleficijs dicto vel facto factis con-
missis illatis in castro Gualdi et eius territorio et districtu et albi
ubicumq fuerint commisse p quoscumq homines et psonas cast et
districtus eiusdem et p accusationem inquisitionemq procedere
et repertos culpabiles punire et condemnare sm formam statutoꝝ
dci cast et capituli de tali malitio loquentis et **ubi non loqueretur**
procedere de similibus ad similia non obstante **si ordo vel sollennitas**
iuris in procedendo servata non fuit dumodo de maleficio seu de-
licto constet et sup ipsis maleficijs procedere si constet ut dicitur de ma-
leficio p famam publicam et indicijs p duos testes probandis et
procedere et processus formare diebus feriatis et non feriatis et qualibet
cumq ptas et contra filios familias non obstante q filius familias sit minor
seu aliquis alius esset qui commisit malitium sive delictum qui sine
pris dni tutoris vel curatoris consensu in iudicio interesse possit
et si confitebitur malitium vel contra eum probatum fuit puniri et con-
demnari quemadmodum quilibet maior et sui iuris puniri et conde-
nari posset si pris dni tutoris vel curatoris auctoritas vel consensus
non intervenerit. Possit quoq filius familias sine pris tutoris vel
curatoris consensu accusare et denuntiare de quolibet malitio a
decimo anno supra et talis accusatio sive denuntiatio roboris otti-
neat firmitatem. Item minor tamen decem anoꝝ non teneatur
ad penam p aliqui delicto excessu vel maleficio

Que psone admictantur ad accusandum in maleficijs. C. 2°.

Item statuerunt et ordinaverunt q quilibet contra quem fuit illata iniuria verbo
vel facto seu contra quem commissum fuit malitium cuiuscumq status vel
conditionis existat possit et valeat de dco malitio contra se commisso

accusare et etiam pater mater possint accusare de omni maleficio et iniuria commissa in personam filii et econverso frater vel soror de maleficio et iniuria commissis in personam fratris vel sororis avus et avia patruus et avunculus possint denuntiare et accusare de omni maleficio et excessu commisso in personam neptis vel nepotis et maritus de omni maleficio et iniuria commissis in personam uxoris et quilibet alius coniunctus passo iniuriam usque in tertium gradum sicut et quomodo principalis iniuriatus et offensus seu iniuriatus passus accusare et denuntiare possit.

De modo procedendi super maleficiis et de beneficio pacis et offensionis et de citationibus in maleficiis. C. 3.

Item statuit et ordinavit quod quicumque fuit pro aliquo maleficio de quo contra eum vel eam procederetur per accusationem denuntiationem vel inquisitionem si personaliter citatus fuit sufficiat citatio facta semel. Si non ad domum solite habitationis bis debeat citari et quelibet dictarum citationum fiat et fieri debeat cum uno teste ad minus et cum dimissione cedule continentis totum tenorem et effectum accusationis denuntiationis vel inquisitionis contra eum vel eam formate et in qualibet citatione statuatur terminus trium dierum ad minus et si non comparuerit in termino citationis de eo vel ea facte nec aliquis alius defensor legitimus pro eo elapso termino in antea habeatur pro confesso et convicto de omni eo et de quo accusatus vel denuntiatus fuit seu de quo contra eum vel eam inquireretur ac si tale maleficium per eum vel eam proprio ore confessus vel confessa fuisset coram curia dicti communis salvo et reservato quod post terminum sive terminos citationis de eo vel ea facte ille talis citatus et non comparens per baiulum dicti communis ad portam palatii dicti communis alta voce premissa et banniatur de castro gualdi et eius districtu in ea quantitate pecunie in qua per formam statuti loquentis de tali maleficio veniret condemnandus in quo banno sive exbannimento assignet et assignari debeat terminus quinque dierum immediate sequentium infra quem ipsi coram potestate et curia communis gualdi comparere et se excusare possit a quo dicto termino elapso in antea non audiatur in aliquo suo iure. Si vero ille talis accusatus vel denuntiatus seu contra quem inquireret occasione dicti maleficii vel excessus esset absens a castro gualdi et eius absentia allegaretur per aliquem personam coram dicto potestate dicti communis qui de tali maleficio cognosceret ad instantiam cuiuscumque petentis et absentiam allegantis recepta prius fide [illegible]

citatio personalis semel

bis domo cum uno teste et [illegible]

ter trium dierum

contumax [illegible]

banniatur

ter [illegible]

de ipsa abina teneat & debeat competentem tm̄ sibi petenti & abinam
allegranti pro tali abina assignare infra quem tm̄ comode a loco ubi esse
redire possit & ad ipsum locum mittitur destinari. Si uō infra ipm̄ cita
tionis uel banni comparuerit accusatus denuntiatus uel inquisitus cogatur &
cogi debeat ad respondendum accusationi denuntiationi uel inquisitioni
de eo facte seu ꝯ eum formate & facta responsione detineatur in carce
ribus cois prout potati uidebitur & placebit donec promiserit stare
& parere mandatis curie & cois & soluē omnē ꝯdempnationem de eo
fiendam occasione talis malefitij uel excessus & de se presentando coram
curia quotiens opus fuerit & dnūs potas uoluerit. Et assignetur terminus
decem dierum ad omnem suam aliam defensionem faciendam & pro tutore
predictorum sufficientes & idoneos fideiussores dederit & si fideiussorem dare
non poterit detineatur in carceribus donec ꝯdempnationem que de eo
fieret camrō cois soluerit cum effectu. ¶ Et si in prima compitione &
responsione accusatus denuntiatus uel inquisitus confessus fuerit ma
lefitium de quo accusatus denuntiatus uel inquisitus esset habeat benefitium
quarte partis pene sue ꝯdempnationis que de tali malefitio fieri deberet
p formam statuti de tali malefitio loquentis que quarta ps sibi detrahi
debeat tempore sue ꝯdempnationis & ꝯdempnetur in tribus partibus tm̄
predcē pene. Si uō de tali malefitio uel delicto talis accusatus denuntiatus
uel ꝯ quem inquireret pacem habuerit ab iniuriam passo habeat benefi
tium medietatis pene in quam ꝯdempnari deberet pro tali malefitio ita
q pp confessionem & pacem ꝯdempnet in quarta parte tantum pene
in statuto contente. ¶ Si uō malefitium negauerit & pacem habuerit ut
supius dictum est ꝯdempnetur i medietate pene tm̄ dummo de pace hita
appareat in camera potatis p publicum instrumentum ad producti possit per
quacumq p[am] an sniam datam qd instrumentum faciat plenam pbationem
de malefitio de quo in tali instrō mentio fieret & p producentem ipm
malefitium commissum ee pbatum. ¶ Si uō instrumentum pacis nō
produceret an sniam talis accusatus denuntiatus uel inquisitus bn̄
fitium sup. dcm̄ minime consequatur. ¶ Et q potas teneatur & debeat iusi
quolibet processum a die inquisitionis infra mensem expedire
& si ꝯtrafecerit pro quolibet processu infra dictum tm̄ nō expedito
puniatur pena decem librarum de suo salario retinendarum & similiter
dicentes de processibus ꝯceptis pendentibus.

De pena insultantis contra aliquem et de pena prestantium auxilium consilium vel favorem · C· 4°.

Ad reprimendum iniquitatem malorum et favorem eius statuit et ordinavit quod si quis contra aliquem in castro [illegible] vel eius districtu fecerit insultum impetum vel aggressuram seu cum armis et non percusserit pro dicto insultu tantum condemnetur in decem libris denariorum: Si vero percusserit puniatur et condemnetur pro insultu ut predictum et pro percussione secundum formam capituli loquentis de tali materia: Si insultum fecerit sine armis et non percusserit condemnetur in quadraginta solidis: Si vero percusserit condemnetur pro insultu et percussione secundum formam statuti loquentis de tali materia. Si vero insultum quis fecerit alicui ad domum propriam vel conductam pro solo insultu sine armis in decem libris denariorum condemnetur. Et si cum armis in viginti quinque libris denariorum condemnetur et in eandem penam incurrat et condemnetur qui in predictis contra predicta seu aliquo predictorum auxilium prestiterit consilium vel favorem ita tamen quod sita concordia et pace tollatur medietas dicte pene.

De pena de percussionibus factis cum armis et sine · C. 5°.

Item statuit et ordinavit quod si aliquis aliquem percusserit cum cultello spada spontone falcastro lancea securi iaculo et manaria mazza ferrea vel cum aliquibus aliis similibus armis ferreis seu ferratis cuiuscumque nominis nuncupentur in castro [illegible] et eius districtu in capite facie vel collo si in facie et sanguis exierit et cicatrix seu signum evidens fuit remanserit ex tali vulnere in quinquaginta libris denariorum condemnetur predicto pro quolibet tali vulnere condemnetur. Si vero in capite vel collo et sanguis exierit et cicatrix non remanserit sive non pro quolibet vulnere et qualibet percussione in viginti quinque libris denariorum condemnetur. Si in capite cum fractura cranii in quinquaginta libris denariorum condemnetur: Si vero cum [illegible] baculo vel aliis similibus quibuscumque armis non ferreis seu ferratis aliquis aliquem percusserit a collo supra vel in collo et sanguis exierit pro quolibet tali vulnere et percussione in quindecim libris denariorum condemnetur. Si vero sanguis non exierit in centum solidis denariorum condemnetur. Si vero aliquis aliquem percusserit a collo infra cum aliquibus ex supradictis armis et sanguis inde exierit pro quolibet vulnere et percussione in viginti quinque libris denariorum [illegible]

condemnetur. Si uero cum baculo lapide et similibus armis seu aliis quibuscumque armis non ferreis aliquis aliquem percusserit a collo infra et sanguis inde exierit pro qualibet uulnere et percussione in decem libris den. condemnetur et si sanguis non exierit in centum solidis. Et si proiecerit et non percusserit in dicta pena centum solidorum. Si uero manu uacua uel sine armis aliquis aliquem percusserit a collo supra uel in collo et sanguis inde exierit pro qualibet percussione in decem libris den. condemnetur. Si uero sanguis non exiuerit pro qualibet percussione in centum solidis den. condemnetur. Si a collo infra sine armis aliquis aliquem percusserit et sanguis inde exierit pro qualibet percussione in centum solidis den. condemnetur et si sanguis non exierit in quinquaginta solidis den. pro qualibet percussione condemnetur. Et predicta intelligantur de percussionibus manu uacua factis. Si uero aliquis aliquem percusserit seu spatulauerit et eum cadere fecerit in terram pro qualibet uice in quadraginta solidis den. condemnetur et si non ceciderit in terram pro qualibet uice in uiginti solidis den. condemnetur. Si uero cum pede percusserit seu calcium dederit et percussus caderet in terram pro qualibet calcio in quadraginta solidis den. condemnetur. Et si non ceciderit in terram pro qualibet calcio et percussione in uiginti solidis den. condemnetur. Si uero aliquis aliquem per capillos cepit et trainauerit per terram pro qualibet uice in centum solidis den. condemnetur. Si uero non trainauerit per terram in quadraginta sol. den. condemnetur. Si aliquis alicui capucium siue birretum de capite eleuauerit in uiginti solidis den. uice qualibet condemnetur. Et idem intelligatur et obseruetur in qualibet casu predictorum. Si aliquis castellanus castri gualdi aliquem alium castellanum seu districtualem castri gualdi et teritorium dicti castri offenderet per curiam dicti castri cognosci uolit et puniri et condemnari debeat secundum formam presentis capituli non obstante quod in loco dicti commissi maleficii per curiam ipsius loci cognitum fuit. Exceptis a predictis minoribus decem annis qui ad dictas penas minime teneantur et exceptis his qui manu uacua in modum correctionis uerberauerint aliquos minores duodecim annis quos inuenerint damnum dare in suis possessionibus uel cum bestiis dummodo ex tali uerberatione sanguis non exeat qui ad penas predictas et minime teneantur.

De pena committentis homicidium. C. 6

Homicidium

Item statuimus et ordinamus ad hoc ut quilibet metu pene malum ...

recte uiuendi q si contingat aliquem castellanum seu destrictualem
cast qualdi uel forensem in casto predco uel eius destctu aliquem aliu
castellanum uel destrictualem dci cast aut alium quemcunq forenses
studiose uel causalr casualr interfice q talis interfector seu interemptor
si ad manus et fortiam cois cast predci puenit et haberi poterit in car
ceribus cois detrudat et custodiat et pro consequenda ueritate dci
malitij talis committens poni possit ad torturam hito inditio ueri
simili contra talem contra quem proceditur et si p eius confessionem de comisso
homicidio constiterit prefigatur sibi terminus ad omnem suam de
fensionem faciendam decem dierum computandorum a die facte dce
confessionis: Et si nullam fecerit uel minus legitimam cogatur
face renuntiatioem ad bancum seu stangham banchi malitior coram
potate pro tribunali sedente et facta renuntiatioe predca que pro le
gitima confessione habeatur et reputetur ducatur et duci debeat
in die sabati sequenti ad locum iustitie ubi solita est fieri et ibi p exe
cutorem uel manigoltum dco tali caput a spatulis amputetur et
diuidatur adeo q anima a corpore separetur: Et simili mo et forma contra
talem homicidam procedatur et si malitium comissum negauit et p duos
testes fidedignos deponentes ad plenum de uisu fuit contra dcum talem
homicidam probatum et si talis homicida infra dcum terminum decem dierum
probauit illum talem interfecisse ad sui corporis tutelam et defensam
p duos idoneos testes qui deponant audiuisse talem homicidam di
xisse tribus uicibus illi tali quem occiderit guarda et quesiuerit ui
tare mortem illius ad predcam penam minime teneatur sed potius
absoluatur et liberetur. Et si in fortiam cois non puenit citetur ad
domum sue solite habitationis cum uno teste: Si uo eet forensis
citetur ad portam palatij cois residentie dni potatis p preconem
cois siue baiulum publice et alta uoce q infra x dies debeat
comparere coram potate ad se excusandum ab inquisitioe contra eum for
mata occasione talis malefitij nominando ipm malitium et nichilo
minus cedulam continentem tenorem inquisitionis formate contra illum
talem cum termino ad se excusandum ab inquisitioe predca affissam
in porta cast predci seu palatij dci cois adeo q unusquisque potest cuiusque
Et si talis citatus comparuerit et se excusauit et excusare uoluerit a p
inquisitioe contra eum formata audiatur et admittatur sua excusatio ...

custodiatur in carceribus dci cois adeo q fugam non possit accipe
donec ueritas talis omissi malefitii fuit repta et si legitime pbauit
infra dcum t'm dcum maleficium no omisisse aut ad sui corporis
defensionem fecisse ut predicit' ad absolutionem mo predco pceat'.
Si uo q cum probatum fuit puniat' ut supdcum est. Si uo i dco
t'pe non compareret sed contumax fuit elapso dco t'mio de dco castro
et eius districtu exbanniat' et condemnetur adeo q si ullo unq tempore
in fortiam dci cois puenit pena capitis predca puniat'. Et omnia sua
bona mobilia et imobilia camo cois deducto dco elapso t'mio applicentur.
Et idem intelligatur siquis mulierem interfecerit uel
mulier aliqua aliquem uirum uel aliam mulierem interfecerit.

Raptus Virginis

De raptu mulier et adulterio incestu stupro et fornicatione. C. 7º.

Item stat et ord q siquis mulierem nuptam uirginem uel
uiduam bone fame uiolenter seu puim carnalr cognouit
pena capitis puniat'. Et si uo quis stuprum cum puero
siue peccatum comisit sodomiticum si fuit maior decem octo
annis pena a legibus statuta puniat'. Si quis uo nuptam muli-
erem inuito marito libidinis causa retinuerit pena centum
flor auri condemnet'. Et si mulierem aliquam carnalr cognouit et eo
retinuerit uiginti quinq flor auri pena condemnetur.

De pena furti. C. 8º.

Item stat et ord q siquis alicui rem aliquam ualoris uigin-
ti solidor uel ab inde infra furto subtraxerit condempnet' pro
primo furto in libris decem den. A uiginti uo solidis sup
usq in centum solidos siquis furatus fuit pro pmo furto in uigi-
nti quinq libris den condemnet' pro scdo in duplum et nihilominus
pro quarumq quantitate quam furatus fuit p scdo furto fustigetur
p castrum quraldi et hoc facto detrudat' in carceribus cois in
quibus non relaxet' donec condemnationem de eo factam soluit
qua soluta relaxetur. Et si talem condemnationem soluere non poterit
detineat' et tam dcis carceribus p unum mensem et deinde
liberetur et expellatur a territorio quraldi. Si uo a dca quantitate
centum solid supra quis furatus fuit aut rem alteri furto
subtraxerit usq in quam quantitatem et summam pro pmo furto centum
libris den condemnet' et pro scdo uo pena dupli puniat' nihilominus

sigilletur in fronte cum ferro igneo sculto ad arma cois gualdi
predci in platea cois gualdi et p dcum castrum fustigetur deinde in
carceribus reponatur et custodiatur donec condemnatioem de eo fcam
soluit et si talem condemnatioem solue no posset detineatur in dictis
carceribus sex mensibus continuis et postea liberetur et expellatur
de castro gualdi et eius districtu nec ullo umq tempore possit ad
dcum castrum reuerti nisi primo solut condemnatioem predcam. Si quis
uo tria furta aut plura commisit in castro gualdi uel districtu eius
aut alibi dummo ultimum commisit in castro uel territorio pdicus
in quacumq summa uel qntitate fuit seu furta fuint furcis laqueo
suspendatur adeo q anima de eius corpore separetur et in quolibet
casuum predcorum talis furans ad restitutioem et satisfactioem rei
furate aut furto sbracte teneatur: possit tamen furans redimere
fustigatioem et bullaturam soluendo penam duplicatam infra spatium
unius mensis .:.

De proditoribus et pena proditioem committentium · C · 9 ·

Item statuit et ord q si quis contra commune gualdi. pnteng statum
pacificum et tranquillum ac contra libertatem ecclesiasticam ali-
quem tractatum seu proditionem fecerit dando alicui dno
uel magnati. dominium castri predci seu gentem immittendo seu
conducendo uel concrecando intus castrum pdcum uel eius de
strictum contra uoluntatem dci cois et populum statum castri pditi
proditioem commisit pp quam castrum predcum seu pnclares psone
ad obiectionem et libertatis puatioem mo aliquo puenire po-
ssent pena irremissibili capitis puniatur

De uerbis iniuriosis et reimproperatis · C · 10 ·

Item statuit et ord q si aliqua psona reimpperauit alicui ali-
psone aliquam iniuriam factam seu illatam sibi in eius — Verba iniuriosa
psona uel psone patris matris filii fris sororis patrui uel
nepotis nominando seu declarando iniuriam pro qualibet uice
in decem libris dcti condemnet. Si uo dixerit tu fecisti triste figliolo
de puttana uel similia uerba seu aliena alia uerba iniuriosa
pro qualibet uice et quolibet uerbo in centum solidis den condemnetur
Exceptis publicis meretricibus quibus si dicta fuerint dicta uerba
iniuriosa seu eis intenta uel si quis dixerit alia iniuriosa uerba

dixerint non teneantur ad penam. Si vero aliqua meretrix vel aliqua mala
mulier alicui bone et honeste mulieri aliquod verbum iniuriosum dixerit
pro qualibet vice et quolibet verbo in quadraginta solidis den. condemnetur
Et si dictam penam solvere non poterit exbanniatur de castro gualdi et eius districtu
de quo unquam exire non possit nisi primo dictam penam cum
effectu solverit.

Quod nullus turbet aliquem in aliqua tenuta seu possessione. C. 11.

Item statuit et ordinavit quod siquis turbaverit seu molestaverit aliquem in tenuta
seu possessione alicuius terre rei quam possideret auctoritate curie
tam ex primo quam ex secundo decreto pro qualibet vice puniatur in centum
solidis den. cuius pene medietas sit communis gualdi et alia medietas illius
qui in tali tenuta molestaretur seu turbaretur. Si quis vero sua propria auctoritate
vel temeritate intraverit tenutam bonorum alicuius in decem libris den.
vice qualibet puniatur et in refectione expensarum et in relassatione
tenute domino rei condempnetur. Si quis vero accepit tenutam de aliqua terra
seu possessione quam aliquis haberet ad laboritium licitum sit ipsi qui habet
ad laboritium ipsam terram laborare donec laboritium completum
fuit secundum consuetudinem contrate dum modo de fructibus respondeat illi
qui dictam terram haberet in tenutam. De pena offendentium
potestatem defensores cancellarium camerarium et alios offitiales dicti communis. C. 12.

Item statuit et ordinavit quod quicumque de castro gualdi commisit aliquod maleficium
vel delictum dicto vel facto in personam potestatis defensorum cancellarij
et camerarij et cuiuscumque offitialis dicti communis iurisditionem habentis per communi
tempore sui offitij seu sindicatus seu in personam alicuius offitialis ipsius vel fa-
miliaris condempnetur in duplo eius quo condempnari deberet ex forma statuti lo-
quentis de tali maleficio si terrigenam vel districtualem dicti castri offendisset
de quo ipse potestas cognoscere possit et contra delinquentes procedere punire et
condempnare secundum formam statuti dicti communis et iuris communis ubi statuta non lo-
querentur aliquo capitulo statuti non obstante quod contrarium vel aliud loque-
retur et quecumque cognoscendo puniendo condempnando factum fuit valeat
et teneat. Forensis vero in duplo quam terrigene si offenderet vice qualibet
condempnentur dummodo procedatur via ordinaria ut predicitur. De pena
offendentium parentes vel alios consanguineos. C. 13.

Item statuit et ordinavit quod quicumque offenderet seu iniuriaret dec...
... [illegible] ...

offendentes potestatem et offitiales

pena offendentium

affinem ex recta linea usq in tertium gradum capiatur et capi debeat p familiam potatis dci cast ad petitionem iniuriati et incarceribus comunis detineatur donec de eo fiet condemnatio et condemnetur in penis in statuto dci cois de tali malio uel delicto loquente cetens qua condemnationem cum effectu solue teneatur. De pena forensis offendentis terrigenam uel destrictualem cast gualdi. C. 14

Item statt et ord q si aliquis forensis offenderet terrigenam uel destrictualem dci cast seu iniuriam aliquam inferret dicto uel fco in castro gualdi uel eius destrictu condemnetur in duplum q penis contente in statuto loquente de tali malio inter homines de gualdo missuz. Quicumq uo de castro uel destu gualdi tali offensioni uel iniurie interesset teneatur et debeat talem offendentem capere et infortiam cois mictere. Si uo terrigena talem forensem ad tale malium mictendum assotiaret seu auxilium consilium uel fauorem prestaret eadem pena puniatur. Quicumq uo talem forensem malium comictentem non cepit si pns fuerit seu non impedierit uel captum non representauit in decem libr den coi uice qualibet puniatur. Si uo talis forensis intraret in aliq domo de gualdo et inea receptaretur in castro seu destrictu gualdi ille cuius fuerit domus teneatur et debeat illum talem forensem cape et captum ducere in fortiam cois q inuenti ... contrafecerit in decem libris den condemnetur. Si uo aliquis de aliqua domo proiecerit lapides uel balistauerit pp qd status pacificus dci cast turbaretur uel periculum aliqd immineret coi talis domus funditus destruatur. Et qui lapides proiecerit uel balistauerit in quadraginta libris den condemnetur.

De penis duplicandis. C. 15.

Item statt et ord q si quis commisit aliqd malium dicto uel fco contra aliquam psonam coram potestate, in die paschatis resurrectionis cum ... diebus immediate sequentibus. In die festi natiuitatis dni cum duobus diebus sequentibus. In die paschatis pentecoste cum duobus diebus sequentibus post ... In diebus dominicalibus. In festiuitatibus gloriosissime semper virginis marie. In platea palatio cois gualdi in aliquo alio loco speciali ... dci cois in ... ecclesia dci cast in die ueneris sancti. In festo sancti angeli ... et sci antonij de mense septembris ... campane cois ... que pulsantur ... pro loco ...

Pena dupl

dictum castrum sine lumine usque ad sonum campane sci antonij qui pulsatur de mane ad laudem in duplo eius quo condemnari deberet per formam statuti dei cois loquentis de tali malo condemnetur. Si vero aliquis forensis offenderet dicto vel facto aliquem terrigenam in dictis locis de die vel de nocte in quatruplo dictarum penarum vice qualibet puniatur et in quibus casuum predictorum duplicatio sive quatruplicatio penarum locum habet in dictis casibus in castro qualiter tm. In districtu vero dei castri locum habeat duplicatio et quatruplicatio penarum in maleficijs iniurijs et offensis factis illatis vel commissis coram potestate de nocte et in omnibus diebus supradictis.

Quod nullus rumpat pacem. C. 16.

Pax

Item Stat et ord quod quicumque fecerit cum aliqua persona talem pacem perpetuo ratam et firmam teneat et nullus contra pacem factam venire debeat vel ipsam rumpere presumat et qui contra fecerit ultra penam contentam in statuto cois in viginti quinque libris den. coi vice qualibet condemnetur.

De offensis factis ad defensionem. C. 17.

Item Stat et ord quod si aliquis commiserit aliquod maleficium vel delictum in personam alicuius persone ad sui defensam ad penam aliquam minime teneatur et intelligatur fecisse ad sui defensam si ante commissum maleficium dixerit illi contra quem maleficium commisit et qui ipsum invadebat concedendo guarda guarda tribus vicibus et hoc probaverit per duos testes ad minus.

De pena maledicentium seu blasfemantium deum vel scos eius. C. 18.

Blasfemia

Item Stat et ord quod quicumque maledixerit seu blasfemaverit omnipotentem deum dominum nostrum Ihesum Xpm vel gloriosissimam semper virginem mariam Beatam nomine pene quinque libras den. pro qualibet et vice qualibet. Et similiter si per corpus ventrem papam vel indutam dni nri yhu xpi vel eius matris quis in vilipendium nominaverit vel iuraverit pena decem solidorum vice qualibet puniatur. Si vero per corpus vel [illegible] vel aliud membrum dni vel eius matris quis iuraverit pena quinque solidorum pro qualibet vice puniatur. Si quis vero aliquem alium sanctum vel sanctam dei blasfemaverit vel turpia dixerit puniatur vice qualibet in quadraginta solidis den. Et si iuraverit per aliquem sanctum vel sanctam aut aliud membrum puniatur in duobus solidis den. Si quis autem dixerit de [illegible] dio vel aliquo alio sancto

non atr blasfemando in decem solidis deñ puniat^r. Et cuilibet sit
licitum quemlibet delinquentem in predictis denuntiare et accusare
et talis accusatio beatur pro plena probatione in predictis et beat talis
accusans quartam ptem dcte pene et eius nomen teneat^r secretum:

De pena feneratorum uel fenerantium. C. 19.

Item uolentes extirpare prauam auaritiam feneratorum et usu
ras exercentium Statt et ord pro bono statu dei cois q nullus
de cast^o qualdi uel eius districtu uel habitans in predictis locis
possit p se uel alium aliquo quesito colore mutuare alicui ad usuras
in cast^o qualdi uel eius districtu ad penam centum librarum deñ pro
qualibet uice et nihilominus ad restitutionem penitus usurarie condemnet^r
et constringat^r. Et potas qui pro tempore fuit possit teneat^r et
debeat contra tales delinquentes p inquisitionem denuntiationem et accusationem
procedere et reptos culpabiles punire et condemnare in penis sup statutis
et ordinatis: Et cuilibet liceat accusare et beat quartam partem
dicte pene et eius nomen teneat^r secretum. Volentes insuper q nullus
notarius de cast^o qualdi eiusq districtus uel aliunde in dco cast^o et suo
territorio possit tales contractus usurarios conficere nec ex tali usuraria contra
ctione possit rogari neq testis aliquis presens interesse alicui mu
tuationi seu contractioni predicte pena cuilibet contrafacienti decem librarum
deñ in quam debeat condemnari et ad predicta probanda sufficiat dictum
duorum testium deponentium de uisu

De pena ludentium ad taxillos uel alios ludos uetitos. C. 20.

Item Statt et ord q nulla psona in castro qualdi uel eius districtu
audeat uel presumat ludere ad aliquem ludum taxillorum biscaze
lumagbretarum uel similium in quo ludo uincatur uel pdatur
denarius et qui contrafecerit soluat uice qualibet libras tres deñ si de
die si de nocte duplum: Si uero in aliqua domo fieret talis ludus sci
ente consentiente dño et patrono ipsius domus siue conductore et eiusdem
habitatore dictus dñus siue conductor et habitator dicte domus dicta pena puniat^r
et cuilibet sit licitum denuntiare et accusare contrafacientes et beat quartam
ptem banni et eius nomen teneat^r secretum cuius denuntiatori stet
cum sacramento unius testis bone fame credat^r et potas [illegible]
inuestigare et stet et credatur inuentori p ipsum potatem [illegible]
aliqua probatione et reptos culpabiles punire in dictis penis q[illegible]

Pena ludi

37v

quarta pars sit potatis qui invenerit ludentes p inventioem sive p inqsitioem et executioem fecerit et alia quarta accusatoris et alie due ptes sint cois. Potas uo dci cois non ludat ad aliquem ludum predcos cum aliq castellano dci castri nec aliquis castellanus ad penam viginti solidos p quolibet et vice qualibet. Volentes et q nullus de castro gualdi audeat vel presumat ludere ad ludum alearum vel cartarum in quo deni vicant vel pdant ad penam viginti solidos pro quolibet et vice qualibet de die si de nocte duplum.

Et potas possit pone malefactorem ad torturam cum quem probaretur delictum per unum testem de visu. C. 21.

Item stat et ord q si quis commisit aliqd maleficium vel delictum in castro gualdi vel eius districtu et tale maleficium probatum fuit p unum testem de visu idone fame q potas possit teneatur et debeat illum talem cum quem probatum eet cogere et compellere ad confitendu tale maleficium vel delictum aliquo capto vel iure in contrarium non obstante. Si uo ille talis cum quem ut dcum est maleficium probatum fuit venire recusaverit coram potate habeatur pro legitime confesso et convicto et sufficiat solummo probatio unius testis ut s. Et si fideiussores no dederit exbanniatur de castro gualdi et eius districtu donec comparuerit et fideiussores dederit. Ats remaneat exbannitus elapso termino in dco banno assigto. Et nic potas possit ad condemnatioem procedi cum dcum talem eius contumacia non obstante.

De pena extrahentium terminos et mutantium pa temeritate. C. 22.

Item stat et ord q nulla psona de castro gualdi vel eius districtu audeat vel presumat aliquem terminum extrahere et si quis pa audacia seu temeritate et sine licentia offitialis et convicini extraxit seu amoverit aliquem terminum seu terminos vel sermaytam inter possessioem suam et possessioem alterius convicini sue possessionis in centum solidis den condempnetur et nihilominus talis terminus vel sermaysa sic amotus vel amota in statum pristino reponatur. Item eadem pena puniatur si quis aliquem terminum imisit aucte pa absque licentia potatis et requisitioe talis convicini possessionis. Et insuper uo inter possessioem suam et possessionem sui convicini que possessiones contigue eent et inter eas no eent termini vel sermaite. Fecerit foveam murum vel sepem seu inter ipsas possessiones eent aliques arbores que nascerentur in cuius possessione eent et amoverit sive incideret sine licentia sui convicini vel antequam inter

eos eet de terminis et terminatis districtum eadem pena puniatur et dampnum
emendet passo: Dicentes et quod nulla persona laboret prope aliquem terminu
sive terminatum ad pedem manus ad penam quatraginta solidorum den. pro quolibet
et qualibet vice si manualiter laboravit tamen cum bobus non teneatur ad penam:

Quod nullus contendat de partibus. C. 23.

Item statutum et ordinatum quod nulla persona de castro gualdi vel eius districtu aut
aliunde tante temeritatis existat quod in dicto castro vel eius districtu
audeat vel presumat contendere seu contentionem facere clamorem
vel rumorem de parte seu occasione partis guelfe vel gebelline et
qui contrafecerit nominando partem aliquam predictarum in quatraginta solidis
den. vice qualibet puniatur quam penam potestas a contrafaciente auferre
teneatur defacto: Et cuilibet sit licitum contrafacientes denuntiare et
accusare et habeat quartam partem banni et nomen eius teneatur
secreto:

De pena portantium arma. C. 24.

Item statutum et ordinatum quod nullus per castrum gualdi portet vel portare valeat
publice vel occulte cultellum malitiosum seu serratorium ensem sponto
nem Lanciam seu mannariam vel aliquod aliud genus armorum offendi
bilium vel defendibilium preterquam tempore rumoris et qui contrafecerit si de die
in quatraginta solidis den. [puniatur] condemnetur, si vero de nocte in duplum vice qualibet
puniatur pro quolibet genere armorum: Pro quolibet vero genere armorum defendi
bilium in dimidium dicte pene, pro quatrellecto vero passatorio in quinque libris
den. puniatur: Siquis vero inventus fuerit portare cultellum cum puncta longi
tudinis unius palmi computando manico defacto puniatur in viginti solidis
den. et puncta dicti cultelli rumpatur: Liceat tamen unicuique intrando vel ex
eundo extra castrum gualdi portare arma offendibilia dummodo palam ligatum post
se cum impizza: Castellani vero possint impune arma et ferramenta que
cumque portare sine impizza et [non] ligata a domo propria per rectum iter ad unum
communis et redire ab extra ad propriam domum per castrum cum ferramentis aptis
ad laborandum et excercendum artem lignaminis: Et potestas vadat sepe et sepius
pro dictis armis inveniendis quotiens opus fuerit et sibi videbitur de quorum
armorum inventione stetur et credatur relationi sue: Et nihilominus sit
cuilibet licitum accusare et denuntiare contrafacientes et eius nomen teneatur
secretum et habeat quartam partem banni in omnibus supradictis casibus et
nocte pene duplicentur:

Pena armorum

De pena proijcientium lapides ad domum alterius. c. 25.

Item statuit et ordinavit quod nulla persona de castro gualdi vel eius districtu aliunde audeat modo aliquo vel quesito colore proijcere aliquem lapidem vel lapides ad domum alterius ad penam quadraginta solidorum denariorum pro qualibet et qualibet vice. Et liceat cuilibet contrafacientes denuntiare et accusare et habeat quartam partem banni.

De pena non probantis accusam. c. 26.

Item statuit et ordinavit quod quicumque accusavit aliquam personam de aliquo maleficio et non probavit ipsam accusationem puniatur eadem pena qua puniendus esset ille quem accusaverit si maleficium de quo accusavit non probasset.

De pena intrantis vel exeuntis aliunde quam per portam castri gualdi. c. 27.

vide etiam libro cap 13

Item statuit et ordinavit quod nulla persona de castro gualdi vel eius districtu aut aliunde audeat vel presumat intrare dictum castrum vel exire aliunde quam per portam ipsius castri ad penam nomine quinque librarum denariorum si fuerit de die, si de nocte pena duplicetur. Et cuilibet liceat accusare et denuntiare contrafacientes et eius accusationi credatur cum uno teste bone fame et fidedigno et eius nomen teneatur secretum et habeat quartam partem banni.

De pena facientium congregationes et adunantiam. c. 28.

Item statuit et ordinavit quod nulla persona faciat adunantiam seu congregationem aliquam vel in ipsa esse vel stare publice vel occulte in qua fiat aliquid vel tractetur de offitio vel statu dicti castri sine licentia prius et consensu dominorum defensorum et offitialium dicti castri ad penam decem librarum denariorum pro qualibet et qualibet vice cuius pene medietas sit communis gualdi et alia medietas sit camere romane ecclesie.

De cogendis inimicis ad faciendum pacem. c. 29.

Item statuit et ordinavit quod si inter aliquas personas castri gualdi esset inimicitia odium sive discordia seu imposterum oriretur aliqua occasione vel causa potestas dicti castri qui pro tempore fuerit teneatur et debeat et pro posse compellere tales personas discordes seu inimicas in palatio dicti communis et alibi prout sibi videbitur si recusaverint facere pacem et sic inimici ... vari facere. Et quicumque [illegible] pena

obedire defacto cogatur. Solvat quinque libras den. nomine pene et nihil-
ominus pacem facere compellatur. Et si potestas qui fuit requisitus fuit
negligens in predictis solvat de suo salario quinque libras den. De
pena exeuntis de carceribus sine licentia dni potestatis et cancellarii. C. 30.

Item statuit et ord. quod si quis missus fuit in carceribus communis seu in ipsis carceribus detineretur mandato dni potestatis seu cancellarii dicti castri pro aliquo malo excessu vel delicto seu damno dato vel alia quacumque causa et ille talis detentus de dictis carceribus exiret vel carceres frangeret sine licentia dni potestatis vel cancellarii solvat nomine pene libras viginti quinque den. Et si aliqua pars palatii sive cancellarie per supradictum dnum potestatem vel cancellarium assignaret alicui pro carcere et preciperetur eidem quod ex ea non discederet, si talis discederet absque licentia predictorum potestatis et cancellarii in dictam penam viginti quinque librarum incurrat pro qualibet vice ac si fregisset carceres reputetur defacto contrafacienti auferendam. Et si quis a dictis carceribus exiret culpa seu defectu potestatis vel cancellarii teneantur solvere totum illud ad quod teneretur talis carceratus aufugiens.

Pena discedentis de palatio sine licentia potestatis

De pena non solventis condemnationem infra decem dies. C. 31.

Item statuit et ord. quod quicumque fuit condemnatus per potestatem communis generalis de aliquo seu pro aliquo malo excessu vel delicto solvere teneatur et debeat condemnationem suam infra decem dies a die late sententie computandos et quicumque infra dictum terminum non solverit solvat et solvere teneatur cum quarto pluri eius in quo fuit condemnatus et aliter eius condemnatio non cancelletur. Et si potestas in predictis fuit negligens seu aliter solvi fecerit in decem libris den. vice qualibet de suo salario condemnetur.

Non solvens penam infra decem dies

Quod condemnationes a quinque annis retro debeant per potestatem exequi. C. 32.

Item statuit et ord. quod potestas dicti castri qui pro tempore fuerit teneatur et debeat vinculo iuramenti et ad penam decem librarum den. de suo salario excomputandarum si secus fecerit exigere cum effectu modis omnibus quibus poterit omnes et singulas condemnationes factas a quinque annis citra in quibus essent fideiussores dati et alias si de bonis condemnatorum reperiuntur et condemnationes suas fecerit suo tempore tales condemnationes non exacte in suo debeant compensari si aliquo modo dicte condemnationes exigi poterunt aut non. De pena accipientium pedagium in districtu [illegible] C. 33.

Item statt et ord q nulla psona de castro gualdi uel eius districtu
uel aliunde audeat uel presumat in castro gualdi uel eius districtu
pedagium alicui psone accipe uel accipi face et qui cfecerit in
decem libris den cdemnet si infra tres dies proxime sequuturos dictum
pedagium no restitueit passagerio: Et quicumque illum talem associauit
seu auxilium csilium et fauorem prestiterit eidem in accipiendo peda
gium predictum eadem pena puniat et totum illud qd accepit restitue
teneat dco passagerio infra dictum tm triu dier ut sup dictum est :. De
pena acceptantiu et associantium exbannitos et malia cmictentes. C. 34.

Item statt et ord q nulla psona de castro gualdi uel eius districtu au-
deat uel presumat receptar nec stare uel morari pmictat i domo
pa uel conducta seu gratis ccessa aliquem exbannitum cois gualdi
pro aliq malio et qui cfecerit in decem libris den pro qlibet exbannito
recepto et uice qlibet puniat: Et si aliquis aliquem exbannitum dci cois asso-
ciauit p dictum castrum uel eius territorium aut cum eo comederit
uel biberit soluat nomie pene uiginti quinque libras den p qlibet exbannito
et uice qlibet: Et cuilibet psone sit licitum quoscumque exbannitos dci cois
cape et in fortiam dci cois duce mictere: Et si quis exbannitus no pmicter
se capi liceat cuilibet eum impune offendere: Et cuilibet psone sit licitu
cfacientes in pdcis et quolibet predcor accusar et denutiar cfacientes et
habeat quartam ptem banni et eius nomen teneat secretum et eius de-
nuntiationi credat cum uno teste bone fame ad pbandu: Dicentes et q
quicumque associauit aliquem ad cmictendu aliqd malium in castro gualdi uel
eius districtu seu ad tale malium cmictedum auxiliu uel fauorem dederit
i dimidia pena in q pncipalis delinquens seu malium cmictes sm forma
statt loquentis de tali malio puniri debeat et penitus cdemnet :. De modo
procedendi et fugando qn gens intraret p territorium castri gualdi. C. 35.

Item statt et ord q si quo tpe gens aliqua ueniret uersus castrum gualdi
pro cuius aduentu status pacificus dci castri quomolibet turbaret seu tur
bari posset omnes et singuli homines locor pque talis gens transitum
faceret teneant et debeant gridar et rumorem eleuare ita qd hoies
castri gualdi sentiant rumorem et possint se defender et dictam gentem
p posse cape et ei obuiar, si no cis cfecerit uigintiquinque libris den cdempnetur :.

De publicis rapinis. C. 36.

Item statt et ord quia uli iustitie rigor malor rabiem refrenaret

efferenus quilibet suis nequitiis rapinam iret contra minus potentes publice niteretur volentes itaque malis huiusmodi equam adhibere medelam hac presenti lege firmamus quod siquis tante temeritatis extiterit quod alicui rem valoris extimationis decem solidorum vel abinde infra rapina publice abstulerit vel derobbaverit in penam decem librarum condemnetur. Si vero quis abstulerit rapuerit vel derobbaverit aliquem in quacumque quantitate a decem solidis supra usque in centum solidos in penam centum librarum denariorum condempnetur. Et nihilominus ad restitutionem rei derobbate cogatur et compellatur. Et abinde vero supra siquis derobbaverit vel publice abstulerit per gulam furcis et laqueo ut publicus raptor penitus suspendatur.

De pena committentium assisinationem. C. 37.

Item statutum et ordinatum quod siquis ad instantiam alicuius lucri causa malum aliquod commiserit simili aliquem pena dupli puniatur in qua puniendus esset si ex se ipso malum commisisset. Et si homicidium in tali assisinatione commiserit ad caudam asini extrasinetur usque ad locum iustitie et ibi laqueo suspendatur. Et eadem pena puniri volumus illum ad cuius instantiam aliquis assisinatus fuerit sive mortuus.

De pena committentium incendium. C. 38.

Item statutum et ordinatum quod si aliquis in castro Gualdi vel eius territorio cuiuscumque status vel conditionis existat studiose vel appensate aut per inadvertentiam incendium aliquod commiserit in edem aliquam et cassinam seu cappanam combusserit seu igneis flammis tradiderit ex quo domus vel cappana in totum vel in partem consumpta fuerit pena centum librarum denariorum condemnetur si studiose fecerit fuisse de domo et ad restitutionem damni damnum passo. Pro cappana vero vel cassina studiose combusta in libris viginti quinque denariorum condemnetur. Si vero per inadvertentiam et non studiose teneatur tantum ad emendationem damni. Et similiter dicimus de domo per inadvertentiam combusta quam condemnationem si solvere non possit detineatur in carceribus dicti comunis per annum et deinde per castrum Gualdi fustigetur et expellatur de castro et territorio predicto. **De condemnationibus dupliciter scribendis. C. 39.**

Item volentes condemnatorum et aliorum quorumcumque maliciis et malitiis obviare ad hoc ut eorum condemnationes nullo modo valeant occultari presenti lege statuimus et ordinamus ad hoc ut maleficia non remaneant impunita quod potestas seu vicarius castri Gualdi qui pro tempore fuerit vinculo iuramenti ad penam decem librarum denariorum de suo salario retinendam teneatur et debeat omnes condemnationes et sententias criminales per ipsum ferendas facere dupplicari et ipsas sententias et condemnationes in duobus libris similes et concordes scribere et scribi facere ita quod in eis nullus nullus error appareat vel reperiri possit quas condemnationes potestas qui pro tempore fuerit debeat legere pulsata campana comunis secundum consuetudinem, banditis

ḡseruatam: Et q̄r librorum unus legatur p potatem et penes ipm remaneat et alter
auscultetur p Canc̄m dei cois et penes ipm canc̄m remaneat i cancellaria cois que
nemini dar̄ debeat sine licentia defensorum dei cast. Et q decē ḡdemnatiōes cance-
llentur p Canc̄m dei cois et nō p potatem factis prius absolutionibus ipsarum
camō dei cois: Dicentes et q potās dei cast durante suo officio nō possit nec
debeat de aliquibus scripturis quas fecerit in coi tam de scripturis cois quam et spe-
tialium p̄sonarum aliquid recipere ab aliqua p̄sona: omēs uō scripture que ad eius officium
quomodolibet ptinuerint uel spectauerint debeat in eius lō ordinare scribere & mi-
sterie clare apte et distincte tam in ciuilibus quam in criminalibus causis et
tam in scripturis cois quam et spialium p̄sonarum sine aliquo pretio uel salario recipi-
endo exinde ad penam quinque librarum den̄ de suo salario retinendarum:

Q̄ quilibet tempore rumoris pulsante campana cois ad martellum de-
beat armatus se coram dnō potate et defensoribus psentare. C. 40.

Item Stat et ord. q quicumque casus accideret q campana cois gualdi pulsaretur
ad martellum occasione alicuius rumoris qd absit p securitate bndo q oēs
et singuli homiēs dei cast et eius destrictus a quatuordecim annis sup armati
cum omnibus eorum armis acceder et uenire teneantur et coram dnō potate et
dnis defensoribus dei cast psentar et eisdem obedir i omnibus que eis precepi
p ḡseruatiōe status pacifici dei cast. Et qui ḡtrafecerit nō obediendo i his que pre-
pint potās et defensores in quadraginta libris den̄ coi gualdi p quolibet et quolibet
uice puniatur: Et si p potatem aut aliquem alium offitialem occasiōe pdcā
mandaretur alicui q dcām campanam pulsaret et ille talis hoc facere recusaret
i eadem pena puniatur. Et eadem pena teneatur quicumque aliquod impedimentum
pstiterit i pdcis: Et siquis sonauerit campanam ad martellum sine licentia
potatis et defensorum incurrat penam uiginti quinque librarum den̄:

Q̄ mulieres recipiantur in testimonium a duodecim annis sup et similiter masculi. C. 41.

Item Stat et ord. q mulieres bone conditionis et fame admictantur
et recipiantur et admicti et recipi debeant deinceps i curia cast gualdi
p potatem dei cast i criminalibus ad testimonium phibendum uti admictuntur
masculi bone ḡditionis et fame lege aliqua nō obstante et pdcā locum habeant
tam i mulieribus quam i masculinis maioribus duodecim annis et nō minoribus:

De pena periurij. C. 42.

Item ad auferendum materiam nequissimi sceleris eciam crimine periurij
pinnat intecimat. Stat et ord. q quicumque tante temeritatis extiterit
dici corporali iuro sacramento manu tactis scripturis ad delationem potatis seu

Periurij

cancellarij et alterius cuiuscumque offitialis dei cast veritatem falsam esse dixerit vel negauerit et falsum pro veritate probare presumpserit in ciuilibus et criminalibus causis et alijs quibuscumque et sibi per duos testes idoneos et fide dignos vel per publicum documentum contrarium fuerit reprobatum in penam centum solidorum incurrere volunt quam defacto potestas sine camerarius exigere teneatur nullo sibi beneffitio refutato:

De non edificando aliquod fortillitium siue oppidum in territorio cast gualdi. c. 43.

Item statuerunt et ordinauerunt quod nullus cuiuscumque conditionis vel status existat sit tante temeritatis quod suo temerario motu audeat vel presumat modo aliquo vel quocumque quesito colore fabricare vel edificare seu fabricari edificari facere in territorio gualdi et districtu eius aliquod fortellitium seu oppidum et qui contrafecerit condemnetur et condemnari debeat per potestatem in quingentis libris denariorum pro quolibet contrafaciente et vicequalibet et nihilominus comune predicti cast gualdi si quid constructum fuerit vel edificatum occasione dicti fortellitij vel oppidi in dicto districtu debeat defacto funditus euellere et ad ruinam ponere: Et si talis qui construxerit seu construere cepit dictum fortellitium vel oppidum non fuerit abilis ad soluendum condemnationem de eo factam seu cogi non possit per eundem dominum potestatem vigore et auctoritate presentis statuti banniatur et in banno ponatur de comuni predicto adeo quod si ullo umquam tempore in fortiam dicti comunis peruenerit incarceribus detrudatur de quibus non relaxetur donec dictam condemnationem de eo factam soluerit et satisfecerit nisi secus vel aliud in generali consilio totius comunis et hominum dicti cast fuerit delibaratum pro euidenti utilitate et bono dicti comunis ac ottentum per duas partes hominum in dicto consilio generali existentium:

Incipit Quartus Liber extraordinariorum

De Lampadibus accendendis in palatio comunis. Capitulo primo.

Uolentes saluti et statui pacifico cast gualdi salubriter prouidere ad hoc ut huius castri populus in cunctis petitionibus suis et supplicibus orationibus voti compos efficiatur. Ad honorem omnipotentis dei et gloriosissime uirginis Marie semper virginis statuerunt et ordinauerunt quod quilibet camerarius comunis cast predicti qui pro tempore fuerit teneatur et debeat toto tempore sui offitij expensis comunis prouidere quod Lampas existens in cappella palatij comunis ante figuram prefate gloriosissime virginis continue noctis tempore stet accensa ad penam quinque solidorum denariorum defacto camerario predicto auferendorum pro qualibet vice qua contrafecerit..

De pena euntis post tertium sonum campane. C. 2°:

Item statt et ord q nulla psona audeat vel psumat ire d nocte per
castrum gualdi post tertium sonum campane cois que pulsat d sero
sine lumine absq licentia potatis dci cast ad penam quinq solidoz
den a ꝯfaciente de facto auferendoz. Exceptis psonis et hominibus
male conditionis uite et fame qui uel que cum lumine uel sine ire
non possint. Et si inuenirentur ducantur ad palatium dci cois et ibi de-
tineantur et nó relassentur donec mane publice bannitum fuit in
scalis palatij cois et p cast(rum) gualdi. Et si aliqui aliquid ipa nocte fuit fur-
tiue sbractum compeat coram potate et si alr nó probaretur psumat
ipos tales homines et psonas tale furtum ɔmisisse de quo puniri de-
beant et nihilominus compellantur defacto ad emendatioem dci
furti et ad soluendum penam pro tali inuentione. Et donec oia pdca
fiant nullo mó debeant relassari. Cuilibet tam psone bone fame
licitum sit de nocte stare ex domum suam et prope ipam domum
p tres domos cum lumine sine igne apparenti et alr nó ad penam
pdictam. De mó et ordine renouandi caputdecinas et de pena
custodum omittentium face custodiam. C. 3.

Item statt et ord q p dnos defensores et consilium spale dci cast
eligant duo boni homines de dco cast. quotiensciq fuit necessariu
et oportunu qui sic electi beant renouar caputdecinas custodu dci
cast et in ipis caput decinis pone et adder omes et singlos homines
a quatuordecim annis supra de quoz etate stetur et plena fides adhibeat
iuramto parentum uel proximioz consanguineoz deficientibus pentibz.
Et quicuq fuit scptus et positus in libro custodum dci cast teneat et debeat
facere custodiam diurnam et nocturnam. Et quicuq uo dcam custodiam
facere neglexerit puniat p potatem pro qualibet uice qua de die non
fuit face custodiam in sex den. Si uo de nocte post sonum campane
que pulsatur de sero pro custodijs in den duodecim. pro custodia uo diur-
na omissa et non facta puniat pena quinq solidoz. pro custodia
uo nocturna nó facta in duplo puniat. Et hoc locum heat si talis omi-
ttens steterit in cast gualdi uel eius destrictu et si ex dcum destrictum
steterit pro qualibet custodia nó facta tam diur a q nocturna si ad
minus uno mense steterit in soldis quatuor puniat. si p unu mensem ul
ultra steterit soluat pro qlibet mense bon tres. Siquis aut nocturno ipe

reptus facere

ad custodiam iuerit et postas custodum et inde absq licentia potats ante
sonum campane q pulsat de mane recesserit in uiginti solidis den puniat. Si
uo ad dcas postas reptus fuit dormir et ad portas solvat pqlibet uice den X:

Et septuagenarij no teneant ad obsequia plia. C. 4o.

Item statt et ord q quicumq peteret se elevari de custodia et alijs obsequijs plib
et iuravit ad sca dei euanglia se ee etatis septuaginta annor ul pluri
p potatem cassetur de libro custodum et de ceto non grauet ad dcam cu
stodiam faciendam neq ad alia obsequia plia in dco coi prestanda.

De mensuris adiustandis et sigillandis. C. 5.

Item statt et ord q omes et single mensure grani uini olei salis bilancie
etiam et pondera ac statera cum quibus aliquid uendit seu uenderet
ad minutu in castro seu destctu qualdi adiustai debeant ad pondus et men
suram spoleti que mensure fieri debeant et heri in coi pdco expensis cois pdci
ad quas reliquie mensure pondera et uasa debeant adiustai et sigillai sigillo
cois uel rectoris cuiuslibet cum cera in una canutia appensa manico uasis
cum aliquis uendere uoluit uinum oleum aut mel adminutum bilancie
uo pondera et statera ut supra adiustai debeant ut sup et reuideri semel
singlis duobus mensibus. Et ad hoc ut melius predca fiant et cunctis ma-
nifestant potas uel qui pro ipo fuit semel singlis duobus mensibus banu
faciat p castrum qualdi q quilibet uendens carnes uinum sal uel aliud
ad minutum ad pondus uel mensuram debeat infra octo dies a die ban-
nimti dco potati deferre et apportar bilancias pondera stateras et alias q
cumq mensuras et adiustari facere et sigillari cum sigillo ad arma cois et
rectoris et potas infra unum mensem fieri faciat bullectam seu stampam
ad arma cois uel rectoris expensis cois cum quibus sigillai possint pdicta.
Quicumq uo reptus fuit uender aliquid cum bilancijs ponderibus staterijs uasis
et alijs quibuscumq mensuris no adiustatis uel sigillatis ut pmictitur pena
decem solidor pro qualibet uice et quolibet pondere uel mensura defecto
puniat. Quicumq aut uendiderit uinu ad minutu hre debeat et teni in eius
taberna petictum medium petictum tertium petictum et sigillatum
mo predco adiustatas et sigillatas ut sup et uinu uender cum dcis mensuris
omnibus emere uolentibus et dca uasa implere usq ad summum. Orienta t
plus licentia a dno potate et defensoribus dci castri et in sceptis hita et apposita
sigillo sigillata exprimente pquoto pretio uinu uendi debeat adeo q nullus uinum
possit pro maiori uel minori pretio q in dca licentia otineat. Et quicumq contra

Mensure

in predictis uel aliquo predictorum eadem pena puniatur et de predictis potestas inqui
rere debeat semel in edomoda et plus si et quotiens ei uidebitur et placebit et
repertos culpabiles de predictis punire. Et cuilibet liceat contrafacientes accusare
et habeat quartam banni et eius nomen teneatur secretum. Et si potestas
fuerit negligens in inquirendo pro predictis pena decem librarum denariorum puniatur.

De macellarijs et eorum obligatione et de modo uendendi carnes ad minutum. C. 6

Item statuit et ordinauit quod quicumque uoluerit uendere carnes recentes ad minutum eas
macellare in castro gualdi in termino banimenti ex parte potestatis fiendi uenire et
comparere debeat coram eo quod banimentum dictus potestas infra quindecim
dies post introitum sui offitij fieri facere teneatur et qui ita non comparuerit coram
prefato potestate faciat se scribi et promictat et iuret ad sancta dei euangelia cor
poraliter tactis scripturis eorum artem bene et legaliter et bona fide facere et inuiolabiliter
obseruare omnia et singula in presenti capitulo contenta. Teneantur et dicti macellarij
et carnes uendere uolentes habere et tenere bilancias bonas iustas et legales
et omnia pondera necessaria uidelicet libram mediam libram unciam et duas
uncias quadernam et mediam quadernam ad iustitias ad pondus bilan
ciarum pro qualibet quaderna sigillata sigillo comunis siue offitialis dicti castri et
cum ipsis bilancijs et ponderibus carnes emere uolentibus ponderare
bene et legaliter et nemini dare unam carnem pro alia et non tenere in eodem
loco simul carnes plurium bestiarum nec facere possint societates cum aliqua persona
et ipsas carnes usque in sex libras ponderare debeant cum bilancijs. Ab inde
uero supra cum stateria ferrea quam iustam et sigillatam quilibet habere teneatur
et ipsas carnes uendere teneantur pro pretio quo carnes uenduntur in ciuitate
fulginij detracta gabella ad monetam nouam uel secundum prouisionem dominorum
defensorum et aliorum offitialium. Teneantur etiam et debeant ipsi macellarij et carnes
uendentes ad minutum macellare bestias bonas sanas et non infirmas
seu morticinas ad penam quinquaginta solidorum pro quolibet contrafaciente
et uice qualibet de facto auferendorum. Non possint nec debeant ipsi
macellarij ponderare seu ad pondus uendere capita zampas uel interiora
bestiarum ad penam uiginti solidorum denariorum pro quolibet et uice qualibet.
Carnes uero infirme seu morticine uendantur et uendi debeant extra
portam et non alibi ad penam quadraginta solidorum denariorum pro quolibet et uice qualibet
a contrafacientibus de facto auferendorum. Et an dicte carnes sint infirme
morticine aut minus legiptime stetur declarationi dominorum defensorum pro tempore
existentium et potestatis pro tempore existentis. Et ad hoc ut predicta melius exequantur

ne per ipos macellarios fraus aliqua comicti possit potas qui p tempore
fuit pmo mense sui regiminis teneat et debeat vinclo iur ad penã
quinque librarum den de suo salario retinendarum eligi facere unũ bonũ et legalẽ
hominem hutatorem in castro gualdi qui intersse debeat venditioni occi-
sioni et ponderationi dictarum carnium qui iurent bene et legaliter suum
offitium exercere et quos culpables invenerit denuntiare et eius denuntia-
tioni credatur sine quo offitiali predicto dei macellarii nõ debeant macellare
carnes ad penam viginti solidorum. Et si talis homo nõ reperitur vel
nõ fuit electus dei macellarii nõ possint vendere seu macellare carnes
sine expressa licentia potestatis seu defensorum in absentia potestatis predicti. Et
si dei beccarii contrafecerint incidant in penam predictam pro quolibet et
qualibet vice. Liceat cuilibet macellario ponderare pedes porcorum
et caput sine pena et banno. Aliarum nõ bestiarum capita pedes et
intiora nõ liceat ullo pacto ponderare et ad pondus vendere
ad penam viginti solidorum pro quolibet contrafaciente et vice qualibet
de facto auferendorum. Et cuilibet licitum sit accusare et denuntiare
contrafacientes et habeat quartam banni nõ obstante aliquo statuto in contrarium
loquente. Et de omnibus supradictis penis de quibus potestas fecerit executi-
onem quartam partem recipiat.

Quod nullus removeat scalas cois de loco suo. C. 7.

Item statuit et ord quod nulla psona de castro gualdi vel eius districtu vel
aliunde audeat vel presumat removere vel elevare scalas cois
existentes prope aliquas portas vel alibi ubicumque occasione cu-
stodie dei castri et alibi portarum ad penam decem solidorum den et
nihilominus cogatur ad restitutionem ipsarum seu emendationem. Et
potestas castri predicti teneat et debeat vinclo iur fieri facere scalas
de ligno ubicumque nõ erunt expensis cois prout dnis defensoribus
et consilio spiali videbitur et placebit.

De depositario pignorum. C. 8.

Item statuit et ord quod camerarius cois qui pro tempore fuerit sit et
debeat toto tempore offitii camerariatus depositarius pignorum et omnium
et singulorum que alicui quacumque de causa auferrentur ad ... ius
pervenerint et pervenire debeant. Qui camerarius predicta pignora alicui reddere
nõ debeat neque possit sine licentia potestatis vel alterius offitialis dei cois per
quem pignus fuit consignatum. Liceat tamen unicuique cui pignus acceptum fuit

BIBLIOTECA DEL SENATO

quacumque occasione fuisset acceptum ipsum pignus recolligere et redimere infra decem
dies proxime futuros a die qua fuit ablatum computandos vz solvendo in coi illam
qntitatem pro qua dcum pignus fuit acceptum, et si infra dcos decem dies dcum
pignus no fuit recollectum a dcis decem diebus in antea sbusuris pignorari
possit tale pignus pro ea qntitate quam ille talis cuius eet pignus solvere deberet
in coi sine aliquo bannimento fiendo: possit tamen ipse potestas ex sui parte et mandato bannum
facere quod quicumque pignoratus eet in rebus seu in aliquibus aialibus gravatus
fuisset ex quacumque occasione vel causa suum pignus vel sua aialia seu aial
recolligere et redimere debeat infra certum tm statuendum in bannimento ad
libitum potestatis: Et si infra ipsum tm pignus seu aialia vel animal no recolligeret
a termino in antea tale pignus seu aialia vel aial per comune vel potestatem sive
camerarium super ipsum dcum pignus seu aialia vel aial fuit ablatum vendi vel pignorari
possit cuicumque volenti. Et si pignus seu aialia vel aial venderetur maiori pretio
quam teneret ille cui ablatum eet, illud plus eidem restituatur. Et in casibus su-
pradcis pignora predca repeti no possint per quoscumque a baiulo predco camerario vel alio
offitiali. Dicentes et quod si aliqua persona poneret aliquod pignus penes aliquem tabernarium
rium seu vinum vendentem ad minutum quod tale pignus recolligere teneatur infra decem
dies postquam fuit preceptum per baiulum dci cois ex parte potestatis dci castri quod preceptum
dcus potestas baiulo facere teneatur ad petitionem illius cui tale pignus eet positum
Et si infra dcum tm decem dierum tale pignus recollectum no eet ille talis tabernarius
sive vinum vendens sua auctoritate licite et impune possit tale pignus vendere
vel pro se retinere et ab eo nullo tempore repeti possit et si repeteret talis repetens
no audiatur. Quod cuilibet liceat accusare damnum dantes in bonis cois. C. 9.

Item statutum et ordinatum quod unicuique sit licitum denuntiare et accusare omnes et singulos homines
et personas cuiuscumque conditionis existant damnum dantes in possessionibus cois cultis et no
cultis ac et silvis dci cois ubicumque existant et sub quocumque vocabulo tam per alias quam cum
bestiis et habeat et habere debeat pro dca occasione tertiam partem pene que de-
venerit in coi occasione dce accusationis et eius nomen teneatur secretum et eius
accusationi credatur uti gualdario vel custodi secreto procedente mihi ad si-
mi. De clavibus cippi cois tenendis. C. 10.

Item statutum et ordinatum quod in cippo cois sint et esse debeant due claves quarum una sit et
esse debeat penes potestatem et alia penes defensores pro tempore existentes: qui cippus
aperiri no possit sine expressa licentia pmia consensu et voluntate dci potestatis et dcorum
defensorum et si aliter aperiretur potestas et defensores qui pro tempore fuerint puniantur pena centum
solidorum denariorum pro quolibet vice et quolibet ipsorum dcas claves tenentium et aperientium dcum cippum

preter ordinem suprdcum: Et q deum cippum debeat apiri palam inter ipos
sic pntes existentes et pecunia in eo repta ponatur penes camerariu dci cois
ad introitu ipius cam: Et si potas pdca neglexerit puniatur pena predca:.

De nō accipiendo inuitas nuptiarum p coe. C. 11.

Item statt et ord q si comune gualdi inuitaretur ab aliqo nobili uel magnate
ad aliquas nuptias q illa talis inuitatio nō acceptetur nec acceptu debeat
sed omnino renuntietur. Et si p potatem pponeretur uel p pores ipo facto
priuentur eorum offitio et nihilominus in decem libris den pqlibet et uicequalibet
puniatur:.

Q quilibet mercator possit tenere centu bestias p spatium .x. dierum. C. 12.

Item statt et ord q quilibet mercator d gualdo et eius districtu possit libere
et impune tene in castro et districtu gualdi usq in centu bestias p spatium
decem dierum exceptis capris quas retinei nō possint ultra duos dies. Et
quicumq repertus fuit dcas bestias ultra dcum tm retine in castro uel tritorio gualdi
puniatur pqlibet die qsteterit ultra dcum tm cu dcis bestijs pena centu solidorum den:.

Q nulla pa proiciat aliquā turpitudinem uel aquam i vijs et stratis cois. C. 13.

Item statt et ord q nulla psona audeat uel psumat pone seu ponat aliqd
ingombramentum seu impedimentum uel aliam aliquā turpitudinem faciat uel
proyciat i uijs et stratis pucis cast gualdi nec de aliq fenestra i uijs et stratis Proicientes turpitu-dinem
predcis aquam uel aliquā rem turpem proyciat ad penam quinq solidorum pro
quolibet et uicequalibet qua fuit contrafactum quam penam contraciens d facto soluere
compellatur: Et cuilibet sit licitum denuntiare et accusare contracientes et eius accu-
sationi et denuntiationi credatur et eius nomen teneatur secretum et habeat quarta
ptem banni: Dicentes etiam q nulla pa faciat aliquā turpitudinem i casella que
est ex portam supiorem prope ipam portam et prope ipam casellam pro media
pticam ad iustam pticam cois gualdi circum circa ipam casellam ad penā
decem solidorum den pqlibet et uicequalibet qua fuit contrafactum:.

Q nulla pa proyciat turpitudinem ad aliquam portam. C. 14.

Item statt et ord q nulla pa audeat uel psumat pyicer lapides cinere scopimen
uel aliam i munditiam seu impedimentum uel rem fetidam aut turpem
a porta supiori dci cast p stratam pucam usq ad portam inferiorem
et prope ipas p perticam cois gualdi ad penam quinq solidorum pqlibet contra-
ciente et uicequalibet et cuilibet liceat delinquentes denuntiar et accu-
sar et credatur eius denuntiationi uel accusationi cum iuramento:.

De pena occupantium plateam cois. C. 15.

Item statt et ord apphendat uel occupet seu apphende uel occupar

44v

presumat de platea cois gualdi nec in ipa platea aliqd ingomorantum facere
uel ponere nec i domibus seu domo existentibus circa plateam pdcam facere uel
ponere pstellum uel aliqd aliud edifitium ad pena centu solidorum den pqlibet
cfaciente et nihilominus qd factum fuit remouere et eleuare teneatur et
nulla persona de aliq domo circum circa dcam plateam proyciat aqua seu ali-
quam aliam turpitudiem i dca platea ad pena quinq solidorum den pqlibet et
uicequalibet auferendorum : Q nulla persona lauet pannos in fontibus . C . 16 .

Item stat et ord q nulla persona lauet panos i fontibus olera uel aliquam aliam
turpitudiem faciat in aliq fonte cois gualdi uel eius destetus n aliqd
maceratorium faciat prope ipos fontes p duas pticas ad pticam cois
ad penam decem solidorum p qlibet cfaciente : Et nullus audeat i dcis fon-
tibus uel aliq ipor se balneare uel bestiam aliquam lauare ad pena uiginti
solidorum den defacto auferendorum : Et cuilibet sit licitum denuntiare et accusare
et habeat tertiam ptem banni de pte ueniente in coi et eius nomen teneatur
secretum . Et potas qui fecerit inuentionem et executionem sine aliqua offitialis
dci cois habeat quartam ptem : Q laboratores non possint absq licen-
tia dni possessionis terram restuigliare . C . 17 .

Item stat et ord q nullus laborator alicuius possessionis possit uel ualeat
terram qua laborauit absq licentia dni uel paroni ipius restuigliare
et siquis tante temeritatis extiterit q preter uoluntatem dni illius re-
seu possessionis restuigliaret pdat et pdidisse intelligatur eius labores positos
et ptbs in ipa restuigliatione : Et nihilominus debeat talis laborator de-
sistere a laborerio et cultu dce possessionis et terre a die et hora q sibi
prohibitum fuit p dnum et paronum ipius ad penam quadraginta solidorum
pqlibet cfaciente et uice qualibet : Dicentes insup q siquis uendiderit dona-
uerit pmutauerit uel mo aliq obligauerit possessionem uel terras qua aliqs ad
laboritum haberet uel teneret intelligatur ius laboratoris penitus finitum et nihil
possit obligari sine ipius licentia et sensu ad pena uiginti solidorum et nihilo-
minus de fructibus earum respondere teneatur illi cui talis uenditio seu cessio
uel pmutatio facta fuit nisi secus inter cuentes paciscetur : Q quilibet
hns domu in castro gualdi teneatur an eam mundare in die sabati . C . 18 .

Nō mūdantes an domū

Item stat et ord q quicuq hit domu i castro gualdi teneatur et debeat qlibet
die sabati vz a festo anuntiationis virginis marie de mense martii usq
ad ktas nouembris inclusiue an domu sua scopare seu spazzare et mundare
fangum lapides et omne aliud igomorantum ad pena quinq solidorum pqlibet

cõfaciente et qualibet vice. Et cuilibet liceat accusare et denuntiare cõfacientes et eius denu-
ntiationi credatur cum iur.to et habeat quartam ptem banni et eius nomen teneatur
secretum et nihilominus potas dci castri vinculo iur.ti teneatur inquirere de pdcis
et qualibet die sabati faciat fieri bannimentum de pdcis. Qualibet hns
parietem uel murum coem cum aliquo fractum teneatur potas cõstringere ad reficiendum. C. 19.

Item statt et ord quod si aliquis haberet domum sub eodem tecto cum aliquo per communem
et fuerit talis domus uel paries deuastata et alter eorum domum sine pari-
etem reactare uoluerit inter se et consortem suum potas dci castri teneatur
et debeat si tales consortes seu vicini nõ essent in concordia ad petitioẽ cuiuscumque
ex ipsis consortibus seu vicinis cogere illum qui reactare recusauerit ad murandum
dum sine claudendum talem domum expensis comunibus ipsorum consortium et vicinorum
usque ad tectum talis domus si alter ipsorum uoluerit illud facere debet. Si nõ alter
ex vicinis uel consortibus altare seu murare super tectum uoluerit illud facere
debeat suis expensis. Saluo quod si consors aliquo tempore uoluerit domum suam altare
illud facere nõ possit si prius medietatem expensarum factarum in tali muro nõ resti-
tuerit consorti qui prius murauit secundum extimationem duorum magistrorum coiter
eligendorum et qui contrafecerit in pdcis in centum solidos den. condenetur. Quod vendentes panes
ad minutum seu vinum vendat pro pretio ordinando per defensores. C. 20.

Item statt et ord quod omes et singuli homines et fe vendentes seu vendere
volentes panem uel vinum ad minutum in castro uel districtu gualdi ipsum panem
et vinum vendant et vendere teneantur et debeant omnibus emere volentibus
ad penam quinque solidorum pro qualibet vice qua cuique vendere recusauerit pro eo pretio
quod per defensores ordinabitur ad penam decem solidorum et cuilibet liceat accusare
et denuntiare cõfacientes et habeat quartam ptem banni et eius nomen
teneatur secretum et sibi cum iur.to credatur. De fontibus coĩs apta[n]-
dis et manutenendis per ipsum coe et adiacentes. C. 21.

Item statt et ord quod fons castellaris et fons nouus qui est in fossato gualdi
fontes coĩs aptentur et manuteneantur et aptari et manuteneri
debeant sumptibus et expensis coĩs ad sensum uoluntatem et delibe-
rationem duorum defensorum. Et potas teneatur et debeat ad penam decem
librarum in suo salario excomputandarum diligenter exequi et exequi fa-
ciendum et mandare pro posse omne quod per defensores dicti castri gualdi super aptatione et ma-
nutentione fontium pdcorum deliberatum extiterit et prouisum. Item quod
ceteri alij fontes coĩs existentes in territorio et districtu dci castri gualdi aptentur
et manuteneantur et aptari et manuteneri debeant per adiacentes vicinos coĩm

ad sensum & uoluntatem supstit eligendi & deputandi p pos defensores & firmandi p potatem ad instantiam cuiuscumque petentis. Cui supstiti debeant reliqui ... obedire i omnibus & p omnia circa ... & manutenendos fontium ad penam quinque solidos deñ pro quolibet ... & qualibet uice de facto auferendorum p potestatem ad requisitionem supstitis predicti ... supstitem fuit penam: De vijs & stratis aptandis & terminandis. C. 22

Item statuit & ord quod omnes & singule uie & strate cois Gualdi minus ... aptentur & terminentur ita quod in qualibet parte sint ample quinque pedibus ad minus, ad pede ptice cois Gualdi. Et quicumque aliquam uiam seu stratam occupauit uel occupatam tenuit uel tenet i totum uel i ptem totum illud quod reperiretur occupatum uel apprehensum relassare cogatur & nihilominus uiginti solidorum penam ipso facto incurrat.

Quod potestas non possit custodibus aliud percipere quam custodiam preter in casu necessario. C. 23.

Item statuit & ord quod potestas qui pro tempore fuit non possit nec debeat percipere aliquid uel mandare alicui custodi porte dicti castri absque ... consensu duorum defensorum pro tempore existentium preter in casu necessario & oportuno quo casu eleuare possit unum uel duos ad plus de custodia predicta sub pena decem librarum: De fornarijs C. 24.

Item statuit & ord quod potestas teneat & debeat in principio sui offitij ante se uenire facere omnes fornarios uel fornarias dicti castri Gualdi & eis percipere quod scaldare furnum & bene coquere panem debeant ad petitionem cuiuslibet uoluit panem coquere ... ad eos furnum diligenter & bona fide & accipere fornaticum consuetum & non plus & dictum panem custodire quod non perdat seu destruat & quicumque ... fornarius uel fornaria contrafecerit i decem solidis deñ de facto uice qualibet puniatur & nihilominus panem quem perderet seu sua culpa ... illi cuius esset emendare teneatur. Et de his omnibus credatur illi cuius panis fuit cum iuramento.

De multura grani percipienda per molendinarios. C. 25.

Item statuit & ord quod conductor siue conductores molendini grani ... teneatur & debeant omnibus & singulis macinare uolentibus percipere pro multura grani pro qualibet cuppa unum cuppitellum ... & non ultra ad penam quadraginta solidorum pro qualibet contrafaciente & qualibet uice: Et quod conductor siue conductores dicti molendini non possint macinare neque accipere multuram ... predicta fieri facere per mollarios ad hoc deputatos & quotiens fuit ... de facto qualibet eorum conductorum ... Et potestas ... mensis ... ad se uenire duos mollarios & iurare ...

corpali tactis scripturis q plus uel ultra ut supradictum est alicui no accipiat ad dictam penam:: Q nullus impediat cursus aquarum · C · 26.

Item statutum et ordinatum q nulla psona audeat uel psumat impedire cursum alicui aque ita q p solitum locum cursum libere habere possit et quicumq dictum cursum impedierit uel remouerit debeat tollere et renouare remouere omnem nouitatem et impedimentum impediens talem cursum ad petitionem cuiuscumq petentis: Et pdca potestas fieri facere teneatur uinculo iuramenti et quicumq no remouerit talem nouitatem infra tempus sibi assignandum p potestatem incurrat penam quatraginta solidorum et nihilominus dictum tale impedimentum tollere compellatur::

Q cuilibet sit licitum trasinare lignamen pro edificijs p possessiones alienas · C · 27.

Item statutum et ordinatum q unicuiq de castro et destrictu gualdi uolenti domum seu edificium facere sit licitum ligna lapides et quaecumq alias res necessarias pro tali edificio portare et trasinare p terras et possessiones alienas sine pena: Dum mo p breuiorem locum et minus dampnosum transitum faciat et antequam portet uel trasinet petat iter sibi assignari p dominum possessionis que locum siue iter ille cuius esset possessio sibi assignare teneatur et si dominus no assignaret assignetur tali uolenti trasinare locus siue iter p duos proximiores uicinos ipi possessioni: Et si ex tali portatione seu trasinatione dominus talis possessionis damnum aliquod sustinuerit damnum sibi emendare teneatur secundum extimationem fiendam p dictos duos proximiores uicinos::

De no faciendis archis seu uoltis ut pfellis super uijs et stratis cois · C · 28.

Item statutum et ordinatum q nullus possit neq ualeat eleuare seu edificare arcum lapideum uel uoltam aut profellum ex transuerso de una domo ad aliam super stratas et uias publicas castri gualdi ad penam quinq librarum denariorum p quolibet contrafaciente et uice qualibet: Et nihilominus compellatur et constringatur talis edificans arcum uoltam uel pfellum ad illud remouendum et destruendum: Liceat tamen cuilibet uolenti extra suam domum eleuare pfellum duobus pedibus extra muros sue domus sine pena et banno et no ultra ad penam pdictam:: De scalis lapideis no fiendis ante domum amplioribus tribus pedibus · C · 29.

Item statutum et ordinatum q nulli liceat ante hostium sue domus edificare seu construere aliquam scalam lapideam ampliorem uel largiorem tribus pedibus no preiudicando uicinis suis Et q no possit aliquis aliquam scalam lapideam ut supradictum est et supradicto modo edificare nisi prius habita licentia a defensoribus et sindicis dicti cois Quicumq no contrafecerit puniatur uice qualibet in centum solidis denariorum et nihilominus compellatur ad remouendum totum id quod edificauerit et construxerit pro dicta scala: De saluo rexetamento et solutione expensarum · C · 30.

Item statt et ord q nulla mulier texens pannum lini canipe seu lane possit nec debeat recipe uel hre pro eius salario et labore ab illis p[er]s quarum eet pannus quem tales mulieres texerint nisi unu den p qlibz legamine dci panni vz pro quolibz braccio tot den sive pannos quot sunt legamina dci panni ad iustam mensuram brachij cois et nihil aliud peter possit dca occasione pro dco panno: Excepto q dce texetrices possint recipe et hre unum den plus p qlibz legamie panni ab octo legaminibz sup usq ad duodecim legamine, Abinde uo sup hemt et hre debeat uiginti den p legamine et no ultra: Quecuq uo contrafecerit soluat noie pene quinq solidos den et potas qui p tpore fuit teneat facere banniri saltim infra mensem in pncipio sui offitij:

De cloacis remurandis. C. 31°.

Item statt et ord q quicuq ht in castro gualdi aliqam cloacam exeuntem in aliquam stratam uel uiam dci castri teneatur et debeat ipam remurare et actare ita q nullum fetorem faciat transeuntibus, Dummodo in muro unde cloaca exit possit quilibz hre foramen unde labatur aqua et talis murus fieri debeat expensis illorum quorum eet dca cloaca: Et potas qui pro tpre fuit ex suo offitio ad petitionem cuiuslibz petentis pdca fieri facere teneatur: Et quicuq uoluerit facere cloacam siue aliqod sciacquatorium no possit nec debeat facere supra terram altius qz p unum pedem, et qui contrafecerit incurrat dcam penam et nihilominus cogatur dcum sciacquatorium ad remouendum aut reducendum ad supdcum modum: Quod nullus de gualdo possit comedere cum aliquo forense in palatio cois expensis cois. C. 32°.

Item statt et ord q si contingeret aliquem forensem uenire ad castrum gualdi q nullus de gualdo cuiuscuq conditionis existat audeat uel psumat cum ipso forense in palatio cois gualdi dum comederet expensis cois, absq licentia dnorum defensorum comedere ad penam uiginti solidorum pro quolibz et uice qualibz ad quam penam dni defensores minime teneantur: Quod nullus de gualdo uel aliunde audeat pascere bestias aliquas in fossis cois. C. 33°.

Item statt et ord q nulla psona de castro gualdi uel aliunde audeat uel psumat mictere in fossis cois circum circa castrum gualdi bestias aliquas ad pascendum ad penam quinq solidorum p qlibz

bestia grossa et qualibet vice: pro qualibet vero minuta solidos duos et cuilibet liceat accusare et eius accusationi credatur cum iur[amento]:

Quod offitium potestatis duret sex mensibus tantum. C. 34.

Item statuimus et ordinamus quod quicumque fuerit potestas aut alius offitialis comunis sex mensibus, non possit esse ad idem offitium inde ad tres annos immediate sequentes a die finiti offitij computandos et predicta intelligantur et locum habeant in offitialibus forensibus:

De molendinis olivarum. C. 35.

Item statuimus et ordinamus quod domini et patroni et molendinarij molendinorum olei existentium in dicto castro gualdi sive destrictu eiusdem teneantur et debeant singulo anno pro qualibet molendino olei solvere et cum effectu numerare camerario comunis pro tempore existenti sex libras denariorum: Voluerunt etiam quod dicti domini et patroni et molendinarij dictorum molendinorum olei teneantur et debeant singulo anno dare et tradere camerario dicti comunis pro tempore existenti pro lampade que accenditur in cappella palatij comunis tres petictos olei pro qualibet molendino. Et si predicti et quilibet predictorum ad requisitionem camerarii predicti in solvendo et dando predicta fuerint negligentes solvat pro qualibet et qualibet vice contrafacto quinque solidos denariorum: Et nihilominus cogatur ad observationem omnium predictorum: — Oleum pro lampada pala[tij] [illegible]

Quod nullus faciat profellum a latere exteriori muri comunis. C. 36.

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat habere vel tenere in muro castri gualdi seu in alia domo contigua ipsi muro castri ex parte exteriori domus vel ius barbacanium comunis aliquod profellum plancatum seu lignum extra ipsum murum et quicumque habet seu habebit in futurum illud removere et elevare teneatur et debeat post preceptum sibi factum ex parte domini potestatis aut alij offitialis dicti castri. et qui contrafecerit et tale profellum lignum vel plancatum non elevaverit puniatur in decem libris denariorum:

Quod quilibet de gualdo debeat habere unum starium orti. C. 37.

Item statuimus et ordinamus quod quilibet de castro gualdi et eius destrictu teneatur et debeat facere et habere unum starium orti pro qualibet focolari pena viginti solidorum pro quolibet:

Quod nullus faciat turpitudinem ante domum alterius. C. 38.

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de castro gualdi vel eius destrictu audeat vel [illegible] presumat facere vel fieri facere aliquam turpitudinem vel [illegible] ante domum alterius persone ad penam decem solidorum denariorum pro [illegible]

42r

quolibet contrafaciente et uicequalibet ::

De nõ laborando prope fontes . C. 39.

Item statut et ord q nulla psona de gualdo uel eius distctu audeat uel psumat laborare nec laborari facere prope aliquem fontem p dimidiam pticam ad iustam pticam cois gualdi ad penam quatraginta solidorum den auferendorum de facto p potatem :: Et cuilibet sit licitum accusare et habeat quartam ptem banni et eius nomen teneatur secretum ::

Qd scripture possint copiari p potatem uel alium offialem . C. 40.

Copia scripturarum

Item statut et ord q quecumq scripture cois gualdi tam ciuiles q criminales copientur et copiari possint et debeant et publicari p potatem et aliu quecumq offialem dci cast gualdi ad instantiam et petitionem cuiusq particularis psone uolentis seu petentis pro suo interesse et habeat et habere debeat p premio et salario talis scripture publice uel nõ publice p qualibet carta talis scripture bon duos / pro examinatione uo testium recipiat et recipere possit p quolibet teste examinato bon duos et non ultra :: Qd quilibet manibus ppriis mictat bannu in cippum cois psente uno teste . C. 41.

Item statut et ord q quicumq cogeretur p potatem ad soluendu aliquam penam quacumq occasione in cippum cois tpe talis solutionis debeat talis soluens manibus ppriis dictam penam mictere in cippum cois psente saltim uno teste :: Et si potas aliter solui fecerit incurrat pena decem librarum den ::

De pena exhentium auem d alieno ingenio . C. 42.

Item statut et ord q quicumq auem uel aues accepit uel extraxit d aliquo laqueo ingenio uel rete de possessione aliena ipum talem contrafacientem penam quinq solidorum den debere solue in coi . Et quilibet contrafacientem accusare possit et ualeat cuius denuntiationi et accusationi plenaria adhibeatur fides cu iur⁰ .

De pena superflue corructantium . C. 43.

Item statut et ord q quicumq contingeret aliquam psonam de castro gualdi uel eius destctu mori / nullus audeat uel psumat stare nec ire extra domum talis mortui cum capite extecto seu capillos capitis sibi extrahere uel manibus se peutere :: Exceptis patre pro filio / Filio pro patre / fre p fre et alijs defuncti attinentibus usq in tertium gradum :: Et nulla mulier post ipm mortuum ire psumat qui portaretur ad sepulturam nec exire de domo defuncti nisi quantum duret spatium decem domus et aliarum duarum Quecumq aut contrafecerit soluat nomine pene uiginti solidorum den . Et quicumq iret post mortuum uel ipm associaret ad eclesiam p uiam uel in eclia non

possit nec valeat vociferando flere vel plorare ita quod audiatur ad penam viginti solidorum den. Et simili pena puniantur mulieres euntes inde ad octo dies ad ecclesiam alta voce ibidem flentes et plorantes itaque audiantur ab aliis in dicta ecclesia existentibus. Et potestas teneatur inquirere per predictis et repertos culpabiles punire. De eo qui vellet facere cisternam. C. 44.

Item statuimus et ordinamus quod quicumque de gualdo vel eius destrictu vellet cavare in dicto castro pro aliqua cisterna Commune teneatur et debeat dare volenti predicta facere calcem per medietate et arenam ad sufficientiam pro dicto laborerio. Quod statuta contra libertatem ecclesie sint cassa. C. 45.

Item statuimus et ordinamus quod si in presenti volumine statutorum essent aliqua statuta facta contra libertatem romane ecclesie talia statuta sint cassa irrita et nullius valoris et ea pro cassis et irritis et nullius valoris haberi voluerunt et minime observari. De scripturis extense scribendis per potestatem. C. 46.

Item statuimus et ordinamus quod potestas communis gualdi qui pro tempore fuerit teneatur et debeat omnes et singulas scripturas civiles et criminales mictere et scribere in libris vel quaternis communis extense et finito suo offitio omnes libros et quaternos cum omnibus suis et suorum predecessorum libris et scripturis que ad eius manus pervenerint reassignare defensoribus et camerario dicti communis. Et si non fecerit vel negligens fuerit condemnetur in viginti quinque libris den.

Quod potestas non possit refirmari in offitio in castro gualdi. C. 47.

Item statuimus et ordinamus quod offitium potestatis dicti castri duret et durare debeat per sex mensibus tantum et non ultra et quod pro aliis sex mensibus vel pluribus seu paucioribus non possit nec debeat refirmari aliquo quesito colore et qui arrengaverit seu consilium dederit contra predicta solvat et solvere debeat per quolibet arrengante et qualibet vice quaraginta solidos den. De non facientibus custodiam et alias factiones reales et personales. C. 48.

Item statuimus et ordinamus quod non facientes custodiam et alias factiones tam reales quam personales in castro gualdi et eius destrictu tam homines quam mulieres solvant et solvere tenenantur et debeant pro qualibet datina que imponeretur et exigeretur pro parte dicti communis gualdi pro qualibet decina librarum in quibus essent allibrati dicti non facientes custodiam et alias factiones videlicet duos solidos den.

Quod pecunie condemnationum veniant ad manus camerarii dicti communis. C. 49.

Item statuimus et ordinamus quod omnes quantitates pecuniarum dicti communis ac et in cippo communis reperte perveniant et pervenire debeant ad manus camerarii dicti castri gualdi pro ipso communi recipientis sine aliqua diminutione.

De pena recusantis dare pignus potati Canc.o siue baiulo cois. C. 50.

Recusantes dar. pig.

Item statt. et ord. q. siquis de dcõ cast.o vel eius destrictu siue habitator eiusdem recusauit dare pignus potati Cancellario siue baiulo dci cois petenti dcum pignus quacumque de causa vel occasione, talis contrafaciens pro qualibet vice incurrat penam decem solidos de facto auferendam: Et q. potestas siue cancellarius nõ possit ire ad pignorandum sine baiulo cois ad penam decem librar. den. pro qualibet et qualibet vice de cor. et cuiusque ipsor. salario retinendar. possit tamen baiulus et debeat atque teneatur sine predcis potate et canc.o de commissione et mand.to ipsor. ad penam eiusdemque ipsor. arbitrii de salario ipsius baiuli retinendam, solus ire ad pignorandum et qui recusauerit eidem dare pignus pro qualibet vice soluat penam decem solidos ut supradcum est: Siquis uero pignus acceptum inuito baiulo violenter abstulerit soluat duplum supradce pene qualibet vice de facto absque aliqua condemnatione:

pignus violenter ablatum baiulo

Incipit Quintus Liber dannor. dator.

De pena facientis semitam seu traiectam per terram vel poss. alterius Capl.o primo.

Item Statuerunt et ordinauerunt q. siquis iuerit seu adtrauersauit per terram vel possessionem alterius faciendo semitam vel traiectam post bannimentum ex parte cancellarii dci cast.i quoddi factum ad requisitionem dnor. seu laboratorum dcar. poss. soluat vice qualibet si accusatus vel inquisitus fuit per dnum rei ut laboratores vel cor. procuratores siue denuntiatus per qualdarium vel per canc.m repertus quinque solidos den.: Saluo q. hns terram seu possessionem que nõ certum iur. uiam vel fossum vel nõ haberet propriam uiam per quam ad suam terram comode posset accedere, possit et sibi liceat ad ipsam terram impune ire per terram uicinor. per breuiorem locum et minus damnosum arbitrio officialis dci auditus, nullum ius sibi possit acquiri in talibus terris seu possessionibus et stetur et credatur d. uicine seu auditu facto s. dcam formam dno rei vel procuratori si decauit cu iur.to Et siquis adtrauersauerit per vel cum bestiis per terram siue poss. alterius nõ bannitam soluat duodecim den. pro qualibet bestia grossa et qualibet vice pro qualibet uero bestia minuta tres den.: Et q. uigore bannimenti ex parte

in seu costa et maco danno

cancellarij facti ad instantiam cuiuscumque per ipsum procedi non possit ofi-
cientem ad maiorem quam quinque solidorum penam.

De pena non tenentis canem ligatum. C.° 2°.

Item statuit et ordinavit quod quicumque in castro vel destrictu gualdi haberet seu
haberit aliquem canem mastinum vel feriam quod eum vel eam
teneat et tenere debeat continue ligatum seu ligatam a festo sancte
Marie de mense augusti usque quo uinee fuerint uindemiate per totum
destrictum gualdi et qui contrafecerit in quinque solidis denariorum de facto pro quolibet
et vice qualibet puniatur si de die si de nocte in duplum puniatur: Et nulla
persona possit dicere vel allegare quod talis canis non sit suus si ante dictum
festum talis canis repertus fuit fuisse penes eum: Canes vero reperti
soluti intus dictum castrum et infra ambas portas superiores non
teneantur ad penam predictam: Et cuilibet persone sit licitum denuntiare
et accusare et habeat quartam partem pene et eius nomen teneatur secretum.

De sepibus et arboribus remouendis. C. 3°.

Item statuit et ordinavit quod siquis sepem vel arborem haberet super terram
alicuius per sex pedes ad pedem pertice communis gualdi teneatur et debeat
ipsam sepem vel arborem vel eleuare infra quindecim dies postquam
sibi fuerit prestatum per dominum ipsius terre vel per pouiatt ad penam uiginti solidorum
sibi de facto auferendorum: Saluo quod oliue ficus et omnes alie arbores
domestice pendentes per quatuor pedes tantum ad dictum pedem eleuari
non debeant: Et cuilibet sit licitum intrare per possessionem sui proximi
per locum minus damnosum ad recolligendum poma et fructus et
ligna incisa que caderent de eorum arboribus in terram sui proximi sine
pena et banno: Et si aliquis haberet aliquas arbores super terram alterius
teneatur et debeat ipsas arbores vendere domino terre si eas emere uoluerit
pro iusto pretio ad extimationem duorum proximiorum conuicinorum: Et si
vendere recusauit cogatur ad uendendum ipsas arbores pro eo pretio quod
declaratum fuit per duos proximiores conuicinos ipsi terre qui tales
arbores ad petitionem domini terre extimare teneantur et si pro dicto pretio vendere
noluerit ille cuius esset terra possit impune tales arbores incidere [illegible]
pretio prestatione illi cui essent arbores quod talem [illegible] emere et pretium
soluere est paratus: Et si dicti duo homines non essent concordes de pretio
arborum ponatur tertius extimator per consulem et quicquid per duos ex eis [illegible]
obseruetur dummodo iurent talem extimationem facere bona fide [illegible]

De pena damnum dantium personaliter. C. 4.

Item statutum et ordinatum quod si aliqua persona damnum dederit in vineis vel pergulis colligendo uvas sive agrestas usque in duos racemos puniatur in decem solidis denariorum. Abinde vero supra pro quolibet racemo ultra decem penam solvat quinque solidos denariorum si fuerit de die. Si vero de nocte in centum solidis denariorum vice qualibet puniatur si racemum unum uvarum collegerit. Decernentes et quod nulla persona de sua propria possessione vel conducta possit exportare ultra unum racemum uvarum et qui contrafecerit solvat pro quolibet racemo et qualibet vice solidos quinque denariorum. Si fructus olivarum aliquis collegerit simili pena puniatur videlicet de die decem solidis denariorum et de nocte in centum solidis pro qualibet vice et qualibet. Si vero amindolas seu baccillos vel fabas recentes aliquis collegerit puniatur in quinque solidis denariorum de die pro qualibet vice et de nocte in centum solidis denariorum. Si vero aliquis pira mala nuces glandes et ficus et alios fructus arborum collegerit puniatur in quinque solidis denariorum de die et pro qualibet vice si de nocte in viginti quinque solidis denariorum pro quolibet et vice qualibet puniatur. Si vero caules olera porros allia et cepas vel aliud de ortis collegerit si de die in viginti solidis denariorum si de nocte in quadraginta solidis denariorum puniatur vice qualibet. Pro frondatura cannarum solvat quinque solidos denariorum pro qualibet vice. Si vero inciderit cannas canneti a duobus supra usque in centum solvat decem solidos denariorum pro qualibet vice. Abinde supra pro quolibet centinario in viginti solidis denariorum puniatur et nihilominus teneatur ad restitutionem damni illati. Exceptis minoribus duodecim annis qui in casu predicto in medietate dicte pene puniantur. Si vero palos vel pedagnolas aliquis de vinea seu possessione alterius abstulerit videlicet si palos a duobus supra in quinque solidis denariorum pro qualibet vice puniatur si pedagnolas abstulerit pro qualibet pedagnola in centum solidis denariorum et qualibet vice puniatur. Si quis vero de possessione alterius frascas vel alia ligna parva exportaverit pro quolibet fasce decem frascarum seu lignorum et vice qualibet in quinque solidis denariorum puniatur. Et hoc locum habeat in possessionibus cultis. In aliis vero possessionibus incultis cuilibet sit licitum levare nisi fuerit per dominum rei prohibitum videlicet per bannimentum ex parte cancellarii factum ad instantiam petentis. Si quis vero scapezaverit ulmos vel salices causa faciendi herbam solvat pro qualibet arbore solidos quinque denariorum. Si vero herbam de crocho vel terra et possessione alterius meteret vel falcaret solvat pro quolibet fasce herbe quam secuerit solidos quinque. Si quis de paleario paleam abstulerit absque licentia domini pro quolibet fasce

crino seu sacco soluat nomie pene solidos decem deñ pro qualibet et
qualibet uice si de die, si de nocte quatraginta solidos deñ. Si quis
exparauit possessioem alterius soluat pro qualibet uice quinq solidos
deñ et in quolibet dcorum casuum damnumdantes teneantur ad emendationem
damni illati secundum extimationem fiendam per extimatores cois.

De pena damnum dantium cum bestijs. C. 5.

Item statutum et ord. quod si bestie alicuius damnũ dederint in vinea plena
uuis, dnus ipar bestiarum videlicet pro quolibet boue vacca somario
uel somaria mulo uel mula equo uel iumento porco ul' scrofa
irco uel capra et alijs bestijs similibus a kalendis martij usque quo uinee
fuerint uindemiate soluat uice qualibet et pro quolibet dcorum aïalium
- 10 - solidos decem deñ de die, si de nocte duplum. Si uõ postquam uinee
fuerint uindemiate soluat solidos quinq pro quolibet dcorum aïalium
et uice qualibet. Et idem intelligatur si dcte bestie damnum dederint
in pastino seu canneto ac si damnum dedissent in uineis plenis uuarum.
pro qualibet uõ pecude usque in tres solidum unũ, abinde uõ supra
pro qualibet macta pecudum et uice qualibet solidos quinq deñ. Si
uõ in pastino pro qualibet pecude usque in tres solidos duos. Abinde
supra pro qualibet macta et uice qualibet solidos decem deñ dnus
ipar soluere teneatur. Si uõ aliqua supradcarum bestiarum damnũ dederit in
20 orto uel creo tempore quo flores sunt pro qualibet bestia grossa et qualibet
uice solidos uiginti, pro qualibet bestia minuta usque in tres solidos duos
pro qualibet macta dcarum bestiarum minutarum solidos decem dnus ipar soluere
teneatur. Si aut aliqua dcarum bestiarum grossarum damnum dederit in aliquo
blado lino canipa uel legumine a tempore seminationis usque ad kalendas mar
tij soluat dnus ipar pro qualibet et qualibet uice solidos duos deñ, pro
qualibet uõ pecude usque in tres deñ sex, Abinde uõ supra pro qualibet macta
solidos quinq deñ. A kalendis uõ martij in antea usque quo fuerit expleta
messura pro qualibet bestia grossa solidos quinq deñ et qualibet uice,
Pro qualibet uõ pecude usque in tres denarios [illegible] trium, solidum unum
Abinde supra pro qualibet macta solidos quinq deñ. Et si aliqua dcarum
bestiarum grossarum damnum dederit in grano mello et alio blado et legumine
dnus ipar soluat pro qualibet bestia et uice qualibet decem solidos deñ,
et quod porcus uel scrofa [illegible] uel capra in dictis casibus in quolibet casu semper
reputentur et accipiantur pro bestijs grossis et de nocte pena duplicetur.

Si uõ aliqua bestia minuta dederit dannum in dc̃o grano et alio blado
uel legumine messo dnũs ipãz pro qualibet et qualibet uice soluat
den̄ duodecim, pro qualibet uõ macta decem solidos den̄ et de nocte
pena duplicetur: Et si aliqua dc̃az bestiaz grossaz dannũz dederit ad
granum uel aliud bladum uel legumen in area alterius existens
Pulli dnũs ipãz soluat pro qualibet bestia et qualibet uice uiginti solidos
den̄ et pro qualibet bestia minuta den̄ duodecim et pro qualibet
pullo den̄ sex, Liceat tam̄ dño grani bladi uel legumis tale da
mnum recipienti impune occider dc̃os pullos sic dannũz dantes.
Et si dci pulli dannum dederint in orto siue paleario dnũs ipoz
pro qualibet et qualibet uice soluat tres den̄ et possit eos q dannũz
passus fuit impune occidere dumõ eos restituat dño ipoz et de
nocte pena duplicet͠: Dicentes et hac pñti lege firmantes q i
omnibus dannisdatis licet licet nõ fuit in aliq̊ caplo expssum:
denocte semp pene duplicent͠, nisi nomiatim fuit apposita
maior pena: Si uõ aliqua bestia grossa danum dederit in aliq̃
possessione ubi ee͠nt plantones ficus pgula et alie arbores do
mestice et fructifere dnũs ipãz soluat pro qualibet bestia preter
pecudem et uice qualibet solidos quinq den̄: Si uõ porcus scrofa
bos asinus capra uel alia bestia grossa recolligerit de terra glan
des oliuas ficus soluat dnũs ipãz pro qualibet et qualibet uice
solidos quinq den̄ pro qualibet uõ bestia minuta usq in tres solidũ
unũ, pro qualibet uõ macta solidos quinq et hoc intelligat͠ d̾ glan
dibus et ficubus tm̃, Sed si dce bestie minute dannũz dederint ad
oliuas tantũ in terra existentes dnũs ipãz soluat pro qualibet be
stia usq in tres et qualibet uice solidos duos den̄. Abinde uõ sup̃
pro qualibet macta solidos decem: Et si aliqua dc̃az bestiaz ...
dannũz dederit in silua uel sepe uinee soluat dnũs ipãz pro q̃libet
bestia grossa et qualibet uice duodecim den̄ et eo...dem pqualibet
macta pecudum: Si uõ pulli dc̃oz dederint in tempore a ...
martij usq quo uinee ... uendemiate pqualibet pullo et uice
qualibet sex den̄. Et si aliqua bestia grossa dannũ dederit i paleario
soluat dnũs ipãz pqualibet et uice qualibet solidos quinq den̄ et
in qualibet casuum predc̃oz dnũs dc̃az bestiaz dannum emendet da
mnum passo s̄m extimatioẽm fiendam p extimatores comunis.

Addentes p̃nti ſtatuto q̄ de uineis que nõ cer culte atribus annis ultra q̄ p inuentioẽm offitialis non poſſit procedere, p accuſam dni ipius uinee poſſit bene procedi :

De accuſationibus in damniſdatis . C . 6.

Acuſare uolentes aliquem uel aliquos damnũdantes p̃ uel cum beſtijs : Statt & ord . ipos poſſe accuſar̃ & accuſatio talis p legitima h̃eatur & ſibi cum iur.to credat̃ uſq in q̃ntitatem quinq ſolidoꝝ : Et ſimilr̃ credat̃ accatori q̄ poſſeſſio in qua damnũ datum fuit ſit accatoꝛis : Abinde uõ ſup̃ credat̃ accatori cum uno teſte ſi probauit accatioẽm & puniatur delinquens ſm formam ſupſc̃ptoꝝ & inſtoꝝ captoꝝ : poſſit tñ accatus uel accata ſe excuſare ſi dixerit ſuo iur.to ſe dcũm damnũ nõ dediſſe dũmõ ſi ſit habilis ad iurandum, que habilitas ſit & reputetur in illis qui ſunt a duodecim annis ſup̃ ſi maſculus ſi femina a q̃tuordeciz annis : dũmõ de aliquo damno dato nulli liceat elapſis duobus menſibus a die illati damni aliquem damnum dantem p̃ uel cum beſtijs accuſar̃ & ſi accauit non admictat̃ neq procedi poſſit :

Minor .xij. annis nõ admittitur ad iuramentum

De modo procedendi in damniſdatis p inquiſitioẽm . c . 7.

Item Statt & ord q̄ ſi alicui damnum datum fuit in aliq̃ ſua poſſ p̃ uel cum beſtijs dñus uel patronus talis poſſeſſionis ignorauit damnũdantes poſſit & ualeat conuicinos talis poſſ ad centum pticas accare & denuntiare & talem denuntiam uel inquiſitioẽm ꝯ tales quicinos in ſcp̃tis producẽ ꝯ tales ꝗuicinos coram Canº infra duos menſes á die illati damni ꝯputandos dũmõ in dcã inquiſitiõe talis denutians iurz ſe ignorare damnũdantes qui damnum predcũm dederint : Et Cans q̄ pro tempore fuit teneat̃ & debeat dcõs denuntiatos examiar̃ & interogare ſi ipi damnum dederint uel ſi ſciuerint aliq̃s q̄ damnum pdcũ dederint & repertos culpabiles puniã ſm formã capli loquentis d tali dãno dato : Et ſi damnum dantes non reperient̃ tales inquiſiti & denuntiati damnum emendar̃ teneant̃ ſm extimatioẽm fiendam p extimatores cõis & nihilominus puniat̃ pena talis ſtatuti loquentis de eodem :

Q̄ unicuiq liceat extrahere accuſam uel inquiſitioẽm . ĩ octo dies á die factis illi . c . 8.

Item Statt & ord q̄ unicuiq liceat accuſatioẽm uel inquiſitioẽm productam p eum coram Canº de aliq̃ damno dato retrahere p p abolitionem infra octo dies a die porrecte uel ſc̃pte accatoꝛis denuntie uel inquiſitionis dãno p quibz denuntiato uel accuſato

soluat in cippum cois den octo :: **De his qui sint habiles ad accusandu**
& inquisitioes faciendum in dampnis datis. C. 9.

Item statt & ord q dni possessionum & quilibz d familia, laboratores & bo
noz possessores ac procuratores ipsoz possint & ualeant d quolibz dampno
dato illato in possessionibus ad eos mo predco ptinentibus & spectantibus
accusar denutiare & inquisitioes facer & beant ad predca liberum arbitriu
ac si eent ueri domini & possessores :: **Q credatur gualdario cum**
sacramto i omi qtitate sm forma capli d tali dampno loquentis. C. 10.

Item statt & ord q accusationes & denuntiatioes facte & que infuturz fient
p gualdarios ualeant & teneant & eis fides adhibeatr plenaria i dapnis
datis in omi qtitate sm formam capli de tali dampno loquentis & q gual
darij predci no possint ee minores uiginti annoz, & fiant in osilio spetiali
ad requisitioem cancellarij qui sint octo vz unus pro quolibz breue ::
De pena incidentium arbores domesticas seu uites. C. 11.

Item statt & ord q siquis incisit arborem aliquam domesticam vz
plantones, ficus, vites, vlmum in qua uinis aliqua eet apposita
& amindolam si a pede incisit puniatur in centum solidis den, si
uo ramum aliquem aliquaz predcaz arboz incisit de maioribus in tri
ginta solidis puniatr, si uo aliquem ramum uel frascam incisit de mi
noribus uel paruis puniatr in quinq solidis den pro qlibz ramo & qlibz
frasca: Quicumq uo aliquam aliam arborem domesticam a predcis vz
vlmum sine uite uel pgula, mala, pira, nuces, psica, cerasia, pruna,
quercum, salicem, uel aliam arborem domesticam si a pede incisit in
quatraginta solidis puniatr, si uo ramos incisit scapiciando soluat solidos
uiginti: Et predca intellantr & locum beant tam in possessionibus cultis
q incultis & in quolibz predcoz casuum dampnum dans teneatr ad emen
datioem dapni sm extimatioem fiendam p extimatores cois: Item siquis
incisit aliquam arborem pro aliqo edificio uel asside pro qualibz arbor
puniatr in centum solidis den & dampnum emendet dapnz posso ut supdcm
est: Et si pro lignis causa faciendi ignem alias arbores incisit aliquis
soluat pro qualibz salma solidos quinq den & ad emendatioem dapni te
neatur. Et de nocte in omibus supdcis casibus pena duplicetur :: **De**
bestijs reptis sine custode & de bestijs reptis de nocte p dnos &
Laboratores siue alios legitimos possessores possessionis ubi fuit
damnum illatum. C. 12.

Item statt et ord ad tollendum enormia damna et intolerabilia que de
nocte committuntur, q si que bestie grosse sive minute damnu dederit
in possessione alterius sine custode solvat dnus ipsarum pro qualibet bestia et
vice qualibet duplum pene ad quam teneret sm formam capli de tali damno
loquentis et hoc intelligatur tam die quam de nocte: Dicentes et et prtti lege fir
mantes q si que bestie grosse reperte fuint de nocte dare damnum i possessione
alterius p dnum sive laboratorem vel alium legitimu possessorem dce possessionis
in qua fuit damnum supdcto mo illatum et p ipum dnum sive laboratorem
vel alium legitimu possessorem reducte fuint ad castrum gualdi pdci et consi-
gnate cano, dnus ipsarum solvat pro qualibet bestia et qualibet vice, si in vi-
neis plenis uvarum et pastinis lz sine uvis et in aliis possessionibus u ee nt ß 40
pgule uvarum plene quatraginta solidos den, si in vineis no plenis uvarum
et cannetis solvat medietatem pene predce, si in grano messo vel alio
blado et legumine solvat quatraginta solidos den, si in grano non messo vel
alio blado lino et legumie solvat medietatem pene ante dicte vz viginti ß 20
solidos den: Et in quolibet predcorum casuum dno sive laboratori vel alio
legitimo possessori dce poss ubi dce bestie repte fuint dar damnu et sup-
septo modo reducte et consignate cano predco adhibeatur plena fides cu
iuramto in omnibus supdcis qsuatibus: Et nihilominus dnus dcarum be-
stiarum damnu emendet damnu passo sm extimatioem fiendam per extima-
tores communis: **De capris et porcis no retinendis ultra nu̅z in dco capitulo prefixum. C. 13.**

Item statt et ord q nulla psona cuiuscumque conditionis et status existat audeat vel
audeat vel presumat in dco castro et eius territorio tene ultra tres capras
et unam bestiam porcinam pro qualibet familia in unum habitante
sive coicante ad penam centum solidorum den desfacto auferendorum, et ni-
hilominus talis contrafaciens cogatur p canum pdcum dcas bestias ultra
dcum num retentas dimicte et relessare: Et cuilibet liceat tales ofa-
cientes denuntiar et accusare et heat quartam partem partem pene
predicte et eius nomen teneatur secretum: **Q teneatur pr p filio, mr p filio, frater pro fre, dnus pro famulo et bestiis. C. 14.**

Item statt et ord et prtti lege firmaverunt ad tollendum et extir-
pandum omia sbterfugia cavillationes et ambages hominum
dci castri q in omnibus damnisdatis p vel cum bestiis p quoscumque
qmodocumque teneatur pater pro filio filia uxore nuru et aliis quibuscumque in-

eius domo habitantibus / Mater pro predictis deficiente patre uel absente / frater pro fratre dominus pro famulis et bestijs suis, Quibuscumque in contrarium facientibus non obstantibus ::

Quod cuilibet de dicto castro liceat reducere bestias forensium in damno repertas · C · 15.

Item statuit et ordinavit quod cuilibet de castro qualdi predicto et eius districtu siue habitatori eiusdem qui reperiret bestias forensium dare damnum in possessione ipsius siue alterius et eas reduceret ad dictum castrum et dicto cancellario ipsas consignauerit adhibeatur plena fides cum iuramento in omni quantitate secundum formam capituli de tali damno loquentis et dictus talis habeat quartam partem dicte pene Et nihilominus dominus dictarum bestiarum ultra dictam penam teneatur ad emendationem damni damnum passo secundum extimationem fiendam per extimatores communis : Et in presenti capitulo et in omnibus alijs in presenti uolumine descriptis in damnisdatis forensibus pena duplicetur ::

forensibus pena duplicatur

De pena percutientis bestiam alienam · C · 16.

Item statuit et ordinavit quod quicumque de dicto castro uel eius districtu siue habitator eiusdem percusserit aliquam bestiam bouinam equinam mulinam asininam siue porcinam inquibuscumque locis existentes et si in possessione sua pro qualibet bestia predictarum et uice qualibet puniatur pena quatraginta solidorum denariorum defacto auferendorum : Et nihilominus damnum emendet damnum passo secundum extimationem fiendam per extimatores communis :

De pena occidentis anseres pullos et canem alterius · C · 17.

Item statuit et ordinavit quod quicumque de dicto castro uel eius districtu siue habitator eiusdem occiderit anseres seu pullos alterius in quibuscumque locis repertos nullum damnum eidem inferentes soluat pro qualibet et qualibet uice decem solidos denariorum et damnum emendet damnum passo secundum extimationem fiendam per extimatores communis : Dicentes et quod siquis occiderit canem alterius inuito domino nulla precedente causa incidat penam uiginti solidorum defacto auferendorum :

De pena capientium columbas alienas et pisces in pischerijs alienis · C · 18.

Item statuit et ordinavit quod quicumque de castro qualdi uel eius districtu siue habitator eiusdem qui piscauerit inuito domino talis pischeria

existente in territorio et districtu dci cast. solvat pro qualibet vice decem libras den. : Et simili mo quicumq cepit columbas sive colu bos cum balista vel alio instro et quocumq alio mo eas vel eos cepit existentes in columbario sive in domibus hominum dci cast. solvat pro qualibet columba seu quolibet columbo et vice qlibet libras decem den. : Et siquis deguastaverit columbarium sive depopulaverit capiendo columbas in eo existentes i totum vel in ptem puniatur pena vigin quinq librarum den. et in omnibus pdcis casibus pena de nocte du plicetur : Et cuilibet liceat accusare et denuntiare et habeat quartam ptem dce pene et eius nomen teneat secretum : Et canc. sive alius offitialis dci cois qui fecerit executionem de pdcis habeat quartam ptem dce pene : Et si p inventionem cancellarii hoc processit habeat quartam ptem et isto casu p executione nullam habeat ptem sz quartam tantum p sua inventione recipiat :

De fide prestanda Canc.o sive eius offitiali et baiulo in dannisdatis. C. 19.

Item statt et ord. q Canc. dci cois sive eius offitiali una cum baiulo p dcum commune deputando in omnibus inventionibus in dannisdatis p ipm canc.m sive eius offitialem factis plena fides adhibeatur absq aliquo alio iur.to dendo eis et cuilibet eorum pre stando, si iuraverint in principio eorum offitii, eorum offitium bene et fideliter exercere remotis ab eis etc. Dicentes etiam q si aliquando contigerit q dcus Canc. sive eius offitialis solus iret ad pqui rendum damna p territorium dci cast. inferenda psonaliter vel cum bestiis si processerit de voluntate et missione dnorum defen sorum pro tempore existentium q eisdem in omnibus eorum inventionibus sine baiulo factis plena fides habeatur. Dummodo dca missio facta appareat in presentia duorum testium fidedignorum per eos ante dcas inventiones supradicto modo factas :

De modo procedendi de similibus ad similia in dannisdatis. C. 20.

Item statt et ord. q in quocumq casu damnorum datorum de quo non fieret spetialis mentio in supradictis capitulis po ssit procedi de similibus ad similia quod simile sit et ee debeat prout videbitur dnis defensoribus et canc.o pro tempore existentibus :

53v

De Fide adhibenda uni testi in dannisdatis in q(ua)cu(m)q(ue) (etate) constituto. c. 21

Deposito unius testis in d. d.

ITem statt(uimus) & ord(inamus) q(uod) quecu(m)q(ue) persona in quacu(m)q(ue) etate co(n)stituta ad instantiam cuiuscu(m)q(ue) per inquisitionem & quomodocu(m)q(ue) in dannisdatis testimonium aliquod perhiberet ipsi testi & singl(ar)i in omni q(uan)titate plena fides adhibeatur et ipsius dictum & attestatio plena probatio reputetur & teneat(ur) ac si fuisset facta p(er) duos contestes omni exceptione maiores Legibus constitutionibus & alijs quibuscu(m)q(ue) in contrarium facientibus non obstantibus

De successionibus mulierum ab intestato. c. 22

Nos ser Ioannes Andree, Bertonus Bartholi, Cencius Bernar
dini, Cicarillus Ioannis et Ioannes Bartholomei de Castro Gual
di Cattaneorum in absentia Bernardi Vaccilli nostri College mo=
do Romam profecti pro negociis Hospitalis comunis. Homines ele=
cti assumpti et deputati per Consilium dicti Castri super additione
Statuti De successionibus mulierum ab intestato et suppletione
eiusdem statuti facienda, habito consilio plurium Iurisperitorum,
quia utile visum fuit et expediens statutum insertum libro ij. sta
tutorum Comunis Castri Gualdi Captaneorum sub Rubrica xvij
Quod mulier dotata etc. Auctoritate nobis a Consilio Castri pre
dicti concessa et attributa Corrigentes et supplentes Additionem
et suppletionem infrascriptam habere volumus et decernimus et
in preteritis, presentibus et futuris Casibus et negociis observa
ri mandamus inviolabiliter, et Tenore, videlicet

Quod si aliqua mulier supervixerit Patri vel Matri vel Aliis
per lineam directam Ascendentibus dotata vel non dotata una cum mas=
culis per virilem sexum ab eisdem Patre vel matre vel Ali=
is ascendentibus procreatis et progenitis dicta mulier supervivens
ut supra si dotata fuerit dote sibi Constituta a Patre vel matre
vel aliis ascendentibus predictis Contenta esse debeat, et nihil ampli
us petere possit in hereditate et bonis dictorum ascendentium ab intestato
decedentium donec superest aliquis masculus a predictis qui eadem mu
lierem dotavisset. Sin autem dotata non esset masculi descendentes [illegible]
Patris et ascendentium predictorum qui tunc supervixerint [illegible]

Ad hec aliam pro
alia rubricam supra
eadem materia
cap. 17 secundi libri

et esse in pari gradu cũ eisdem mulieribus superuiuentibus nõ dotatis
uel Nepotes earundem mulierũ ex fratre Carnali ipsas mulieres et fe=
minas quascunq superuiuentes dotare possint. Et de Cetero ab Here=
ditate Patris uel Matris uel aliorum ascendentium predictor(um) morientium
ab intestato excluse fuisse et esse intelligatur nec Aliqd aliud petere
possint siue pro legitima uel legitime supplemẽto Dũmodo congruenter dote=
tur iuxta Consuetudinẽ dicti Castri Gualdi captaneor(um) dones superuixerit
aliqs masculus descẽdẽs ab eisdem qui tunc superuiuẽtes feminas dota=
uerint. Quod si dictus masculus tẽpore mortis predictorũ ascẽdentium de=
cedẽtium ab intestato nõ superuixerint dicte mulieres hereditate &
bonis potiantur Et ab Intestato succedãt.

Item dicimus et ordinãdo addẽdoq statuimus In Hereditate et bonis fra=
tris Carnalis et sororis Carnalis morientiũ ab intestato uel intestabiliũ
superuiuẽtibus fratri uel sorori predictis fratribus carnalibus ut sorores
carnales uel earundem sororũ descẽdẽtes nõ succedãt. Ita tamẽ q in ta=
li successione fratres et nepotes Carnales ex fratre Carnali premortuo
simul cõcurrãt ab intestato ut supra & in stirpem

Item statuimus et ordinamus q si Contigerit filium uel nepotẽ filiam
uel neptem utriusq sexus descendentem per lineã directam ab In=
testato uel intestabilẽ mori superuiuẽtibus sibi matre uel Auia pater=
na uel materna uel Auo materno uel Auunculo et Patruo tunc et eo
casu Hereditas et bona dictor(um) decedẽtiũ ab intestato uel intestabiliũ
deueniant et applicẽtur patruo superuiuẽti Ceteris Exclusis. Ita tamen
q si ex Alio patruo filij masculi supersint simul cũ Patruo
In stirpẽ cõcurrãt ad successionẽ. Ut Supra

Quod nõ possit peti operarũ mercede elapso semestri, neq. salariũ famulatus elapso Anno, nisi apocĕ seu instr.ᵃ exponant

Ut iurgior., cõtinuor. litiũ, ac discordiar. fomenta de medio tollantur, cũ plerq. reperiantur adeo perfricte frontis et impudentes, qui, licet a debitorib. operar. mercedem cõdignam acceperint, q̃uis sine scripto, nihilominus aliqua postmodũ suborienti discordia inter eos, post aliqd temporis intervallũ, acceptã repetunt, ad hoc ut occasione nascitur, eor., si qd fieri cõtingat cũ eisq. debitũ in posterũ, solutione procrastinandi, et fieri eor. creditũ et iam solutũ, cũ vero legitimor. permittent, et summis ab huiõi petitio evadant, In preiudiciũ eorundem minime [illegible] et nõ modica iactura legitimi Creditoris, elapsis [illegible] [illegible] gnifici Consiliarius pro bono publ.co cõsulere post hac perpetuis futuris temporibus petentem quelibet aliqd ex causa operar. [illegible], ac animalium pensionis aliqs, nõ debere ullo pacto audiri elapso semestrali tpe, nec et ut sup. quemq. ex ca famulatus seu servitii salariũ petent posse volvit, elapso anni unius circulo, nisi de eor. creditis per apocas sive publ.ca instr.a appareret: qui vero cõtravenerit [illegible] non audiatur et in preiudicio his ius sileat, et potius nõ valeat se [illegible] aliqd extra Reform.: [illegible] [illegible]: Immo ac preno petentes in[illegible] [illegible] teneatur sim Reform.: premissa lites suborituras fortassis decidendi. In quor. fidem ego Ligazarius Salomias not.s [illegible] et cancell.s rogatus me hic subscripsi [illegible] ex decreto [illegible] die [illegible] capti [illegible] ex [illegible] et [illegible] reform.: ex [illegible] reform.: et [illegible] pub.cor. [illegible]

De pena discedentium de pal.º sine licentia potiu[m] lib. 3.º cap. 30

Cadita

Hec est Tabula pedagii Comunis Gualdi Captaneorum

In nomine domini amen infrascripta sunt capitula per que passagerius et qui exigit pedagium comunis gualdi captaneorum et pro comuni exigere potest infrascriptas denariorum quantitates pro infrascriptis rebus que inferius continentur et in casu quo non contineantur de similibus ad similia videlicet in primis

Pro qualibet libra argenti — s. 1
Pro qualibet libra sete laborate — s. 1
Pro qualibet libra sete non laborate — d. 6
Pro qualibet centinario zaffarani — s. 50
Pro qualibet salma mellis — bol. 3
Pro qualibet salma cere operate vel non operate — bol. 4
Pro qualibet salma nucerorum amindolarum — bol. 4
Pro qualibet centinario cere laborate vel non — bol. 1
Pro qualibet salma anisi — s. 2
Pro qualibet salma ranciorum — s. 5
Pro qualibet salma aluminis rocchi — s. 6
Pro qualibet salma salnitri — s. 6
Pro qualibet salma cineris feces — s. 8
Pro qualibet salma scotani — bol. 1
Pro qualibet salma coraminis laborati — s. 8
Pro qualibet salma sugii seu assogne — s. 12
Pro qualibet salma sinaminis — s. 8
Pro qualibet salma lane et pannis — s. 10
Pro qualibet salma lane [illegible] — s. 6
Pro qualibet salma burre pasellis — s. 5
Pro qualibet salma uve passe — s. 8
Pro qualibet salma guarnellorum — s. 8
Pro qualibet salma panni canapacii — s. 5
Pro qualibet petia canapatii — d. 6
Pro qualibet salma plumbi — s. 8
Pro qualibet salma [illegible] seu [illegible] — s. 8

Pro qualibet salma panni lane colorati — s. 10
Pro qualibet salma panni [illegible] seu lazzi — s. 4
Pro qualibet salma lazzi [illegible] ad baladum — s. 4
Pro qualibet salma rubie — s. 10
Pro qualibet salma bombicis — s. 10
Pro qualibet centinario bambacis — s. 2
Pro qualibet centinario bobicis filatis — s. 2 d. 6
Pro qualibet salma frenorum et sellarum — s. 10
Pro qualibet salma valisiarum in quibus sunt panni lane seu argentum — s. 15
Pro qualibet valisia — s. 8
Pro qualibet salma grani vel alterius bladi — s. 1
Pro qualibet salma canape rase — s. 6
Pro qualibet salma canape non operate — s. 4
et intelligatur salma de triginta coppiis et abinde infra pro qualibet coppia — d. 6
Pro qualibet salma tomenti — s. 4
Pro qualibet salma cinarum — s. 6
Pro qualibet salma ferri operati — s. 10
Pro qualibet salma ferri non operati — s. 6
Pro qualibet salma saginimi salitarum — s. 6
Pro qualibet salma piscium — s. 2 d. 6
Pro qualibet salma storionorum et tonnine — s. 6
Pro qualibet salma broccarum vasorum et ollarum — s. 3
Pro qualibet salma matarazorum et cultrarum [illegible] — s. 10

Pro qualibet salma pa[illegible] p[illegible] ß 10
Pro qualibet salma vini ß 2 d 6
Pro qualibet salma castanearum ß 4
Pro qualibet salma porrorum ß 2
Pro qualibet salma [illegible] aute ß 8
Pro qualibet salma gigliorum ß 3
Pro qualibet gigliaria ß 0 d 3
Pro qualibet mulo vel mula
cum sella vel sine ß 3
Pro qualibet centinario castratorum
seu pecudum ß 16
et abinde infra pro qualibet seu qualibet ß 0 d 2
Pro qualibet centinario bestiarum bo
vinarum grossarum ß 60
Pro qualibet bestia bovina minuta ß 0 d 8
Pro qualibet centinario porcorum
grossorum ß 16
Pro qualibet porco ß 0 d 3
Pro qualibet porco minuto ß 0 d 1
Pro qualibet pondere [illegible] a
viginti et quinque libris supra ß 0 d 6
Pro qualibet mensura olei videlicet per
qualibet caldarello [illegible]
[illegible] per caldarellum ß 1
Pro qualibet salma ficuum siccarum ß 4
Pro qualibet [illegible] ficuum ß 0 d 2
Pro qualibet salma [illegible] ß [illegible]
Pro qualibet salma casei ß 6
Pro qualibet centinario casei ß 1 d 6
Pro qualibet salma [illegible] ß 0 d 9
Pro qualibet salma [illegible] et
[illegible] ß 0 d 6
Pro qualibet salma lignorum ß 0 d 4
Pro qualibet salma carbonum ß 0 d 6
Pro qualibet salma [illegible] lignorum ß 3

Pro qualibet salma lignaminis laborati
quarumcumque rerum ß 10
Pro qualibet salma librorum ß 20
Pro qualibet libro tabulato
videlicet cum [illegible] ß 3
Pro qualibet salma stagni laborati
seu non laborati ß 10
Pro qualibet mearca pectinum
pro stappa et pro capite ß 0 d 6
Pro qualibet [illegible] clavariorum ß 0 d 6
Pro qualibet pari ferramentorum pro
catinis lanarum ß 0 d 6
Pro qualibet seca pro seccatoribus mag[illegible] ß 0 d 6
Pro qualibet fardello ß 2 d 6
Pro qualibet salma pullorum ß 6
Pro qualibet pari pullorum ß 0 d 6
Pro qualibet pari pippionorum ß 0 d 2
Pro qualibet centinario ovorum ß 0 d 9
Pro qualibet corio bovis ß 1
Pro qualibet pelle castratorum seu
pecudum ß 0 d 2
Pro qualibet salma pellium cap
rorum ß 8
Pro qualibet balestro novo ß 2 d 6
Pro qualibet salma ceparum ß 2 d 6
Pro qualibet salma alliorum ß 3
Pro qualibet pari [illegible]
scarparum ß 0 d [illegible]
Pro qualibet pullo [illegible] imbi
[illegible] vel sine ß 3
Pro qualibet pullo [illegible] cum
imbasto vel sine ß 3
Pro qualibet bracchio panni
[illegible] ß 0 d 8
Pro qualibet [illegible] ß 0 d 5

Pro qualibet salma olivarum ——— ß 2 & 6
Pro qualibet salma plantarum olivarum ß 2 & 6
Pro qualibet salma plantarum ulmorum ß 2
Pro qualibet caldaria ——— ß 3
Pro qualibet caldaria ——— ß 5

135

Et siquis fraudaverit seu fraudem aliquam commiserit in aliquo supradictorum omnium, amictat bestias et salmas et omnes alias res per quas fraudem commisit. Quarum rerum omnium sic fraudatarum medietas et commissarum medietas sit potestatis dicti castri et alia medietas Gabellarii et offitialis facientis executionem de predictis et alterius cuiuscumque reperientis dictam fraudem et ipsas res fraudatas reducentis ad dictum castrum, Que medietas dividatur inter ipsos per tertium. Et si contigerit quod offitiales dictam fraudem reperient et ipsas res fraudatas ad dictum castrum reduxerint et de ipsis executionem fecerit habeat quartam partem dictarum rerum sic fraudatarum. Et si Gabellarius seu offitiales vel alter cuiuscumque denuntiationis dictam fraudem reperiens si de ea conditionem fecerit eis fraudante et legitime constet incidat in penam decem librarum denariorum dicto castro applicandarum.

ONE [illegible] rectores [illegible] capellani [illegible]
siarum [illegible] cuiusque [illegible] eccles [illegible]
et [illegible] augustini tenentur et obligati sunt dicere et cele[brare]
pro [illegible] missa in cappella palatii dni potestatis diebus sabbati
[illegible] ecclesia [illegible] ian. februarii [illegible]
[illegible] marcii [illegible] ecc. [illegible] julii et augusti ecc [illegible]
maii et junii [illegible] s. andree [illegible]
[illegible] septembris octobris novembris et xbris et si idem capell[ani]
non celebraverint [illegible] amittant elimosinas cere [illegible]
secundum formam statuti [illegible] in primo libro presentis voluminis
[illegible] [illegible].

bolognitus

Cognoscendo

11483

già 93. III. 23

BADIA·PONTIFICIA·S.MARIA·DI·GROTTAFERRATA
GABINETTO
DI RESTAURI
BIBLIOGRAFICI
N